

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: **VÉZSI JÓZSEF.**
Felelős szerkesztő: **BRÁUN SÁNDOR.**
A SZERKESZTŐSÉG.

Égész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Türelmjáték.

Budapest, március 10.

(**Á. K.**) Az obstrukció lassacskán türelmjátékká válik. S'habár valamikor ennek is feltétlenül vége lesz, — ez a vég ma még beláthatatlan. Sajnos azonban, hogy hátrányai annál inkább láthatók minden irányban.

Nemcsak a törvényhozás működése van megbénítva, hanem vesztegel a kormányzat is. A legnagyobb fontosságú kérdések, melyek már a megoldásra vannak előkészítve, mozdulatlanul hevernek. Két hónap alatt mi mindent lehetett volna elvégezni! S termékenység helyett meddő szóár. S az ország, melyről váltig mondják, hogy nem bírja az ujonctöbbllettel járó kiadásokat, ezt az állapotot elbírja. Igazán csodálatos ország!

És milyen bámulatos a türelme is. Arra nincs türelme, hogy bevárja a kormány igéreteinek beváltását. Három ígéretre nézve mindössze egyévi terminusról van szó. Vagy talán annyiról sem. Mert ha minden simán mehetne, akkor a véderő reviziójáról szóló javaslatot már ennek az évnek végén betervezték. De az országnak és a „nemzeti akaratnak“, melyet most kizárólag az ellenzék képvisel, erre a várakozásra nincs türelme. Ellenben arra van türelme bőven, hogy hétről-hétre, hónapról-hónapra türi az obstrukciót. És ha a kárba ment idővel odaveszne az ország legvitalisabb érdekei is, akkor is türné. Mert már benne van.

Éppen így van az obstrukció ellenzék is. Folytatja az obstrukciót rendületlen nyugalommal és még megrendítőbb unalommal, mert már ő is „benne van“. Belement „wie der Bär in's Wasser“, s most már szégyell kijönni belőle. Eleinte még tele volt reménykedéssel. Meg volt győződve, hogy ha meg-

mutatja erejét az obstrukció terén, kormány, többség és a korona egyszerre férdre borul előtte és összetelt kézzel esedezik, hogy „meglesz minden, amit szemed-szád kíván, csak ne obstruálj!“ — De nem történt meg. A kormány, a többség és a korona ragaszkodnak ahhoz, amiben megállapodtak egymással és amiért a kormány elvállalja a felelősséget egy parlament, mint a történelem előtt; s mindhármán azt tartják, ha arról van szó, hogy kinek az akarata teljesüljön, — a többség-e vagy a kisebbség? — akkor mégis csak a többség van hivatva arra, hogy a törvényhozásban a saját akaratát vigye keresztül. De ez a nyugalom még inkább ingerli az obstrukció ellenzékét. A tözsdén el akarja törölni a határidőüzeletet, de a parlamentbe ő hozza be. Mert mi más az obstrukció, mint „határidőüzelet?“ Határidőhöz van kötve az ujoncozás; határidőhöz van kötve az indemnitás; határidőhöz van kötve a kiegyezés; határidőhöz van kötve a valuta-rendezés; továbbá a budget, a hivatalnokok fizetésemelése, a beruházási kölcsön, a konverzió, a helyiérdekű vasutak, a fővárosi törvény reformja, szintén mind oly dolgok, melyek mind a legrovidebb határidőt sürgetik a maguk számára. És most az obstrukció ellenzék ráteszi a kezét ezekre a részben fix, részben nem fix határidőkre és azt mondja a kormánynak és a többségnek: „No, most ti mind az én kezemben vagytok! Mert ha akarom, ezekből a határidőkből nem fogtok betarthatni egyet sem!“ S ez igaz. Csak hogy a kurzust mégsem az obstrukció ellenzék szabja meg. Mert itt is kettőn áll a vásár. S a kormány és a többség bevárja, míg csakugyan elérkeznek a határidők, s ha csakugyan nem lehet azokat betartani az obstrukció miatt: akkor komoly lesz a helyzet; de az obstrukció lesz felelős érte.

Eleinte abban is reménykedett az obstrukció ellenzék, hogy az obstrukciótól majd áthével az ország és ismét földindul lesz. De ez a reménye is tünni kezd. A legnagyobb ügyesség sem képes többre, mint feliratokat hozó deputációk utnak indítására. A parlamenti többség sem akar szétbomlani. Sőt olyan férfias és erélyes hangok is hallatszanak, mint a Farkas Ábrahámé; hogy a többség is megköveteli, hogy tiszteljék a meggyőződését! — Pedig Farkas Ábrahám nem volt soha mamelek. Az új szabadelvűek közül való. Kemény gömör ember. S ha már ilyen emberek is exponálják magukat a többségi álláspont mellett, — nem valószínű, hogy bomlani fog a többség. De mindegy! — Ha nem bomlik ma, még bomolhatik holnap! — Tehát folytatni kell az obstrukciót, nem holnapig, hanem hónapokig. S igaz, hogy iszonyu kilátás ugy a kormánynak, mint a többségre nézve; de mit tehet mást? Türelm, türelm, türelm! Ez a jelszó. Ez az egyedül lehetséges stratégia. Az emberek fájnak, mikor az országházba indulnak; — s a gyony vannak verve, mikor eljönnek onnan. Az izgalomtól? Nem, hanem az unalomtól. Egy héten egyszer esik olyan beszéd, mely alatt el lehet felejteni, hogy obstrukció van. De az ilyen szónokok is fogytán vannak.

De hát csak türelm! A legnagyobb lelki-erőnek próbája ez — s a legnagyobb virtuozitás az, amit a kormány és többség ugy a türelm, mint az önmérséklet terén kifejt. Még az obstrukció alakjában is tisztelik a parlamentarizmus alaptörvényét, a szóvási szabadságot. Fátumszerű nyugalommal fogadják egyenkint a határozati javaslatok benyújtóit. S amikor napirend előtti vita nincs, néma tiszteltetvel várnak el a négy- vagy ötórás szónokok meghallgatása előtt. A korszati közönség is napról-napra kapkodja a jegyeket,

TÁRCA

Kétség.

Eltemettük. Az utolsó akkord
Elhangzott a behantolt sír felett
És elborítá sok színes virág...
Rajtuk még a mi könnyesebbünk remeg,
De már holnap fölszáradnak a könnyek
Es a violák szirma is leperdül,
Holnap lesz itt igazi temetés...
Némán megyünk haza a temetőből
Mi, akik itt maradtunk.

A szenvedőt, a jószágot, a szentet
Őrökre ott hagytuk a föld alatt.
Keserves könyvel ma még elsiratjuk,
A fájdalom ma még szíven ragad,
Aztán?... Megszokjuk, hogy már nincs közöttünk,
Az ajkunk lassan mosolyra derül,
Eljűk a mi egyhangú életünket
S felejtünk lassan, könyörtelenül,
Mi, akik itt maradtunk.

És ő?... A lelke csillagokba szállt-é?
Találkozunk-e véle odafenn?
Vagy ienn maradt e nedves hant alatt
S nem látjuk egymást többé sohasem?
Mosolyg-e ránk a dicsőségés égből,
Vagy elporlik a sircereszt alatt?...
Az alkony-fényben úszó temetőből
Némán ballag tova egy kis csapat,
Mi, akik itt maradtunk...

Farkas Imre.

Legénybucsu.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Irta: Szász József.

Néhány hét előtt levelet kaptam egyik jóbarátoimtól. Ilyen is akad a sok között. Nem aki levelet is ír, hanem akire a szó komoly értelmében ráillik a jóbarát megnevezés.

Ismert nevű, közkedveltségnek örvendő fiatal fiskális. Fiatalember még akkor, ma már „néhai“ rá a fiatal jelző. Csendes rébve evezett azóta, mint mondani szokás, jó utra tért: megházasodott. Házat ugyan egyelőre nem kapott, de kapott bájos aranyos kis feleséget. Majd megszerzik együtt a házat is.

Legénytanyákon: kocsmákban, kávéházakban, vívótermekben évek óta együtt vigadtunk, buslakodtunk. Együtt intéztük a lovagias ügyeket is. Ez a specialitásai közé tartozott. Nincs valamirevaló uriember a fővárosban, akinek, vagy aki ellen ne segédkezett volna.

Magunk között, tekintettel ügyvéd voltára, csak pervezetőnek hívtuk. Nem vesztett el pedig tán egy pert se rövid ügyvédi praxisa alatt. Az igaz, hogy arra se merném lenni a fősküt, hogy megnyert csak egyetlen egyet is. Ezen azonban nincs mit csudálkozni, ha tudjuk azt, hogy barátunk a mi legénytársaságunk ügyvédje volt. Ez nem jelent se többet, se kevesebbet, csak azt, hogy örökösen alperesi képviselő volt. Aki tudja azt, milyen perek szoktak lenni alperesi minőségben legényembereknek, az tisztában van mindjárt azzal is, hogy ezeket a pereket a mi jobb praxisra érdemes barátunk soha meg nem nyerhette.

De nem nyerhette volna meg senki ember fia. Legfeljebb huzhatta, halaszhatta, s ezt lelkiismeretesen meg is tette. Bármit zugolódtnak a becsületes és jóhiszemű hitelezők, a perek még mindig folynak s mi reméljük, hogy még

nagyon soká tartanak, ugy hogy a követeléseiket csak a késő unokák és az a bizonyos nagyharang fizetik ki, ha ugyan az isteni gondviselés megengedi, hogy ezt a nevezetes időpontot megérjék.

Most azonban visszatérek a levélre. Néhány szóból állott csak, ennyi volt az egész:

Kedves cimborám!

Szerdán este tartom legénybucsumat lakáson. Megjelenésére okvetlen számítok.
Szerető barátod

dr. Hazay Marci.

Valósággal konsternált a levél tartalma. Hogyan, hát idáig jutottunk már? Közibékn is befurakodott a mételey, amit szerelmemnek mondanak? Mi lesz velünk, mi lesz a legénytársasággal, melynek jogtanácsosa veszendőnek indult?

Mondani is felesleges, hogy a társaság mely szánakózással és még melyebb megbotránkozással fogadta a hírt. Tanácskozást tartott és egyhangul elhatározta, hogy két tagja felkeresi az eltávozottat s mindenáron visszahozza közibékn, erre a ha nem is a legjobb, de mindenesetre a legrégibb és legtaposottabb utra.

A kiküldöttek azonban borus arccal, csufos kudarcral tértek vissza. Nem használt se jó szó, se gorombászkodás. A pervezető hajthatatlan volt. Hangsúlyozta, hogy az örülésig szereti menaszszonyát s bármennyire fájjon is neki a körülből való távozás, vissza nem térhet: megönsül. Hiába esetlelték a kiküldöttek élénk színekkel a házasság borzalmait, hiába hivatkoztak a modern házasságok botránykrónikáira, hiába magyarázták meg neki, hogy ő a kötele a társaság kérévének, mely ha elszakad, az oldott kéve széthull, szétzóródik.

Még ez se hatotta meg.

Sorsára bíztuk. Menjen a maga bolond feje után. Majd észre tér, ha megüti a koponyáját. Hozzánk való hűtlensége fájtt valameny-

mert hátha botránny lesz? — Hátha zajos jelenetek inszcenálását határozta a vitarendező-bizottság? — De ha ilyen nincs, családva távozik a közönség a képviselőházból, s a karzatok éppoly üresékké válnak, mint amilyen üres lent az ülésterem. S mint amilyen üres az obstrukciós beszédek legtöbbször.

S e közben mulik az idő. Már elmúlt két hónap. S e két hónap alatt nem történt, mert nem történhetett az ország érdekében semmiféle produktív intézkedés. Két hónap elveszett, — s van még kilátás további hónapokra. Valóban, gratulálni lehet ennek az országnak, hogy mindezt ilyen türelemmel bírja el és tudja nézni. És valószínű, hogy a gratulációk készülnek is. És óriási jubileum lesz, mikor be fogják nyújtani a századik határozati javaslatot. Taposni fognak, nemcsak a nemzetségek, hanem talán még az osztrákok is.

ORSZÁGGYÜLÉS

Budapest, március 10.

Unalmas, egyhangu obstrukciós nap volt a t. Ház mai napja. Az obstrukciós malomba elsőnek *Buzáth* Ferenc fogta be magát s békességesen unalmas beszédet mondott, amelynek azonban volt egy kis pikantériája is. Talán az egész beszéd e pikantéria kedvéért mondódott el s mindössze azért hangzott bele az üres Házba, hogy határozati javaslatot lehessen a végére biggyeszteni. Ez a határozati javaslat pedig szóról-szóra megegyezik azzal, melyet gróf Apponyi Albert terjesztett be az 1899-iki véderővita folyamán.

A második szónok a szépbéli *Kecskeméthy* Ferenc volt, akinek sikerült kibeszélnie az ülést,

A képviselőház ülése március 10-én.

— Kezdeté délelőtt 10 órakor. —

Elnök: Gróf Apponyi Albert.

A kormány részéről jelen vannak: *Szell* Kálmán miniszterelnök, báró *Fejérváry* Géza.

Elnök: Megnyitja az ülést. A múlt ülés jegyzőkönyvének fölolvastása és bitelesítése után, bemutatja *Sándor Pál* és gróf *Zichy Aladár* szabadságkérő levelét. A Ház a szabadságot megadta.

Több kérvény bemutatása után, napirend előtt felszólal: *Papp Elek*.

(Napirend előtt.)

Papp Elek: München Aurél előadó tegnap kétségbevonva szóló állását. Ismétli, hogy Boszniában több a magyar katonaság mint az osztrák. Allitásának igazolására hivatkozik a Seidl-é katonai szemüzmusra, amely hivatalos jellegű.

München Aurél előadó: Felsorolja a csapattestek számát, melyek Magyarországból s Ausztriából Boszniában állomásoznak s kimutatja, hogy osztrák ezredekben 2 ezer embernél több van lent, mint a magyar ezredekben.

(Az ujonc-javaslat.)

Elnök: Következik a napirend, melyhez *Buzáth* Ferenc kíván szólni.

Buzáth Ferenc: Hosszas beszédben támadja a javaslatot, végül a következő határozati javaslatot nyújtja be:

Mintthogy a hadsereg létszáma vonatkozó törvényes intézkedések 1899. év végén hatályukat veszítették a képviselőház kész e tekintetben új törvény megalkotásához járulni, hajlandó ez alkalommal a hadsereg közösségének fenntartása mellett vérszerzeleink mindazon hiányának orvoslását eszközölni, melyek a fennálló törvényből származnak, hajlandó egyszersmind azon áldozatok meghozatalára, melyeket az európai hatalmi viszonyok folytán hazánk és a pragmatika szankció értelmében közösen megvéendő monarchiának biztossága követel.

De midőn a képviselőház ekképp a jogos katonai követelményeknek megjelölt kész, egyszersmind

1. feltétlenül ragaszkodik azon alkotmányos jogok és biztosítékok teljesítéséhez, melyekkel a nemzet a véderő tekintetében a fennálló törvények alapján bír; 2. szükségesnek tartja azt, hogy a katonai érdekű reformokkal együtt, részint a jelen törvényjavaslat keretén belül, részint a jelen egyidejűleg, azok a leglényesebb reformok is létesítsenek a közös hadsereg intézményében, melyek Magyarország állami önállóságának és állami intézményeinek, nemzeti jellegének nékülözhetetlen elvi és gyakorlati következményei. (Elnök helyeslés a néppárton és a szélsőbaloldalon.)

Végül tartozik tekintettel lenni a nemzet közgazdasági erejére és pénzügyi teherviselési képességeire.

Mintthogy pedig a napirenden lévő törvényjavaslat ezeknek a szempontoknak meg nem felel, mint-hogy a javaslat pénzügyi következményeiről alapos felvilágosítás nincs:

a képviselőház a törvényjavaslat általános-ságban sem fogadhatja el, hanem utasítja a kormányt, hogy újabb javaslatot terjesszen a Ház elé, mely az elősorolt séreimeket nem tartalmazza, illetőleg az elősorolt kívánalmakat megtele.

Szólok megköszöni, hogy ezt a javaslatot annak idején gróf Apponyi Albert a Háznak tisztelt és nagyrabecsült előke teresztette a Ház elé. (Elnök tetszés a szélsőbaloldalon.) Azt hiszi, hogy Apponyi Albert nem fogja rossz néven venni, ha ezt a határozati javaslatot most ismételve előterjeszti. Reméli és bizik benne, hogy a volt nemzeti párt hatalmi su yával és támogatásával ennek elfogadását most elő fogja segíteni. (Zajos tetszés és helyeslés a néppárton és a szélsőbaloldalon.)

Kecskeméthy Ferenc: Támadja a javaslatot s kibeszéli az ülést.

Elnök: Félhárom órakor félbeszakítja a vitát mivel tudja, hogy a Ház számos tagja részt akar venni Buttó Istvan temetésén. Megalapítja a holnapi ülés napirendjét s bezárja az ülést.

BELFÖLD

A kiegyezési és bizottságban. A kiegyezési javaslatok tárgyalása a bizottságokban legközelebb napirendre kerül. A katonai javaslat hosszadalmas vitája ugyan a kiegyezési javaslat plenáris tárgyalását hátráltatja, a kormány azonban — mint felelvatolón jelentik — azon az állásponton van, hogy az illetékes bizottságok a javaslatok e hosszú sorát intézzék el, mert ekként a Ház abban a helyzetben lesz, hogy a katonai javaslatok s néhány fölötte sürgős javaslat után megkezdheti a kiegyezési javaslatok tárgyalását.

A készletek megkezdése. Bécsből érkező jelentések szerint a készletek megkezdésére nézve megtörtént a megegyezés a két állam kormányai és az osztrák-magyar bank között. A bank képviselővel létrejött megállapodásokhoz még a főtanács hozzájárulása szükséges. A bank főtanácsa csütörtökön tart ülést s csak ezután fogják a megállapodásokat nyilvánosságra hozni. A két pénzügyminiszter megegyezett egyebek közt arra nézve, hogy újabb 63 millió korona értékben fognak ötkoronás pénzdarabokat veretni, ugy, hogy fokozatosan 130 millióra fogják emelni a forgalomban levő ötkoronások értékét. Az ehhez szükséges ezüstöt a bank érckészletéből veszik, ugy, hogy ezáltal az ezüstforintosok készlete 33 millió darabban apad. Erre az intézkedésre az ötkoronásoknak a közönség körében való kedveltsége adott okot. Az osztrák pénzügyminiszter — mint a *Pester Lloyd* értesül — azt az ajánlatot tette a magyar pénzügyminiszternek, hogy a készletek megkezdésére vonatkozó felhatalmazásról szóló törvénybe elvi megállapodás vétségék fel a bank érckészletének felosztására nézve, a szabadság meg nem utjításának és a bank kettéválásának esetére, amelyre nézve a bankkita providé. A magyar kormány ez ellen nem tett kifogást és így erre nézve is megegyezés történt. Ehhez képest a bank vasyonának felosztásánál a passzívák törlesztése után, levonják az aranykészletből azokat az összegeket, amelyeket annak idején a két pénzügyminiszter adott a banknak az államjegyek beváltására.

A fizetésrendezés. A képviselőház pénzügyi bizottsága holnap délután 6 órakor ülést tart. A bizottság a balaton-szentgyörgy-keszthelyi vicinális vasut concessziójának elintézése után megkezdí ezen az ülésen a *tiszteivelő fizetési rendezéséről* szóló törvényjavaslatok részletes tárgyalását.

nyünknek, de titkon még mindig reménykedtünk, hogy visszatér még közbénk.

Nem tért vissza s amint most már egész bizonyosan tudjuk, nem is fog visszatérni több sohasem.

Legénybucsu! Nagy jelentősége van ennek az életben. Kítől és mitől bucsuzik el a legényember? Nagyon soktól, mindentől. Egész eddigi életétől, szokásaitól. Szüleitől, testvéreitől. Szép leánytól, fess asszonytól, jó cigánytól. Leányoknak ezután nem udvarolhat, cigányokkal se mulathat. Megszólának érte, haszontalan korhelynek kiáltanak ki, ha feleséges ember létre cigányokkal muzsikálna magát a kocsmákban. Jó férjnek otthon a helye a felesége oldalán. Bucsuzik kocsmától, kávéháztól, pincéertől, hordártól és ha szerencséje van: az adósságtól.

Es elbucsuzik barátaitól is. Aki eddig egy egész világot boldogított, szeretett, az ezental csak egynek s egyért él, szive csak egyért dobog, esze csak egyért működik: a feleségéért.

Nem új divat a legénybucsu. Régi jó szokás. Csakhogy régebben nem bucsu volt, hanem áldomás, öröme annak, hogy a legény megtalálta életpartját. Napokon, heteken keresztül mulattak, vigadtak s nagyon sokszor elbucsuztak a józan észétől is.

A társaság, mely a legénybucsurra összejött, teljes volt. Ott voltunk mind a huszonketten. Ügyvédek, orvosok, írók, hivatalnokok. A perverzest elemében volt, arca ragyogott az örömtől, a boldogságtól. Azt hittük, nekünk örül. Csalás volt a viselkedése, rutul rászédett bennünket. Rájöttünk, hogy más oka volt jókedvünknek. Néhány percel elébb a menyasszonyával beszélgettünk...

Alig ismertem rá a máskor oly kedélyes, bohém társaságra. Szomoru, lehangozt volt valamennyi tagja. Magamon is valami borús, fájdalmas érzés vett erőt. Régen, valamikor gimnazista koromban éreztem ehhez hasonlót, mikor első ideálom férjének az oltárnál örök hűséget esküdött. Gondoltam: a bor majd jókedvre

hevit, de bizony minden pohár után még nyomottabb lett a hangulat. Csak egy ember volt vig, kítőró jókedvű: a boldog vőlegény.

Hajnal tájban széjlesztélek a társaság. Tagjai egyenkint szökdöstek el. Mintha érezte volna ez is, az is, hogy terhére van a másiknak...

Ködös, homályos téli éjszaka. Alig látsz tizenöt lépésnyire. A gúzlámpák álmosan pislognak a sűrű ködben, mintha belefáradtak volna az éjszakázásba. Az utca csendes még, nem üt pókbeli zajt a villamosok esengetése, a kocsiak zörgése, az automobilok szuszogása, pöfögése és rikító töklölése.

Mit csinál ilyenkor a legényember? Lelke ha háborog, mint a tenger víze? Hova, merre menjen enyhülést keresni? Kávéháza késő már az idő, ismert lumpok tanyáznak még ilyenkor is benne. Hazamenjen? Ennek már pusztá gondolatára is megborozok. Hideg, rideg ilyenkor a legény-szállás. Hiába rakja meg a kályhát, hogy ajtaja vérvörösré izzik, csak fázik tovább s ha nézegeti a komor négy falat, elhagyatottságában dide-regni kezd.

Mit csinál hát ilyenkor?

Gondolatokba merülve ödöng fel s alá az utcákon. Elábrándozik, elgondolkodik arról, hogy milyen boldog az a perverzest; majd arról, hogy milyen léha, haszontalan élet a legényélet s hogy jobb volna, szebb volna, ha otthon a lakás olyan üres nem volna...

Aztán mérgesen megrázza a fejét. Gondolja magában: Ej, bolondság! Es nagy elhatározással, eiszent léptekkel hazatél indul. Nyugodalmat azonban ottthon sem talál. Lelke tovább háborog, eszében tovább kísértének bolondos gondolatok. Az álom kerüli szemét. Reggel bosszusan ébred s napokon át kerüli a kocsmát, kávéházat s a törzsasztalt.

Napok múlva kissé lecsillapul és kezdeni akarja ott, ahol elhagyta. Felkeresi régi társaságát.

Igy eselekedtem én is.

Elmentem a kocsmába, hol a társaság ren-

desen ebédelni és vacsorázni szokott. Előre el voltam készülve a szemrehányásokra, amelyekkel barátaim fogadnak. Nem tett szemrehányást senki, de a pincérek tekintetéből határozottan ezt olvastam ki.

Nagy volt meglepetésem. Az asztalt üresen találtam, a társaság nem volt sehol. Egyetlen tagja, az elnöke buslakodott csak az asztalnál. Otven év körül, kis alacsony ember. Fürtelt erősen ki- és megtépázta az idő, de a bajusza az fekete volt, mint huszonöt esztendővel ezélt. A pincér csak ugy odadobálta elébe az ételket. Megérdemli, hogy így bánjanak vele, hiszen harminc éve jár ugyanabba a vendéglőbe.

— Hogy van, elnök ur? — kérdeztem tőle.

Bosszusán válaszolt. Hangja resecgett, mint a trombita:

— Vége az elnökségnek, barátom. Nincs már kik között elmökölni!

— Mi történt?

— Az, hogy mindnyájan megbomlottak. Mióta az a perverzest megökölt, azóta valamennyien az ördögfi vagyok. Nem értek egy pipadohányt se. Ha megharagszom, odaadom neki magam is, pedig tizenhétéves korom óta nem gondoltam házasságra.

Trégédiát sejtettem. Most megtudom valahára, mért maradt agglegény az elnök.

— Hát tizenhétéves korodban nősülni akartál?

— A kis öreg elvette magát:

— Igen, barátom, nősülni akartam. A hetedik gimnáziumot végeztem s a vakációt otthon a szüleimnél töltöttem. Fülöp szerelmes voltam az ösödöi jegyző szép leányra. Tudod, afféle diák-szerelmem volt. Rövidesen elhatároztam, hogy feleségül veszem, vagy meghalok érte. Csak az okozott nagy gondot, hogyan közöljem szándékomat szüleimmel. Egy forró nyári napon erre is megjött az alkalom. Jól emlékszem rá: nem ere felejttem el soha. Atyámnak jókedve volt, megelégedéssel dörszölte kezzeit. Okröket adott el a vásáron s ugy látszik, jó vásárt csinált. Odamentem hozzá:

KÜLFÖLD

A hetvenéves Sturdza. Bukarestből táviratozzák: Sturdza Demeter miniszterelnöknek és a nemzeti liberális párt vezérének 70-ik születésnapját a liberális párt és az ország tulajdonát többsége rendkívül ünneplésen ülte meg. Tegnap óta a lakosság összes osztályából számos polgár özönlik Bukarestbe a vidékről, hogy Sturdzát üdvözölje és a nemzeti színházban tartandó bankettet résztvegyen. *Károly* király a miniszterelnökhez igen meleg és hízegő üdvözlő levelet intézett. *Ferenc József* császár és király táviratilag jelezte ki szerencse kívánatait. Délélt a trónörökös személyesen kereste is Sturdzát, hogy üdvözölje. Ezután a hadseregnek három tábornokból és egy ezredesből álló küldöttsége jelen meg *Arion* tábornok vezetésével, hogy kifejezze a hadsereg szerencse kívánatait. Megjelent továbbá a román akadémia küldöttsége, a *Credit Foncier* és az irók küldöttsége, mely utóbbi kiváló iróktól származó cikkeket tartalmazó albumot nyújtott át. Délután több száz személyiség, küldöttségek politikuskok és magánemberek tiszteletké a miniszterelnöknek. A liberális és a független sajtó jelkes cikkeket ünnepléi *Sturdza* államférfiúi működését, kiemelve munkakédvét, az országnak hozott áldozatait és hazaszeretét. Az egész közvélemény, még a konzervatívok is, elítéli a cantacuzenista sajtó magatartását, amely igen heves cikkeket, mindegyikükönkét tett közzé, azzal a szándékkal, hogy *Sturdza* érdemeit kisebbítse. Ezt a cikket a *Take Jonescu* vezetése alatt álló csoportnak tulajdonítják.

A Reichsrath dolgozik.

— A *Budapesti Napló* távirati tudósítása. —

Budapest, március 10.

Ha őszintének lehetne mondani az osztrák képviselőház pártjainak nagy munkakédvét, *Koerber* kellene tartani Európá legszerencsésebb miniszterelnökének. De így is nevezetes nap a mai a Reichsrath történetében. Megkezdődött az állami költségvetés tárgyalása, miután négy esztendőn keresztül budget-provizoriórium kormányozták Ausztriát, s azt is a 14. §. alapján léptették életbe. 1901. október 17-én kezdődött az 1901. és 1902. évi állami költségvetés első olvasása, négyesztendői szünet után az első rendes költségvetési tárgyalás, amiből képviselőkörökben az osztrák parlamenti viszonyok javulására következtek. Azt hiszik, hogy a költségvetés első olvasását ezután simán és egyszerre elintézik; anyival is inkább, mert a kormány hajlandó még egy főiskolát állítani a cseheknek és természetesen a németeknek is — ezuttal Morvaországban. A költségvetési vita háttérbe szorult a napirend másik pontja, a kiegyezési javaslatok első olvasása elől

— Kedves apám, kérem szeretnéd valamit.
— Csak ki vele, fiam! — mondotta biztatólag.

Nem sokat csúrtam-csavartam a dolgot, egyenesen kiböktem:

— Szeretnék megházasodni!

A jó öreg nem értett meg. Ezt válaszából mindjárt tudtam. Abban az időben még nem volt külön szóban, együtt látkam kisebb testvéreimmel. Atyám arra gondolt, hogy én, a kamasz ifjú, nem érzem jól magamat testvéreim között, hogy külön szóba az óhajtam.

Az udvaron hátul állott egy kis kereszt-épület. Mosókonyhának, kamrának használta az édesanyám. Ott volt egy üres szoba is, régi, elhasznált butoradarak hovek benne.

— Jól van, fiam. Ha nem akarsz testvéreiddel együtt lenni, ha talán zavarnak, hurokoldj be a kis szobába. Ott nyugodtan olvashatsz, ismételhatsz, hogy ne felejtis sokat a hosszú vakáció alatt.

En felvilágosítottam:

— Nem úgy értettem kedves atyám.

— Nem, hát hogyan? — kérdezte csodálkozva.

— Csak úgy, hogy elveszem az öcsödi jegyző leányát.

De ezért már nagyon megharagudott. Hangos teremtettézés között folkapott egy karikás ostort s pogányul elhántt vele. Ekkor vert meg először és utoljára. A sikere megvolt: soha nem gondoltam azóta komolyan házasságra, még akkor se, mikor később 6 biztatott, hogy miért nem számom már rá magamat. De most megnősülök, barátom. Ötvenéves vagyok, lassankint megöregszem s bizony jó lesz majd, ha lesz gondozóm, ápolóm...

Fizetett és távozott.

En pedig azon gondolkodtam: nem érdemelné-e most is karikás ostort, hogy ilyen későn, ötvenéves korában jutott eszébe a nősülés komoly gondolata?

és már a budgetvitát is a kiegyezés kérdése dominálja, természetesen magyaréles kifakadásokkal fűszerezve.

A beérkezett iratok közt van *Pfainger Chiari* és társai interpellációja, amelyben utalással arra, hogy a vámtarifátörvényjavaslat vámtételei számos áruira nézve elégtelenek és némely tételben hátrányos és helytelen tarifázást tartalmaznak, mely a külállamokkal való tárgyalásoknál igen súlyosan volna érezhető, és tekintettel arra, hogy az osztrák kormány az osztrák ipar érdekei szempontjából sokkal megfelelőbb vámjavaslatot a másik állam elutasítása következtében nem voltak megvárhatóak, kérdezik a kormányt, hajlandó-e a magyar kormánnyal mielőbb megkezdni a tárgyalást a vámtarifajavaslat-hoz elkészítendő új hivatalos árnyegyek megállapítása végett és ez alkalommal a vámtarifai hiányainak elhárítására törekedni az osztrák ipar részéről tett kifogások értelmében, hogy ezek a változások a vámtarifai parlamenti tárgyalásánál már előterjeszhetőek legyenek.

Skedl és társai a romániai szidók érdekében interpellálnak. Az interpelláció rámutat a berlini kongresszus határozatára, amely a Romániában élő 400.000 szidó egyenjogúsítást garantálta és esetlel a romániai szidók szomorú helyzetét és hangsúlyozza, hogy a menekülők első sorban Bukovina amugy is szegény lakosságának esnek terhére. Kérdezik a miniszterelnököt, mely lépéseket tett a külügyminisztérium, hogy rászorítsa a romániai kormányt a berlini kongresszuson elvállalt kötelezettségeire és mely intézkedéseket szándékozik tenni a miniszter, hogy e sürgős ügyben orvoslást nyújtsanak.

A ház asztán megkezdte a költségvetés első olvasását.

Ferjanot a nyelvkérdéssel foglalkozik, melyet végelegesen szabályozni kell és kijelenti, hogy a szlovéneknek nincs kifogásuk a nyelvkérdés törvényes rendezésére nézve csak újabb időben emelt követelés ellen, csak hogy a szabályozásnak a törvények és az állami alaptörvények értelmében és nem csupán Csehországra és Morvaországra vonatkozólag, hanem a keleti és nevezetesen a déli tartományokban is végre kellene hajtania. Javasolja egy birodalmi kerettörvény alkotását, melynek kialakítása az egyes királyságok és országok népei szükségleteihez alkalmazkodnék és appellál az összes szlávok солидаритасára a nyelvkérdésben. (Tetszés a szónok elvtársainál.)

Schrafft kifogásolja a politikai jogok, az adók és illetékek igazságtalan elosztását. *Ofner* a költségvetés tárgyalásának egy indokolatlan obstrukció által előidézett késleltetése ellen fordul és a kiegyezéssel foglalkozva, megjegyzi, hogy annak megállapításánál az osztrák kormány helyzete a parlamenti viszonyok következtében sokkal kedvezőtenebb volt, mint a magyar kormány helyzete, jobb volna mindjárt szakítani a kiegyezéssel, ha csak tízezer lemondásra szóló birodalom akarunk maradni. Az egész adóügy beható reformját követeli, megmagyarázhatatlannak tartja a magyar tömb kirekesztését a legutóbbi járadékkonverzióból és sajnálja, hogy a militarizmus nem hagy meg pénzt kulturális célokra. Reméli, hogy a 14. §-t mielőbb elfogadják törvény.

Elvert meglepődéssel üdvözi, hogy a ház végre örendelkezési jogának gyakorlatához jutott. Elismeri azokat a kiváló tulajdonságokat, amelyeket dr. *Koerber* hivatalába magával hozott, de kétségbevonja annak a rendszerének sikerét, hogy gazdasági kérdéseket tegyen a nemzeti kérdések helyébe. Nemzeti tekintetben egy lépéssel sem jutottunk tovább. Hangsúlyozza az adó- és közigazgatási reform szükségességét.

Fejtételesei további folyamán az osztrák-magyar kiegyezéssel foglalkozik és megjegyzi, hogy az osztrák kormány sikerei közelebbi vizsgálatnál nagyon észszerűsörodoak. *Koerber*nek inkább negatív sikere volt, midőn igyekezett a kiegyezést nem lényegileg kedvezőlenebbé tenni, mint ahogy *Badeni* és *Thun* részéről történt. A kiegyezés főelőnye az, hogy ezután a nemzetközi viszonyok rendezhetőek lesznek s az addig lekötött gazdasági erők új tevékenységet fejtethetnek ki. *Kramarral* és *Sranskyval* polemizálva kifejti, hogy a csehek azért mondták le az obstrukcióról, mert ez mintultima ratio lehetséges ugyan, de nem lehet eszköze az offenzív politikának. A cseh klub placetuma nélkül a kormány mit sem mer tenni. A kormánynak a csehek iránti előlétevénye nincs összhangban a megírt semlegességgel. A jelenlegi viszonyok között egy hivatalnok-minisztérium az egyedüli lehetséges, de ennek szigorúan a semlegesség alapján kell megmaradnia. A németek, akiknek kétségében a költségvetés tárgyalására nem szabad prejudiciumot látni jövődni magatartásukra nézve, a jövőben is minden erővel a energiával védelmezni fogják nemzeti érdekeiket és e harcban, beisó egységük és legyőzhetetlen pozíciójuk tudatában, soha sem fognak ellankadni. (Tetszés és taps.)

Olszewski a kormány figyelmét Galicia lakosságának sürgős szükségleteire irányítja.

Dr. Glöckner (német néppárt) az osztrák-magyar kiegyezéssel foglalkozik, amely nem felel meg Ausztria várakozásainak. Megengedi azonban, hogy Ausztriára nézve nem hátrányosabb, mint az előző volt, ami Magyarországnak végtelenül feleslegzett igényeit tekintve, talán már sikernek is mondható. A tiroli gabonavám fenntartása, a lojalitási klauzula, amelynek létezését a magyar miniszterelnök különben már tagadta, vajmi kevés. Nem megszegendő-e, hogy az osztrák-magyar monarchia két kormánynak külön morális kötelessége van szükségére, amikor egymással szerződést kötnek. Azt hiszik-e önk, hogy ott,

ahol a szerződési hűség nem tételvezhető fel előre, lehet kiegyezést kötni? Minden okuk megvan rá, hogy elégtelenek legyünk és Magyarországot iránt bizalmatlansággal viseltessünk. Ezt a bizalmatlanságot az osztrák-magyar kiegyezés története indokolja és balgaság, ha a magyarok ma arról beszélnek, hogy mi az ő zsinjukon hiszünk. Mi nemeteket csak a minap tapasztaltuk ki a zsidó-magyar lojalitást: német irók egy kis költemény miatt tarthatatlan indokollással vád alá helyeztetek és elítéltetek és ügyvédek, akik német nyelvű beadványokat nyújtanak be, fegyelmi eljárás alá vonatnak; a magyar szilók megtűjtják gyermekeiknek, hogy az utcakon nemétül beszéljenek; nemrég a függetlenségi párt orgánuma egy hirt közölték, amelyben az adott, hogy minden kutyá német; a magyar foxterrier-klub által rendezett kutyakiállításra szóló megívők és beelőpögyek német nyelven való kibocsátását azzal indokolják, hogy a rendező-bizottságnak tekintettel kellett lennie a kiállítottak nemzetiségre. Az ilyen nyilatkozatok nem bánthatnak bennünket és nem íájhatnak nekünk, de mutatják, hogy a Lajtán túl egy vad barbár nép lakik (létszám balról). A szónok utalja, hogy a magyar kormánypárt a nálatla konstátálja, hogy a hadsereg, amelyet nekünk kell körülbelül kétharmadrészből fenntartanunk, még nem vette le osztrák jellegét. Mindezt a Lajtán-inneni ádatan viszonyok tették lehetővé, amelyek Hodssy képviselőt arra az említsére méltó kijelentésre indították, hogy csakis egy hatalmas, nemzeti, egységes és gazdaságilag megszárdult és fejlett Magyarország óvhatja meg a dinasztia érdekeit a monarchiában. Az ilyen kijelentéseknek bizonyos céljuk van és ugylátszik, hogy ezt a célt olykor nem is tévesztik el.

Tsóban az Ausztria és Magyarország közötti ziszonyonai foglalkozik. Magyarország uralkodói fölöttünk minden téren, nemcsak gazdaságilag, hanem politikailag is. A Magyarországól való kiúlvadás nemcsak a mezőgazdaságnak, hanem az iparunk, a kereskedelemnek is mérhetően előnyére volna. Ausztriának meg kellene előznie Magyarországot és már most vissza kellene utastania a kiegyezést. Mindenesetre ez a kiegyezés az utolsó lesz. A perszonal-umó mindkét államnak a legjobban fog megfelelni.

A tárgyalás azután félbaszakítják.

A rayonozásra vonatkozó törvényt első olvasás nélkül a cukoradó-bizottsághoz utasítják. A legközelebbi ülés holnap délelőtt 11 órakor lesz.

Bebel a katonai brutalitásokról.

Budapest, március 10.

A birodalomgyűlés tegnapi ülésén a hadügyi költségvetés tárgyalása alkalmával részletesen kiterjeszkedett a párbajtialomra s a katonai brutalitásokra.

A socialista képviselő felszólalása sokkal tanulságosabb, semhogy bő kivonatban ne adjuk. Izgatott hangon s nagy külső hatással utalt arra, hogy a párbajtialmat éppen a magasabbrangu tiszték nem veszik semmibe. Fölhozza a *Hönig*-esetet.

Hönig ismeretes, ugymond, s gondolom, jelentékeny katonai író volt, független ítélettel s tudományos meggyőződésétt tartózkodás nélkül kimondta. 1899-ben nagy tanulmányok alapján egy katonai munkát írt e címmel: „A vionvillei és mars-la-toursi ütközet igaz világlátásán”. E munkában *Schwartzkoppen* tábornok működése nem éppen előnyösen van tárgyalva. E miatt a tábornok fia, *Schwartzkoppen* szárnysegéd sörve érezte magát s pisztolypárba hita *Hönig*et. *Hönig* a párbajozást megtagadta s kijelentette, hogy *Schwartzkoppen*ről a legjobb tudomása és lelkiismerete szerint ítélt. Ha kimutatják, hogy tévedett, akkor természetesen nyomban kész az ítéletet visszavonni, de tudományos meggyőződéséről párbaj által nem tántoríthatja el magát. Ez nagyon helyes álláspont. (Ezenk helyeslés a szocialdemokraták padjain.) *Schwartzkoppen* különben a kihívás által a párbajról szóló császári rendeletet nem vette tekintetbe.

*Hönig*et kihívta *Bernhardi* is, a táborak első osztályának főnöke, mert neki sem tetszett *Hönig* kritikája. *Hönig* azonban ezt a párbajt is visszaautasította. Az lett a következménye, hogy *Hönig* kapitányt a katonai becsületbírósság megfosztotta az egyenruhától. Ezek nagyon erős dolgok. A hadsereg érdemül kellene, hogy betudja azt, ha valaki, tekintet nélkül a személyekre, elfogulatlanul itéli a német hadsereg hadtörténelni eseményeiről. Ebből a hadsereg is csak jó származhatik. A hadtörténelemnek az a célja, hogy rámutasson a mult évek és évtizedek hibáira, hogy ezáltal hasonló hibák a jövőben elkerültessenek. Ha a katonai író becsületes meggyőződése szerint ad ki egy munkát s a melletti oly következtetésekre jut, melyek egyik-másik magasrangú urnak, vagy ennek utódának nem tetszik, s ha az a veszedelem fenyegeti, hogy azonnal kihívják a pisztolyosó elő állítak, akkor akadhatnak olyan férfiak, kik nem hajlandók magukat ennek a veszedelemnek kitenni s a katonai eseményekről szóló kritikájukat inkább elhallgatják, ami kétségkívül hadseregünk fejlődésének a kárára történik. (Helyeslés balról.)

Azok a katonai brutalitások, melyeket ezek után *Bebel* fölhozott, túlhaladják az ördögi gonoszáságnak

minden mértékét. 1901. április havától 1902-ig csak a drezdai és a cheimnizi haditörvényszékek elítéltek és megbüntettek 40 tisztest, 31 altisztest, 4 rajvezetőt, 30 közlegényt. Az a feltűnő, hogy a vétkes főlebbvalókat rendkívül szeliden büntették meg. G ogauban egy altiszt legalább 45 esetben ítűtte a legénységet, 27 esetben végig osipie vagy teljes hadűlszereléssel izzó kályha előtt gyakorlatlatta. Ezt az altisztest 185 esetben elkűvetett brutalitásért mindössze 8t hónapi bűrtűnre ítűlték, de nem degradálták. Majnafrankfurtban Geck altisztest 77 brutalitásért csak 8 hónapi bűrtűnre ítűték, egy másik altisztest pedig csak két hétre, holott egyik áldozata elkéserevésében a vízbe űlte magát. Berlinben egy dragonyost az istálló-szolgálat alkalmával altiszteje egy vágta fejbe kardjával, hogy vértől boríva rogyott össze, mivel azt felelte vissza az altisztenek, nem tudja-e, hogy a rossz bánásműd el van űlva. Az altiszt 7 napot kapott, a dragonyos ellenben 8-ai, mert megsértette a főlebbvaló által való köteles tiszteletet.

Főlháborítű, hogy a brutális altiszt védűe érzi magát az alantának íelelme által. „Eltűt a harag — mondá Bebel, — ha meggondolom, hogy mi mindent tűrnek el ezek az emberek. Azt kérdezem, hogy talán nem is férfiak? Fűlfoghatatlan, hogy a megkínzott ember fűlháborodásában miért nem űti le a kínzóját. Danzigban egy altiszt Mehlmann közlegénynek hatszor a szájába kűp, azután egy a lábára rug, hogy egyik kűrme leválk. Mikor Mehlmann a menekülés alkalmával nem csukta be a száját, az altiszt megparancsolta Pűngert közlegénynek, hogy ő is kűpűn a szájába s ez megteszi azt az undorítű cselekedetűt. A megkínzottak miért nem védűk magukat meg eleűű műdon kűnzűk ellen? Miűrt nincs bátűrságuk? Az ílletű altisztest 150 esetben elkűvetett brutalitásért harmadfélűvi bűrtűnre s lefűkűzűtűsra ítűlték. (Fűlkiáltások jobbról: Ime, hiszen megbűntettűk!)

Bebel: Megbűntettűk, de nem vagyok képes fűl-fogni, hogy íly emberbűrbe bűjt bestiák mint lehetnek altisztek? Nincs ez ellen semmi eszkűz? Ha egy német ember eltűr ílyesmit, akkor legyen erkűcsi bátűrsága a nyomorult fűkűtűt le is szűrni. A rendsburgi eset, ahol egy közlegény az altiszteje parancsára kűnytelen volt elnyelni a saját excrementumát, (Fűlkiáltások a szocialdemokraták padjain: Pűj! pűj!) fűlháborította egész Németországot. Nincs utálatosabb, alávalóbb, fűlháborítűbb valami, mint ha egy ember, akinek abszolut hatalma van mások fűlűtű, ezzel a hatalommal visszaél.

Végűl Bebel azt fejtegette, hogy a német hadgyakorlatoknál szokásos pompázű lovas-rohamok az egész ílűt gűnyját keűltűtűk fűl.

Berlin, március 10.

Ma folytatták a birodalomgyűlésen a katonai kűltsűgvetés tárgyalását. Bebel kűrdű, vajjon a táburi tűzűrsűg új fűllegyerzűstűt tervezik-e. A szűnk az ágyűgyűrtással foglalkozik és azt mondja, hogy a nagy gyárak, nevezetesen a Krupp-cűg írűsűi űsszegekkel csalják meg a hadűgyű kormányzatot. Gosler hadűgyűminiszter kűfejtű, hogy az űgyet a kűltsűgvetésű bizottságban behatűtan tárgyalják. Mostani ágyűink űveken át fűlyt kűprűbálások eredműnye. Új ágyűrűl nincs szű. Bűvűbb részletekbe bűcsűkűzni a szűnk ítt nem tartja cűlsűrűnek és hatűrozottan tagadja, hogy a Krupp-cűg csakhat. Bebel elűeti e ház írűsűi érdeműt Németország és védűereje kűrűl. A miniszter ezután cűfűlja a Bebel által felhozott szűmadatokat. Minden államnak kell egy kűllű szállítű-képessűgű gyárának lenni. Nem nyertűk volna meg a nagy háborúk at a Krupp-cűg nűkűl. Ez a cűg megkűvűnhatja, hogy mindig foglalkoztas-sűk. (Tűtsűsű.)

Singer tagadja, hogy Bebel ítt olyasmit hozott volna fel amit a bizottságban bizalmasnak jeleztek. Pártja tűmadásai egyaránt írányulnak az űsszes cűgek ellen, akik arra használják fel monopóliumukat, hogy a birodalmat drágán szűglűlják fel. Bebel kűfejtű, hogy a tengerészeti kűltsűgvetésűnek a kűltsűgvetésű bizottságban valű tárgyalásánál konstatált, hogy Krupp pűnűcűs lemezűt drágűbban szűműtűta fel a német hadűgyű kormányzatnak, mint az Egyesűlt-Államoknak. Ez sem nem dűcsűretes, sem nem hazafias. A hadűgyűminiszter személyes bűcsűlűtűssűgűt nem vonta kűtsűgűbe. Erre nincs ok. Reműli, hogy a hadűgyűminiszter nem fog személyes gűyanusítűsokat felhozni.

Gosler hadűgyűminiszter kűfejtű, hogy szűvesen elismeri hogy a kűltsűgvetésű bizottságban levű szocialdemokraták sohasem űtek vissza a bizalommal a bizalmas kűlűlések tekintetűben. Bebel és Roon továbű megjegyzűse után a ház a tárgyalás folytatását holnapra halasztotta.

Két levél a Balkánról.

Budapest, március elején.

Rendkívűl érdekes két levelet kaptunk a Balkánrűl. Az egyik, a belgrűdi, a pűnszerűű hűbortrűl szűl, melynek lappangű tűzűt a krusedoli látogatás szűttűta fűl, a másik Raguzából kelt, s azt az aknamunkát leplezi le, melyet Montenegrò folytat dalmát fűldűn.

Ime a két levél:

I.

Pűnszerűű hűbort.

Belgrűd, március elején.

Régi dolog, hogy a kűsűnyek szeretűk a nagyokat utűnozni. Az űszakmagyarországi pűnszláv és a dűlmagyarországi pűngermán akűiű után már egy sajátűs pűnszerb nagyzásű hűbortrűl is számolhatunk be. A legérdekesebb az, hogy ez a hűbort is űpp Magyarországot választja ki kűsűrletezésű műdiumnak. A hazánkban már régi idűktűl fogva lappangű és veszűnkűre kűsűnyelt nagyserb mánia a krusedoli ut alkalmából megint nyűlt űletűlt adott magáról.

Kűgondolhatta volna, hogy a szerb kirűlyi pár régűta űhajott, elűkűsűtűt krusedoli zarűndokutja Milan sirűjához, mást fog eredműnyezni, mint űltalános és osztatlan űrűmet a szerb nép kűrűben és legalább is elismereűt a vendűgszerűt Ausztria-Magyarország és annak fenkűtű uralkodója íránt? De tavolrűl sinos így. Már a krusedoli látogatás alkalmából a szerb lapok bizosítűtűk bennűnkűt, hogy ez az ut semmit sem fog változtatni a szerb nemzetben a monarkűa íránt űrűzt hagyoműnyos gyűlűleten, most pedig, a látogatás után még jobban kimutatják a foguk feherűt, amennyiben a krusedoli utbűl tendencioűs műdra politikai tűkűt igrűkszenek maguknak a legrosszabb műdon kovűcsűlni.

Így a Mall Novine regűli, hogy a szerb kirűlyi párnak a krusedoli kolostor felű tartű utjában a kűvetkűzű incidens adta magát elű. A kirűly kocsijához egy szerb paraszt lűpűt űs a maga egyszerű nyelvűn per longum et latum elűadta, hogy a szerb kirűly az űsszes szerbek, tehát a szerűmsűgi szerbek kirűlyja is. Ferenc Jűzsef ugyan jűsűsűs uralkodű, de nem szerb. A Male Novine, igrűlűtsűk, elűfejtű, hogy elűtekinve minden egyű 20ktű is, a szerb kirűlynek a krusedoli ut alkalmából már fizikailag és idűbelleg is lehetetlen volt egy szerűmsűgi paraszttal hosszabb diskurzűst folytatni.

De az űrt a tendencioűsokat mutat űs rűnk névsű mindenestűre tanulsűgos.

Nemkűlűnben jelleműzű a Vecsernya Novosztű írányzatűs és hatűras szűnt hire is. Ez ugyanis azt tűlaja fel olvasnűk, hogy a kirűlyi pár, melynek szerűtreműtűsűga és nyűjassűga mindenkit elbűvűt, ebűd után tartott cerejeje alkalmából egy elűkűlű vendűg igrű szűt a szerb fűlsűgűhű: „Mi szeretűk ugyan uralkodűnk at Ferenc Jűzsefet, de ű osztrűk oszűsűr űs magyar kirűly, mi pedig szerbek vagyunk. Sándor kirűlyt az egész ílűt a szerbek kirűlyának űs nem Szerbia kirűlyának tartja. Mi a tűrvűnyhez alkalmazkodunk, de az űrt Sándor mégis az űsszes szerbek kirűlyja marad.“ A Vecsernya Novosztű jűlesű űrűmmel űs megnyűgvással regisztrűlja e hirt űs hozzűfűzi, hogy az egész beszűlgetűsokor jelen volt a jűrűsű fűnűk is, ki megjegyzűs nűkűl hallgatta e nagyérdűkű dialűgot. Egyszerűsind nagy megelűgedűssel konstatűlja, hogy a szerb himnusz az este szűműtalanszor űs lelkesűdű hangzott fel.

Todorovics Pera is, a hírhedt „antimilanista“ még egy kedves epizűdnak szem- űs fűltanujja vűt lenni. Ū ugyanis azt hallotta, hogy a szerb kirűlyi pár utja alkalmából egy helyesűg mellűkűtűjűn a leányok a szerb kirűlyi párt dűcsűtűű nűpűdalt űnekűtek, melyrűl a kirűlynek azt referűta, hogy ezt a nűtűt a Szerűmsűgben szűtűtűben űnekűtik. Megjegyzűendű, hogy Todorovics Pera ur annak a teorűriának volt valamikűr hirdűtűje — melylyel a magyarokban gimptűt fogni akar ez a gyűnyűrű — hogy a szerbek nem is relokűtűnak a magyarországi szerb részűkre, hanem, hogy a magyarországi szerbek — Szerbia dűlfelű terjeszkűdűn — az új hazába vissza fűgnak vűndorolni. A szerbek tehát nem is gondolnak a magyarországi „szerb részűkre“.

Bűrműly ellentmondűk is a fűntiek Todorovics ur e teorűriájának és ílűleg a valű tűnyeknek űs a szerb akűciűk, ez urat nem vennűk figyelembe űs egyűgyűsűgűvel érdeműleg nem is foglalkoznűk, ha a szerb ílűhivatalos sajtű nem hoznű az ílyen híreket melyek akűrűhű fűzűttek is, nagy tapintatlansűga valának űs semmivel se jűrűlnak hozzű annak a jűkűratnak az emelűsűhez, melyet a szerbek részűnkűrűl eddig talűtűk s melyre feltűtlenűl rűsorultak.

II.

Montenegrò aknamunkűja.

Ragusa, március 6.

As idűgeknek, kik elűg gyakran fordűlnak meg a szűp, de elűagyott Dalmácia e legsűzűb űs legérdekesűb városaiban, nem igen tűrűdnűk e bűjos város űrdeketlen űs politikailag teljesen zűlűtt ű. n. írányadű kűrűvel. A űbbsűg ugyanis ítt is hallgat űs dolgozik. De a viszonyokat csak néműleg ismerű elűtű feltűnű az az arrogűns modor, melyben a montenegrűi tűrekűvek napvilűgot lűtnak űs mely már alig ismer hatűrt.

A fejedelemnek valűsűgos hivatalos lapja van ítt, a „Sprski Glas“, mely űpp egy, mint Zagrűbban az űjtonnan megjelűnt *Novi Serbobran*, űly a kűvert „Serbobran“ helyűbe lűpűtt, montenegrűi űrzelűmű s az Obrenovicsok ellen igrűzat.

A legérdekesűb ebben a montenegrűi rajongűsban az a kűrűlműny, hogy űhes, foglalkozás nűkűlű montenegrűi munkűsok, kiknek otthon nincs munkűjok, kűldűnk a városban, mely lelkesűdű űrűtűk, de — alamizsnát nem ad. A raguzai agitűtorok csak akkor adatnak — mert maguk nem adnak — alamizsnát, ha az űjsűgok írűnak rűla.

A legérdekesűb szeműlyi hír most az, hogy Miklűs fejedelem, embert keresűvűn a felűlűtűt montenegrűi fűtűrvűnyssűkűhű, elűbb egy budapesti szerb jogűsűt akart szerűzűtűtűni.

Mínthogy azonban erűrűl egy űrtesűtűtek, hogy a belgrűdi kormány bizalmasa most a dalmát dr. Knezovicet nevezűtűk ki, mert ennek hatűrozott montenegrűi űrzelűmeirűl meg vannak Cetinjűben gyűzűdűve. Knezovic neje, valamint Vojnovics fejedelemi tűkűr felesűge Raguzában marad s ott a Nikitűhoz szűű elemeket gyűjtűk magok kűrű. Belejűtsűk e dologba az olasz politika is. Az olasz autonomistűk egy része ma már Pűműgű terjesztűvűn ki befűlyűsűt, hatűrozottan irredentűskűdik. A montenegrűiak most azon vannak, hogy ezekkel paktűljanak s egyűlűre az űrdekkűzűssűgű alapján gyűngűtsűk a dnasz-tikus eszműt.

A macedon reformakűiű.

Budapest, március 10.

Londoni hírek szerint a macedon-bizottsűg uly szűletűt igrűngolokat tűboroz Londonban, akik a dűlafrikai háborűban részűvettek s megtanulták a gurilla-harocot. A macedonok kűzűl űlűtűlűg már 50.000-on vannak fűlgyűverkeze s ha reformokat nem az ű szűkűzűke szerint hajttűk vűgre, megkeűdik a gurilla-háborűt s mindaddig folytatják, míg Macedónia teljes fűggetlenűsűgűt ki nem vűtvűk.

Giers szalonikűi orosz konzul figyeleműtette Mirzonov, Boskor űs Sringa ottani bolgár elűkűlűsűgeket, hogy Oroszország nem helyesűl a macedon-bizottsűg forradalmű űzelműit s Tűrkűországot nem fogja megakűdűlyozni abban, hogy űrlyesen fűl ne lűpűjen ellenűk. Ennek dacára, mint az *Ustavna Serbija* írja, a fűgyvercsempűsűt nagyban fűlyik s Szalonikű közvetlen kűzűleben tűzenegy bolgár falu már teljesen fűl van fűgyverkezeve.

Mínthogy a bolgár minisztertanács a Paprikov hadűgyűminiszter által fűlgyűverűsűre kűrt hitelt megtagadta, részleges minisztervűrsűlűg tűrt ki. Paprikov benyűjtotta lemondásűt. Danev miniszterelnűk a vűlsűg megoldásű űgyűben a fejedelemi udvarhoz utazott Euxinogradba. Valűsűntű, hogy Paprikov kilűpűsűvel megsűtűnik a vűlsűg, űmbűr az sem lehetetlen, hogy nagyobb vűltűzűsok lesznek a kabinetben.

Az atheni kamarában a macedon-kűrdűsűre vonatkozű interpellűciűra vűlaszvolva Skues kűlűgyűminiszter kijelentette a kamarában, hogy kűlűbűsűzű űzelműk hűrom űv űta az igrűalom űllapotűban tartják Macedoniát. Ezek az űzelműk arra írányulnak, hogy Macedoniában egy ellen neműzűsűgű űrdekekűben tűrűnűjenek intűzűkedűsok. A hatalmak azonban uly intűzűkedűsűket tettek, amelyek a keresztűny lakosűgűnak vűlnak jűvűra űs a porta elfogadja a hatalmak javasűtaít. Minden arra mutat, hogy lojűsűan vűgre fűgűjk hajtűni azokat a reformokat, amelyek a jű kűzűgűsűtűsűtűsűtűt az űsszes Tűrkűországi keresztűnyek űrdekekűben.

Pűris, március 10.

Ma sűrgűkűnyvet osztottak ki a macedonial kűrdűsűre vonatkozűlag. A sűrgűkűnyv a fűlyű űvi januűr 23-tűl febrűr 25-ig terjedű idűben tűrtűnt diplomaciűi íratvűltűst tartűtmazza. Egy febrűr 8-án Delcussű kűlűgyűminiszterhez intűzűtűt jegyzűkűben kűzűsűnetet mond a pűrisi bolgár igrűvivű kormány nevében Franciaországnak a macedonial reformok űrdekekűben kűfejtűt fűradűsűsűsűtűt. A fűlűppolli francia konzulnak egy febrűr 8-áról kelt levele azt mondja, hogy a bolgűrok, legkűvűt a macedonialak igen meg vannak elűgedűve a fejedeleműsűgű hírlapjű által a sűrgűkűnyv-

ből közzét kivevő tartalmával és az azokhoz fűzött újságkommentárokkal. Egy február 12-én az atheni francia követhez intézett táviratban Delcassé azt mondta, hogy 6 Macedóniában senki számára sem kíván privilégiumot, hanem csak kielégítő életfeltételeket mindenki számára, bármely fajhoz tartozzák is. Február 7-én Delcassé Constans konstantinápolyi francia nagykövethoz táviratban azt a kérést intézte, hogy haladéktalanul ajánlja elfogadásra a szultánnak az osztrák-magyar—oroszlom programot. A szófiai francia követ február 28-án azt táviratozza, hogy a macedóniai bizottságok ellen kilitásba helyezett intézkedéseket haladéktalanul végrehajtották és hogy ez a mozgalom máris öröndetesen csökkentette. Február 25-én Constans azt táviratozza, hogy a szultán elhatározta az osztrák-magyar—oroszlomok elfogadását.

HIREK

Budapest, március 10.

BUDAPESTI NAPLÓ. Március 15. ké. új előfizetés nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méltóztatassanak a megújításról idejékorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Személyi hírek. Gróf Goluchowski Agyeaur közös külügyminiszter, mint Bécsből táviratozzák, ma Budapestre utazott. — Klementina hercegnő és Fűöp szász köbörig herceg Mentonéból Cannesba érkeztek és látogatást tettek Rainer főhercegnél és Thurn Taxis hercegnél. — Dr. Kerzl József udvari tanácsos ma meglátogatta a Szt.-Lukácsúrdót amelynek berendezését az igazgatók és a főorvos vezetése alatt behatálan megtekintette.

A király itthon. A király ma délután félkettőkor külön udvari vonaton Gödöllőre utazott vadászatra s este 7 órakor tért vissza a fővárosba. — A legközelebbi kihallgatás e hó 12-én, csütörtökön, délelőtt 10 órakor lesz, amelyre a kabinetirodában lehet jelentkezni.

Uj udvari tanácsos. A király dr. Stephani Albert másodosztályú főköznöknek, nyugalmoba vonulása alkalmából, az udvari tanácsosi címet díjmentesen adományozta.

Szegedi hölgyek a királynál. A szegedi kisdédoró és jótékony nőegylet tiztaga küldöttségét március hó 12-én csütörtökön délelőtt tíz órakor fogadja a király. A küldöttség a mórai óvodára s menházra tizezer koronát kér a királytól a jótékonyceüli állami sorjátek jövedelméből, amennyiben e jövedelmet mindenkor jótékonyági s gyermekvédelmi egyesületek támogatására szokták fordítani. Erdekes, hogy a küldöttséget eleinte három tagra akarta redukálni a kabinetiroda és csak akkor engedett, amikor a király kijelentette, hogy mind a tíz tagot fogadni kívánja.

Nagyon szivesen látom a szegedi urnókat — ezzel fogadta a király a bejelentést.

A küldöttség ugyanebben a tárgyban tiszteleg a pénzügyminiszternél, szerdán pedig Wlassics Gyula kultuszminiszternél, akit az óvó-intézetek állami támogatására kérnek.

Kinevezések az egyetemen. Az orvoskari tanári testület az egyetemen úresedésben levő állásokra a következőket választotta meg: az I. belgyógyászati klinikán első tanársegéd lett dr. Benedikt Henrik, ugyanott második tanársegéd dr. Kövesi Géza, az emelkedési klinikán első tanársegéd dr. Décsi Károly, második tanársegéd dr. Hudovernig Károly.

Eugénia oszászárné végrendelete. Párisból jelentik: Eugénia oszászárné legutóbbi párisi tartózkodása alatt megváltoztatta éveikkel ezelőt megszerkesztett végrendeletét. Az új végrendelet értelmében Napoleon Viktor herceg, a tulajdonképpeni francia trónörökös 300.000 frank évjáradékot kap és a farnboroughi birtokokat. A oszászárné Spanyolországban fekvő birtokait Luja Stuart-Palafox hercegnő kapja a oszászárné testvérének, Alba hercegnének leánya Napoleon Lajos herceg, aki ezidő szerint orosz szolgálatban él, szintén évjáradékot és egy kisebb uradalmat kap.

Szászerkoronás alapítvány. Nagy István és Nagy László bőszei birtokosok — nem lévén gyermekük — elhatározták, hogy egész vagyonukat, amely saszerkoronás értékű állampapírból és szent-andrási pusztájukból áll, a pécsi székeséptálan által meghatározandó katolikus és nemzeti jellegű jótékony céllra hagyják. A pécsi székeséptálan az alapítványt már elfogadta és a 100.000 koronát letétbe is helyezte.

Angol katolikusok a pápánál. Rómából táviratozzák: A norfolki herceg által a pápának átnyújtott felirat azt mondja, hogy a norfolki herceg az angol katolikus unió küldöttségével azért jelenik meg, hogy letegye a szentatya lábához jubileuma alkalmából az angol katolikusok legmelegebb és legöndadóbb szerencsekívánatait. A felirat megemlékezik a számos enciklikáról, amelyekben a pápa az általa

követelt bölcs politikát kifejtette és védelmezte, és végül hosszú életet kíván a pápának.

Két ebéd. Gróf Apponyi Lajos magyarországi udvarnag és neje ma este 1/8 órakor ebédet adtak, amelyre hivatalosok voltak: Gróf Csáky Albin főrendházi elnök és neje, Wlassics Gyula vallás- és közoktatásiügyi miniszter és neje, gróf Karátsányi Jenő és neje, memeskéri Kiss Pál államtitkár és neje, Cusani-Conjaloneri márkai olasz főköznöl és neje, Lovov orosz főköznöl és neje, gróf Széchenyi Imre és neje, azonkívül Lang Lajos kereskedelemügyi miniszter, Rakovszky István állami számvevőszéki elnök, Tarkovich József államtitkár, Daniel Gábor képviselőházi alelnök, gróf Keglevich István, Lalkóczy Imre közgazgatási bírósági másodelnök, báró Steininger altábornagy, Ludwigh Gyula a m. kir. államasutak elnökigazgatója, Rudnay Béla főkapitány, gróf Pejacevich Márk, gróf Esterházy Alajos, a család tagjai közül Adél grónő és Henrik gróf vetek részt az ebéden.

Lobkowitz Rudolf herceg vezénylő-tábornok és hadtestparancsnok és neje Lobkowitz Rudolf hercegné ma délután ebédet adtak, amelyre hivatalosok voltak: Liechtenstein Rudolf herceg első főudvarmester, Száll Kálmán miniszterelnök, gróf Széchenyi Gyula és báró Fejerváry Géza miniszterek, gróf Paar Ede Lovassági tábornok és Boltras Artur tábornaszernagy főhadsegédek, gróf Apponyi Lajos magyarországi udvarnag, báró Piret de Euhain Béla szolgálatonkülvli ezredes, Rohonczy György, lovag Czibulka Hubert, Klobuszár Vilmos, báró Steninger Károly, báró Weigl Frigyes és gróf Attems Mönig dr. Kerzl József udvari tanácsos, főörzsorvos, Koller Viktor ezredes. aradvári Könyg Károly osztályfőnök, lovag Höhnel Lajos korvettkapitány, báró Apor Sámuel őrnagy és Gozani Artur márkai őrnagy szárnysegédek, Margutti Albert és Borotba Livius századosok.

Láng Lajos Aradon. Aradról jelentik: Láng Lajos kereskede mi miniszter Marz Károly miniszteri tanácsos kíséretében az esti gyorsvonattal szigori inkognitóban Aradra érkezett. A vasutnál Ney hajózási főfelügyelő fogadta a minisztert, ki nem ment be a városba, hanem a szalonkoosiban aludt. A miniszter holnap motorral Kovásházáig megy s onnét Csabát át visszautazik Budapestre.

Politikai affér. Vészi József Gajáry Géza és Sacelláry György országgyűlési képviselők útján provokáltatta gróf Zichy Jenőt tegnapi képviselőházi beszédeért. Gróf Zichy Jenő gróf Wlczek Frigyes és Rakovszky István képviselőkkel nevezte meg segédekül. A segédek ma délelőtt ültek össze, hogy az ügy elintézése felől tanácskozzanak.

Csáky Albin aroképe. A budapesti tudományegyetem megrendelte díszterme részére gróf Csáky Albin főrendházi elnök volt közoktatásiügyi miniszter arcképet Kovács István festőművésznél. A művész a megbízatásnak már eleget is tett és a kitűnően sikerült arcképet most vette át az egyetem rektora.

Lujza hercegnő sora. Genyből jelentik: Luja hercegnő állandón levelez testvérével, Wöfling Lipóttal, akit anyagilag is támogat. A hercegnő nem küzd többé anyagi gondokkal. Wöfling el fogja kísérsni a hercegnőt Angliába.

Genyből táviratozzák, hogy Lichenal ma visszakerkezett Lindauból s elbeszélte, hogy Luja hercegnő jól érzi magát. Alice nagyhercegné azt mondotta Lachenalnak, hogy boldog, mert leánya mellette van.

Drezda, március 10.

A tegnapi minisztertanácsban elhatározták, hogy a trónörökös házassági válópörében hozott ítéletet nem tessék közzé, mert Luja hercegnő az ellen óvást jelentett be.

Bírósági jegyzők kongresszusa. A szabadkai törvényszék és területén levő járásbíroság jegyzői kara értesíti a bírósági jegyzőket, hogy a március 14-én Budapesten tartandó országos bírósági jegyzői kongresszuson sa át érdekeik előmozdítása céljából mnél számosabban jelenjenek meg.

Deák-ünnap Szegeden. Szeged város tanácsa bizottságot küldött ki, hogy módokat keressen, miképpen ünnepelejk meg Deák Ferenc születésének századik évfordulóját. A bizottság tolyó hó 9-én tartotta eső ülését, amelyen meg csak nagyjában állapította meg az ünnap körvona ait. Az ünnap istentiszteletből és utána diszközgyűlésből állana. Szeged város tanácsa felszólítja majd az összes törvényhatóságokat és iskolákat hasonló ünnap rendezésére.

Rendjeladományozás. A király Hrabovszky Ottóknak, a felső-szabo csi tiszai ármenséitő és bevizlevezető társulat felügyelőjének sokévi buzgó és közhasznu szolgálatai elismerésül, az arany érdemkeresztet adományozta.

Az izraelita községkerületi elnökök március hó 30-án a pesti izraelita hitközség székházában tartják rendes évi gyűléstüket. E gyűlés után a hatodik (budapesti) izraelita községkerület képviselőtestületének rendes évi ülését hívják egybe, amely május hó első napjaira fog esni.

Vilmos császár Kopenhágában. Vilmos császár tudvalevőleg nem sokára ellátogat Kopenhágába. E látogatás természetesen már azért is nagyjelentőségű, mert nemrég még lehetetlennek tartották, és így érthető, ha politikai jelentőséget tulajdonítanak neki, annyival is inkább, mert ugyanakkor a dán udvar vendége lesz a cumberlandi herceg is. Beszélnek, hogy a német császár akkor ki fog békülni az utolsó hannoveri király fiával, sőt hogy a német császár egyenesen ház-tüenzébe megy Kopenhágába. Vilmos császár ugyanis tudatta a dán udvarral, hogy szeretné megismerné a cumberlandi herceg leányát, Alexandra hercegnőt, akinek kedvességéről, szépségéről és szellemességéről oly sokat hallott. A császár kívánságát még az udvar környezetében is arra magyarázzák, hogy Vilmos császár meg akarja kérni fia, a német trónörökös számára Alexandra hercegnőt. A német császár utazásának ilyen célzatát most hivatalosan megcáfolták Kopenhágából.

A tanárok halála. Wlassics Gyula közoktatásiügyi miniszter újabbán a dsvai s a székelyudvarhelyi állami főrealkiskolák tanári testületétől kapott a középiskolai tanárok fizetésének szerenosés rendezéséről közzönd feliratot. A dsvaiak távirata így szól:

A középiskolai tanárság régi óhainak a fizetési törvényjavaslatban történt érvényesítéséért fogadja nagyelműségéről legmélyebb hálánkat az állami főrealkiskola tanárai nevében. Teqlás.

A székelyudvarhelyi tanárok felirata így hangzik: Az állami tisztviselők fizetésrendezésénél a mi ügyünkben kitéjett s mindnyájunk legnagyobb bajára kötelező munkásságáért, érdekeinkről való küzdelmeiért fogadja nagyelműségéről legmélyebb tiszteletünk és hálas köszönetünk nyilvánítását. Adja az ég Ura, hogy a magyar tanügynek még sokáig legyen irányítója s a mi legöszintébben szeretett vezérünk.

Kérvényezés az utcán. Mikor ma délután a király Gödöllőre utazott, az Albrecht-uton hirtelen egy nő ugrott kocsija elé s egy kérvényt akart a királynak átadni. A kocsi azonban tovább robogott s a rendőrök a nőt az I. kerületi kapitánysághoz szállították. Ott azt vallotta, hogy neve Várady Gáborné születelt Händler Katalin, férje postaszolga volt, de hivatalából elbocsátották s most a legnagyobb nyomorban szinylődik. A kérvényben segítyt kér a királytól.

János atyuska. Pétervárról jelenti egy telegram, hogy az orosz főváros kikötővárosában, Kronstadtban nemrég egy ember lépett föl, aki Isten fiának mondta magát és akihöz ezrével zarándokoknak az orosz parasztok. Az öreg próféta Oroszországban csak János atyuskának nevezik s bár az egyházi hatóságok mindent megtesznek a nép fölvilágosítására, mégis ezersen ezersen vannak, akik szentül hisznek János atya isteni küldetésében. Legutóbb a Don vidékéről, a karpovkai kerületből zarándokolt egy sereg paraszt Kronstadtba, hogy az új Messiást láthassák. A rendőrség elogta a zarándokokat, akik kijelentették, hogy azért tettek meg a hatszázkilométeres utat, hogy lássák és imádják János atyust, akitől meg vannak győződve, hogy ő Jézus Krisztus. A zarándokokat a rendőrség aztán toloncoton szállította vissza szülőhelyükre.

Vendéglős-szakiskola Miskolcon. Miskolcraól jelentik: Az országos pinócregyesület miskolczi választmánya nagy ünneppéggel nyitotta meg a vendéglős-szakiskolát. Budapestről Mártonffy Márton miniszteri tanácsos, az ipari szakiskolák főfelügyelője, Glück Frigyes, Gundel János és számos vendéglős érkezelt. A vendégeket a vasutnál Ausländer Gyula, a miskolczi választmány elnöke fogadta nagy küldöttség élén. Délben száterítékü banket volt, melyen a vendégeken kívül megjelent Tarnay alispán, Szentpály polgármester stb. Délután a szakiskolát ünneppiesen megnyitották. Hátrégi tanfelügyelő az iskola osláját fejtegette, mire Mártonffy főfelügyelő az iskolát megnyitottnak nyilvánította. Este bál volt.

Sikerült műttét. Dr. Gulthi Soma fővárosi ügyvédet, az ismert nevű szinműirtő tegnap operálták meg a Grünwald-tele szanatóriumban s egyik szemüregéből egy daganatot emeltek ki és egy csontképletet jűrészeltek le. — A veszedelmes műttét dr. Lovric Sándor, az Irgalmasok kórházának főorvosa hajította végre fényes sikerrel és ügyes kézzel. Dr. Gulthi Soma a lapota az operáció után az örvendetes javulás útján van.

Az öreg Klementine. Freienwaldeban egy nyolcvankétéves ember él, aki csaknem az egész életén át női ruhát viselt. A neve Clemens Juny, s gyerekkorában lesovány, olyan súlyos sérülést szenvedett, hogy a jobb lábát amputálni kellett. Mikor felgyógyult, szegylet falábalával az emberek között jár-kálni, azért női ruhát öltött. Azóta csaknem hetven éve viseli. A falu népe az „öreg Klementine”-nek szólítja. Kenyerét szövéssel és gombolyítással keresi meg. Mivel a munkát nagyon rosszul fizetik abban a faluban, nagy szorgalommal csak nyolc fillérre viheti naponkint. Szabad perceiben harmonikázik s ezért apró ajándékokat kap.

— **Pézs ő felsége utazik.** Nemrégiben részünk volt abban a látványosságban, hogy hogyan utazik ő felsége, a *Vagyon*. Egy amerikaiak kellett idejönnie hozzánk, hogy fogalmunk legyen arról a kényelemtől, amivel a turisták ellátogat erre-arra, ha illendő számú milliói vannak és pedig nem aprópenzben, ezüst koronácskákban, hanem tekintélyes öreg dollárokkban. A mi amerikaiak azonban csak szerény hivatalnokember. Az acéltrószát igazgatója, Schwab ur. Kismiska ahhoz a másik urhoz képest, aki most utazgat Amerikában — uri kényellemmel. Morgan a nevezetes férfit, aki ráhatározta magát arra, hogy sok rendbéli vasutjaihoz épít még egy kis vasúthálózatot. Kiépíti a kubai vasutakat. Rengeteg pénzeszke kell ehhez s a vállalkozás végén bizonyára új és sok új millióval szaporodik a Morgan vagyonkaja. Holmi íráskor megszerkesztésére s becses nevének aláírására ő maga utazott New-Yorkba. Persze különvonaton. De nem olyan különvonaton, ami várakozik a rendes vonatokra valami mellékvágányon, hanem külön expresszen. Pár kocsi a nagytekinetű ur és kísérete, meg cselédsége számára s eléjük fogva egy legjobb fajtájú lokomotív, ami szédületes gyorsasággal röpti végig a vonalon a nábobot. Az utból idejekorán eltakarították minden akadályt. A tehervonatokat a különvonat beérkezése előtt félórával, a személyvonatokat pedig egy negyedórával előbb félreállították az egész hosszú vonalon. A közönséges publikum számára a hatalmas késéséért az volt a kárpótás, hogy gyönyörködhetek abban a látványosságban, hogy hogyan sivat el mellettük a Morgan ur vonata. S még azzal dicsekszik Amerika, hogy az ő földjén nincs király. Hát a Pézs mi? És az ő kevés földi helytartói, Morgan felséges ur meg Astor felséges ur meg a Pézs hercegei, a kisebb milliárdosok ...

— **A bírák memoranduma.** A vasárnap megtartott országos bírói kongresszus megbízásából az előkészítőbizottság már megkezdte a királyhoz, az igazságügyi, a vallás- és közoktatásügyi és a földmívelésügyi miniszterekhez intézendő memorandum szerkesztését. E memorandumban a kongresszus határozatainak megfelelőleg az előkészítőbizottság nem bocsátózik részletekbe, hanem kizárólag az elvi megállapodásokat fogja kidorolni s ezekben a főszókat arra fekteti, hogy az igazságszolgáltatásnak a közigazgatástól az egész vonalon való elválasztásának megfelelőleg, a bírák fizetési viszonya külön törvényben szabályoztassék.

A fizetésrendezési törvényjavaslaton belül elvileg sérelmesnek fogja jelölni a memorandum azt az intézkedést, hogy a bírák nem abba a rang- és fizetési osztályba soroztattak, amely őket egy speciális hivatásuknál, mint törvényeszerinti képesítésüknek fogva megilletné. Azt az igényüket hogy valamennyi bírót a VIII. és valamennyi bírót a VII. fizetési osztályba soroztassék. Erdélyi Sándor volt igazságügyminiszternek a főrendiházban az igazságügyi költségvetés tárgyalása alkalmával 1897. évi április 9-én tett követező kötelező nyilatkozata alapjáit: „O méltóság (t. i. Gáll József főrendiházi tag) felvetette azt a kérdést, hogy a bírák valamennyien a VII. fizetési osztályba soroztassanak. Ezen kérdés iránt idegenkedéssel egyáltalán nem viseltetem és körülbelül egyik oka annak, hogy a VII. fizetési osztályba a bírák felvétek, az, hogy idővel, midőn a pénzügyi viszonyok megengedik az állami tisztviselők fizetésének javítására gondolni, az I. osztályos törvényeszerint levő bírák és járásbírák mindannyian ezen fizetési osztályba soroztassanak. Ez azonban a jövő kérdése. Méltóztatassék arról meggyőződve lenni, hogy én teljes tudatában vagyok annak, hogy a mi bíráink előtanulmányainak, műveltségüknek és hivatásuknak arányában nincsenek kellőleg dotálva és nemcsak én, de az egész kormány törekedni fog arra, hogy amennyiben a pénzügyi viszonyok megengedik, ezen a bajon segítsünk.” A bírák ebben az egész kormány nevében tett kijelentésnek oly követező ígéretet látnak, amelynek beváltására a fizetésrendezési törvényjavaslat betervezésével az időpont beállott. Annál inkább követezőnek tekintik a bírák ezt a kormánynyilatkozatot a jelen kormányra, mert a jelen kormány tagjainak nagy része az akkori Bánffy-kabnetben is helyet foglalt: így: Darányi, Wassios, Lukács és Fejérvári. Lukács akkor is pénzügyminiszter volt s a mostani igazságügyminiszter pedig akkor Erdélyi Sándor akkori igazságügyminiszternek politikai államtitkárja volt s a fenti kormánynyilatkozatot a nevezett miniszter jelenlétében tették.

— **Hírnék emberbőrben.** Hamburgból jelentik, hogy az odavalló izraelita temetőben szombat éjszaka borzasztó vandalizmus vétekébe ismeretlen tettesek. Negyven sirt földltek és a sírköveket lerombolták. A rendőrség 200 márkát díjat tűzött ki a tettesek kézrekerítéséért.

— **Sztrájk Amerikában.** Egy newyorki telegramm jelenti, hogy az amerikai vas munkások sztrájkja a legnagyobb sztrájkok egyike lesz, amelyeket Amerika valaha látott. Az összes vasparások és építővállalkozók a jövő héten összegyűlnek Filadelfiában, hogy a választott bíróságokról tanácskozzanak. Még a legutóbbi napokban is az összes iparágak óriási föllendülését hírtették s ez a sztrájk most egyszerre megbénítaná az összes tevékenységet s nagyon sok

vállalkozót tönkretene. Ezért remélik, hogy a munkások fognak találni módot arra, hogy a munkásokkal meggyezzenek.

— **Bittó István temetése** Magyarország egykori miniszterelnökének, Bittó István főrendiházi tagnak beszentelése ma délután ment végre a politikai világ és a magyar közélet kitűnőseinek rendkívüli részvétele mellett. Az Andrássy-úti palotában, a nagy halott ravatalnál jóval a gyászszertartásra kitűzött idő előtt megjelent a király képviselője: gróf Apponyi Lajos magyarországi udvarnagy fekete díszmagyarban. A király képviselőjét, aki udvari fogaton jött, a lépcsőházban Imrédy Kálmán udvari tanácsos, az elhunyt államférfi unokaöccsöse fogadta, a ravatalos teremben pedig Bittó István özvegye és Bittó Béni. Sorjában érkeztek ezután az előkelőségek, akiknek sorában ott voltak:

Szél Kálmán miniszterelnök, báró Fejérvári Géza, Wassios Gyula, Darányi Ignác, gróf Széchenyi Gyula, Lang Lajos és Pósz Sándor miniszterek, gróf Csáky Albin, a főrendiház, és gróf Apponyi Albert, a képviselőház elnöke. Lobkowitz Rudolf herceg hadtestparancsnok, Wekerle Sándor, a közigazgatási bíróság elnöke, Gromon Dezső, gróf Wickenburg Márk, Tarkovich József, Gulner Gyula és Mohay Sándor államtitkár, gróf Széchenyi Béla koronázott gróf Dessewffy Aurél, Berzevics Albert, Perczel Dezső, Hieronymi Károly, Fabiny Teofil, Kautz Gyula titkos tanácsosok, Beniczky Ferenc főispán, Rákosi Jenő, Ludvig Gyula, Lukács Antal és Gáll Jenő főrendiházi tagok, Tallian Béla képviselőházi alelnök és Csavossy Béla bázna. Vértessy Kálmán, Molnár Viktor, Berczik Árpád, Barkassay Géza, Svády Béla, Bezeredy Viktor miniszteri tanácsosok, Szalay Imre, a Nemzeti Múzeum igazgatója, Sárkány József a kir. tábla elnöke, a főrendiház és képviselőház számos tagja, továbbá Imrédy Kálmán vezérigazgató vezetésével a Kisbirtokosok Földhivatalintézetének igazgatósága és tisztikara testületileg.

A ravatalnál foglalt helyet az özvegy és gyászoló család. Fél négykor kezdődött a gyászszertartás, melyet Szemcsányi Pál szepesi püspök végzett nagy segédlettel. Közben az énekar *Kossovic* terevárosi karnagy vezetése alatt gyászdalokat énekelt. Beszentelés után a gyászó gyűléket elosztott, a koporsót pedig az Entreprise halottaskocsiján a keleti pályaudvarra vitték. Innen ma este különvonaton szállították a poszománygyűjtő Sárospárra. Ott pénteken lesz a temetés, melyre a fővárosból több küldöttség utazik le.

— **A Maus-herceg.** Mulatságos, de egyszersmind veszedelmes lélekrítés tévedésének esett áldozatul Melhamé, a szaloniki királyi dohánnyár igazgatója, a török közmunkaügyi miniszter fiére. Melhamének van egy Lebel nevű jó barátja, aki Konstantinápolyból sűrűn ellátogatott üzleti ügyekben Szalonikába és rendszeresen Melhaménál szállt meg. Esténként Maus-játszókkal töltötték el idejüket. Melhamé folytonosan nyert s ezért Lebel elnevezte tréfásan, Maus-hercegné. A napokban Lebel egy francia szövégi táviratot küldött Melhaménak: „Tu es le roi Maus, Lebel arrive.” (Te vagy a Maus király, Lebel érkezik.) A táviró-hivatalnok azonban, aki franciául nem tud, ekképp adta le a sürgönyt: „L'ues le roi, Mauser, Lebel arrive”, ami azt jelenti, hogy (öld meg a királyt Mauser, Lebel érkezik.) A sürgöny a szaloniki cenzura kezébe került és képzeltető, hogy milyen felháborodást keltett. A kormányzó addig is, míg a kiltatásba hozhatta Mauser- és Lebel-éle tegyverek megérkezésének, sietve elfogatta Melhamét és vasra verve Konstantinápolyba küldte abban a meggyőződésben, hogy egy Macedóniát fenyegető banda fejt és királygyilkost tart a kezében, Lebelnek és a Melhamé fiérnek erős dolga volt, míg végre be tudta a tévedést bizonyítani.

— **Újabb tüntető körmenet.** Az egyetemli ifjuság ma délelőtti bejelentette a főkapitánynak, hogy holnap délután fél hétkor a központi egyetem előcsarnokában gyűlést tart, amely után tüntető körmenetre indul. A menet az Egyetem-térről indulna, s az Egyetem-úton, Kossuth Lajos-úton, Kerpesi-úton, Teréz-körúton, Andrássy-úton, Károlyi-körúton átvonulna, a Deák-téren szűk szét. Együttal bejelentette az ifjuság, hogy a függetlenségi-pártkör előtt óvatóit fog rendezni. A főkapitány az ifjuság küldött elött aggodalmát jelezte ki amint, hogy az esteli tüntetésnél a csatlakozó elemek nem fognak-e újra zavargást csinálni, s egyben kifogásokat emelt az utirány megállapítása miatt is. Hoffmann Ottó, az ifjuság képviselője, erre visszavonta a bejelentést, amelyet most újabb tárgyalás a főkapitánynak.

— **Elfogott házasságzedelgő.** A budapesti főkapitányság megkeresésére a bécsi rendőrség letartóztatta Róth Andor Mayer Ábrahámmal 44 éves ügyvéd-kötő, aki Budapesten több leánytól házassági ígéret alapán kisebb-nagyobb pénzeszeget csal ki. Róthot éppen akkor tartóztatta le a bécsi rendőrség, amikor egy szállodában öngyilkosságot akart elkövetni.

— **Postarablás.** A Husztól Dolgábra közlekedő postakocsit, mely a dolhájársi szolgabírói tisztviselőket fizetését is viete, pár nap elött kirabolták s az összes postaszállítmányt elvitték. A pénzküldeményen kívül, melyet a huszti kir. adóhivatal tett postára, egyéb magánküldemények is voltak. Az elrabolt pénz és holmik értéke 4 ezer koronánál többre tehető. Az ismeretlen tettesek ellen megindították a nyomozást.

— **Elég már a hatyru.** Edwárd király, angol király két hatyru ajándékozott Belfast városának. Nem azért, mintha a városnak valami nagy szüksége volna hatyru madárra, hanem különös királyi kegykeppen. Hogy uszáljon két olyan hatyru is valamely vízen, amire újjal mutogatnak: — a király ajándékai. Belfast azonban ir város, amelynek polgársága még akkor se szereti az angolt, ha király és ajándékat ad. Visszatessékelték tehát a hatyrukat és pedig ezzel az üzenettel:

— **Köszönjük ő felsége szíves ajándékát,** mivel azonban a városnak már elég hatyruja van, a képviselőtestület nem kívánja elfogadni az ajándékot.

A kifogás kissé erőszakos, de hiszen — úgy látszik — olyan akar lenni.

— **Vay báróné öngyilkossága.** A kétségteletlenül öngyilkossá lett Vay Alojzia báróné elítélésének előzményeiről a következőket írják Pozsonyból: Bizonyos, hogy Vay Alojzia báróné szerencsétlenül szerelemből ment a halálba. A bárónének derült, életvidor volt a kedélye, de büszke, és az évről-évről egyre heves szerelemre lobbant Sz. huszárhadnagy iránt, aki szívesen közeledett ugyan a szeretetreméltó bárónővel, de mélyebb vonalmat nem tudott iránta érezni. Ennek tudata a szerencsétlenül leányban már tavaly nyáron megérelte az öngyilkosság gondolatát; mert az a végrendelete, melyben báró Vay Dénes fiát teszi vagyonának örökösévé s mely végrendelet különben formahiba miatt érvénytelen, 1902 július 22-dikén kelt. E végrendelet létezéséről eddig senkinek sem volt tudomása. Az ideitől, melynek mulatságaiban a báróné asszony élénk részt vett s különököségeivel föltűnő is keltett, úgy látszik, végleg megerősítette őt abban a meggyőződésében, hogy szíve vágyának teljesülését hiába reméli. Elhatározta tehát, hogy régi tervét megvalósítja. Nagybátyjának, báró Vay Dénesnek a családját, kinek házában a báróné fölnevelkedett, ez eszté végtelen szomorúságba döntötte, annál is inkább, mert báró Vay Aladár, az eltűnt leány atyja, aki fivérével évek óta vizsálykodásban él és pöröködik, Dénes testvére ellen a legsúlyosabb vádakkal áll elő. A hatóságoknak követezőleg megvizsgálni ezeket a vádakot, bármily hihetetleneknek hangzanak is. Bár az erre vonatkozó vizsgálat nincs befejezve, már most is bizonyos, hogy a szerencsétlenül ügyet bizonyos oldalról vagy boszuvagyból vagy egyéb okokból futtak föl, hogy Vay Dénes családának kellemetlenségeit még jobban tetézzék. Így például a házijog és magánutalajdon megsértésére vonatkozó vád teljesen alaptalan, mert hiszen Vay Dénes családja a bárónővel közös háztartást vezetett s a szerény, mely a báróné leveleit és végrendeletét tartalmazta, több tanu jelenlétében nyitották föl s a hozzávaló kulccsal és az el nem olvasott végrendelettel együtt nyomban közjegyzőnek adták át. Az „ismeretlen tettesek“ által elutajdonított 46 000 korona pedig — mint ez okmányokkal bizonyítható, — a báróné tudtával és határozott beleegyezésével a Vay Aladár barósi jószágának ügyével kapcsolatos hátralékok fizetésére fordított. Azzal a gyanúsítással szemben pedig, hogy a végrendelet és a hárahagyott levelek talán hamisítva vannak, könnyen össze lehet ezeket hasonlítani a báróné egyéb kéziratával. Az öngyilkosság motívumairól pedig elég világosan beszél a Vay Dénes családjához intézett levél, melyben a báróné kijelenti, hogy a sir nyugalmát többre becsüli az életnél, mely már neki nem nyújthat semmi örömet. Arra kéri az Isten, hogy adjon neki erőt szándékának a véghezvitelére s hozzátartozóitól bocsánatot kér azért, hogy tettével megszorítja őket. A szerencsétlenül család érdekében nagyon kívánatos lenne, ha a báróné holttestét megtalálnák, mert addig ennek a szomorú ügynek nem lesz vége.

— **Házasság.** Havas Jakab, a Fonciére pesti biztosító intézet hivatalnok, szerdán, e hó 11-én tartja esküvőjét dr. Bök Zalán Lajos lengyelöltői ügyvéd hűgával, Caesarin kisassnnyal.

— **Tilos a kendőlobogtatás.** Berlinből táviratozza tudósítónk, hogy Vilmos császár a rendőr-önököt a palotába rendelte s megbeszélte vele annak a módját, hogy miképpen lehetne megakadályozni a bevonuláskor a kendőlobogtatást s azt, hogy a közönség az ablakokból virágot szór ez udvari fogatokra, mert ettől a lovak már sokszor megbokrosodtak. A császár utasította a rendőr-önököt, hogy a rendőröket oktassa ki, mint viselkedjenek a császári család bevonulásakor, vagy sétakocsizásokon, hogy a közönséget leszkottassák az üdvözlésnek e veszedelmes módjairól.

— **Szüköss a fogházból.** A hat hónap 26-án az alkotmány-utcai fogházból mit fiatal subanc, aki szobtoljavásért került oda, megszökött. Ma a rendőrség csavargásért előállította Fábán Béla 16 éves rikancosot s a vallatás során kiderült, hogy Fábán is egyike a fogházból megszökött subancoknak. A rendőrség a szökevény subancot letartóztatta és átadja az ügyészségnek.

— **Nyolo millióval kevesebb haszon.** Az elárvult Krupp-féle esseni gyártelep a múlt évben huszonkét millió márkát jövedelmezett a gazdájának. Akkor még volt gazda. Az idén azonban csak tizenegyet millió márkát a gyárak jövedelme. Talán van valami része ebben a *Vorwärts*-nek is. Ha igen, azt nem igen köszönjük meg a gyár munkásai, akik a bérükön kívül részesedést kapnak a haszonból is. Ez idén sokkal kevesebbet, mint tavaly.

— **Az após kalandja.** Az apósok hírnevét erősen kikezdi az a história, amelyet Henczold hoz a hír szájára. Gódi Balázs henczei parasztagda megszokta a fia feleségét. Történt pedig az eset a következőképpen. Gódi uram együtt lakott a fiával, aki a múlt évszázad nőült meg. A két család boldogan élt s a fiatal asszonyt nemcsak a férje, hanem az apósa is becézte. Különösen az öreg járt nagyon a kedvében a fiatal asszonynak, ami nemrégiben szert az anyósának s az öreget korbácn kezdte tartani. A múlt szombaton az anyós a piacra ment valamit vásárolni, a fia pedig a malomban volt. Mikor az öreg Gódiné hazatért, a házat üresen találta. Az öreg Gódi a menyével megszökött. A szerelmesek nem mentek messzire, csak a szállásra, ahol csakhamar rátaáltak a szökevényekre. Amikor az anyós a fiával kiért a szállásra, az öreg Gódi fogadta őket, de puskával, és kijelentette, hogy agyonlövöldözni fogja őket, ha azonnal vissza nem irodulnak. Hiába volt minden. Az öreg hajhatatlan maradt és kijelentette, hogy ő ki nem adja a menyét. Gódiné ezek után a szolgabíróhoz fordult panaszával. A szolgabíró meg is idézte Gódit, meg a menyecskét is, de azok nem jelentek meg. Tegnapelőtt az öreg Gódi cseledeje azzal a hírrel futott be a faluba, hogy a gazdája, meg a menyé megmérgezték magukat. Rögön orvost vittek ki a tanyára, hol a szerelmeseket nagy kínok közt találták. Az orvosnak sikerült Gódit megmenteni, de a fiatal asszony aligha marad életben.

— **Halálcsás.** Ma délelőtt 10 órakor temették el óriási részvét mellett tornyai *Schobser* Rezsóné született *István* Teréz urhölgyet, az Andrássy-ut 98. számú gyászházban. A gyászszertartáson, amelyen *Kohn* István mondott megható beszédet, a többek között megjelentek: *Kornfeld* Zsigmond, *Chovin* Ferenc főrendiházi tagok, *Sághy* Gyula, *Szétér* Alfréd, *Wolner* Tivadar, *Nagy* Sándor, *Barta* Odón, *Visontai* Soma, *Sándor* Pál országgyűlési képviselő, *Bornemisza* Boldizsár rendőrfőparancsnok a *Schobser* család, a *Domanyi* család, a maróti *Füst* család, a *derstani Físchl* és *Bischnitz* családok tagjai, *Fleischl* főszótanácsos, *Frischmann* J. Frigyes, a salgótarjáni kőszénbánya vállalat igazgatója, *Szirmai* Oszkár, a Hitelbank petroleum-osztályának igazgatója, *Hercal* egyetemi tanár s még számosan. A temetésen küldetésigleg részt vettek az elhunytak seipji birtokáról sokan, valamint Nógrád vármegyének több földbirtokosa. *Lazarus* főkapitány a megerősített kórház megható gyászadalokat énekelt, azután a halottat a gyászkoosira tették, mire a menet megindult a kerépesi izraelita temető felé ahol az elhunyt urnát a családi sírjában örök nyugalomra helyezték.

Loewe Boguljub volt hírlapíró ma hosszabb szenvedés után 66 éves korában meghalt. Az elhunytban *Loewe* V. Mihály hírlapíró, a Magyarországi munkatársai édesatyját gyászolja. A boldogulit holnap, szerdán délután 8 órakor temetik a Szent István-kórház halottasházából és a rákoskeresztúri temetőben helyezik örök nyugalomra.

Kittenberger István kanonok 70 éves korában ma Esztergomban meghalt. Az elhunyt négy évig volt esztergomi kanonok.

— **Paganini hagyatéka.** Paganinának, a nagy olasz művésnek hagyatéka, egy Parma melletti villában van elhelyezve. Az örökösök osztokodni szeretnének rajta, s ezért a hagyatékot egy tömegben kínálják megvételre Genua városának, ahol a nagy művész született. 170 000 lírát követelnek érte s azzal fenyegetőznek, hogy ha a városnak nem kell, eladják az államnak s ha ez sem ér be, elviszik külföldre, bizonyosan akad bőven amerikai milliórdos, aki megveszi. A hagyaték több hegedűből áll, amelyen Paganini sajátkezűleg játszott; azonkívül sok gyűrűből, nyakendőtől, saját arképeiből és imádóinak arképeiből, amelyeket urakodóktól vagy hölgyektől kapott. A hagyatékban azonban legérdekesebb darabja az az utazó-kocsi, amelyen bejárta egész Európát. Ez a kocsi olyan kényelmesen van berendezve, akár egy mai szalonkocsi.

— **Jótekonny adomány** *Freisch* Mór (Ferenekört 46.) 4 koronát küldött a József-köri nyomorgó családnak. A szíves adományt rendeltetési helyére juttattuk.

— **A csehországi földrengés.** *Gratitz*-ből jelentik, hogy valóban az a hír, mintha a földrengés következtében szakadékok képződtek volna. Tegnap is éreztek újabb földrengést, amely azonban gyenge volt. — **Ashből táviratozzák,** hogy tegnap délután félnegy órakor erős földrengés érzet. Éjjelég még négy enyhe földrengés volt. Ma délelőtt kilenc óráig a földrengés nem ismétlődött.

— **Elített tüntetés.** A vasárnapi tüntetés alkalmával a VI. kerületi kapitányság területén elfogott tüntetők közül ötöt 10 koronára, tizenháromat 30 koronára ítéltek.

— **Háremredukálás.** Londonból megint érdekes hír érkezik a Keletről. Arról van szó, hogy az afganisztáni emir, Habib Ullah Khán, aki Abdurrahman-nak 1901. október elseje óta uralkodó fia, törvényt hozott, amely szerint országában senkinek sem lehet több felesége négynél. Az emir jó maga jár szép példával elől, amennyiben feleszlatja a háremjét és csak négy feleséget tart meg magának. A többi feleség engedélyt kap arra, hogy férjhez menjen újra és hozományt kap. Nemrégiben tudvalevőleg a persa sahról érkeztek hasonló hírek. Eszerint Muzaffer-Eddin is jelentékenyen reduktálta a háremjét, mint annak idején megírjuk. Csakhogy a Kelet ismerői ezt a reduktálást leszállítják az értékére, hogy tudniillik a perza sahró csak „kimustráza”, az öregbék háremhölgyek, hogy fiatalabbakkal pótolja őket. A nyugdíjba küldött háremhölgyek aztán csakhamar újra férjhez mentek az udvari méltóságokhoz, akik az efféle összeköttetést a sahró irántuk tanúsított kiváló kegyének tekintik. Nyilván Afganisztánban is effélék történnék most az emir háreme körül.

— **Az Alföld öntözése.** A Magyar Mérnök-és Építész-Egyletben ma, kedden este *Kolossváry* Odón értekezett *Alföldünk öntözésének fejlődéséről*.

A közérdekű öntözés-osztályunkra vonatkozó törvényi intézkedésekre való utalással első sorban a Békés-Csaba község határában már üzemben levő első minta-öntözötletet ismerteti, rámutatva azon körülményekre, melyek irányadóak voltak a telep felállításánál is, hogy a telep talaja gyanánt azért választott szikes területet, mert az Alföldön nagy kiterjedésben található szikes legelő-területek intenzívebb gazdasági kihasználása az eddigi kísérleteink szerint csak öntözéssel érhető el. A telepen különböző kísérletet eszközöltek, melyek eredményei azonban csak pár év múlva lesznek megállapíthatók. A telepet 1900-ban állították fel és máris oly szép eredményeket értek el, hogy ez által a szikes talajoknak öntözés-víz segítségével való megjavítása és jó műteremtelték való átalakítása dokumentálva van. Ezután a teke-kőrösi armentesítő-társulat kezebe adták 2000 k. hold területű első öntözö-érdekeltésg munkáit, a felső torontái társulat területén létesített kis telepet és az egyre fokozottabb mértékben előtérbe nyomuló öntözési kérdések sorozatát ismertette, végül azon következtetést vonta le az előadottakból, hogy a legközelebbi jövőben már megkezdhető a nagy öntözö csapatának kiépítése és ezáltal Alföldünk közgazdasági viszonyainak jelentékeny átalakítása és javítása. Az előadást a jelenlévő szakjérfiak nagy tetszéssel fogadták.

— **A bécsi népénekesek és dalszarnokok.** Hogy mi mindenből kovacsolnak tőkét a Reichsrathban Magyarország ellen, annak furcsa bizonyítéka az a memorandum, amelyet *Heiling* képviselő a belügy-minisztériumhoz benyújtott az osztrák népénekesek és dalszarnoktulajdonosok sanyaru helyzete miatt. Kifejti a memorandum, amelyet *Heiling* képviselő különben holnap interpelláció alakjában a képviselőház elé fog vinni, hogy míg a magyar népénekesek s dalszarnoktulajdonosok a magyar hatóságok részéről kedvező bánásmódra számíthatnak, addig az osztrákoknak nem adnak játékgendélyt, jóllehet Bécsben akárhányszor tartanak előadásokat Budapestről jövő dalszarnokok s népénekesek minden előzetes engedély nélkül. Csak a napokban fogott hozzá egy budapesti dalszarnoktulajdonos Bécsben egy dalszarnok berendezéséhez s ezzel még türehtetlenebb lesz a bécsi népénekesek helyzete. Az interpelláló sürgős intézkedést követel a magyarországi népénekesek és dalszarnoktulajdonosok ellen Ausztria területén.

— **Borsalmes vasuti katasztrófa.** New-Yorkból táviratozzák a *Frankfurter Zeitung*, hogy *Olean* közelében (New-York-állam) az eriei-vasuton egy tehervonat kocsijainak összeütközése következtében nagy katasztrófa történt. A főképp petroleumos kocsikból álló tehervonat teljes sebességgel haladt, amikor egy káposc elszakadt s a kétféle szakadt hosszú kocsisor egymásra visszapattanva összeütközött. Az egyik teherkocsi az összeütközés után kigyulladt s a lángok rohamosan terjedtek. Termékek olajoshordó volt a vonaton s ezek a kocsik is tüzet fogtak. Nagy néptömeg nézte az égő vonatot, amikoregyszer csak egy kőolajos hengerkocsi felrobbant s az égő petroleum a kíváncsi sokaságára fröcscent szét. Eszeveszeztül menekültek az emberek, a vonatszemélyzet is otthagya a lángra álló teherkocsikat. *Husz ember elégett, negyvennél* többen súlyosan megsebesültek.

Nápolyból is nagy vasuti szerencsétlenséget jelentenek. Az éjjel a róma-nápolyi vonalon *Rocca-Secca* és *Isolotta* állomások közt egy tehervonat kocsikkal. Több kocsi összetört, a vonatszemélyzet közül hét vasuti alkalmazott életét veszítette és kettő megsebesült. A forgalom megakadt. A róma-nápolyi luxusvonal csak többórnyi késéssel indulhatott el. Romélik, hogy a pályát holnap teljesen szabaddá tesszik.

— **A Mississzipi áradása.** *New-Yorkból* jelentik, hogy a Mississzipi ezer angol mérföld bosszuságban kiáradt s óriási területeket elárasztott. Nagyon sok város és falu el van öntve. Az áradat sok ezer házat

magával vitt. A folyam mentén minden munka szünetel. Sok ezer ember insetg szenved. Emberéletben nem esett kár, mert a lakosok még jókor el tudtak menekülni.

— **Dühöngő betörő.** A Kálvária-tér 2. számú ház harmadik emeleti lakói az éjszaka észrevették, hogy a padláson valaki jár. Értésítették a dologról a házmezt, aki rendőröket hívott. Ezekkel azután átkutatta a padlást, ahol egy ruhával félt lelt ládában egy toprongyos alakot találtak összekuporodva. Bevittek a főkapitányságra, ahol ki akarták hallgatni. A betörő azonban egyetlen kérdés sem választott. Végre is megállapították, hogy a gyanús ember *Gottfried Béla*, rovtó multu pinóer, aki több betörést követett már el és legutóbb egy elmeorvógyintézetből szökött meg. Bezárják a főkapitányság egy második emeleti cellájába, ahol elkezdett dühöngeni. Letépte magáról a ruhát, nekiment a kályhának, amelyben tűz volt, ledöntötte a szoba közepére, az égő paráztól csaknem tűz támadt, de még idején észrevették a veszedelmet és a dühöngő betörőt megkötözték.

— **Rejzoló mint postaküldemény.** A *Daily Graphic* rajzoló és tudósító megengedték maguknak azt a tréfiát, hogy London egyik pontjáról mint postaküldemény érkeztek a város egyik-másik pontjára. Erre különben teljes jussuk is volt, mert az angol postatörvény egyik paragrafusá szerint élőlényeket ke lő csomagolással szintén lehet postán szállítani.

— **Mozgó bank.** Franciaországban az automobilnak megint új alkalmazása van. A francia bankárok a távoli kerületekbe küldenek automobiloikat hogy a parasztoktól begyűjtsék a betéteket. Valóságos mozgó bank az ilyen automobilt, mert van rajta pénztár, üzleti könyv, irószék. Egy-egy pénztáros és segéd megy egy ilyen automobilon.

— **Bencséri hírek.** A rendőrség letartóztatta *Grünfeld* Ignác husz éves rovtó multu csavargót, *Szudolsky* Ignác 29 éves és *Hartfeld* Lipót 24 éves foglalkozás nélküli egynekét. Az elsőt szobolvaslajásért, a két utóbbit pedig idegen ékszer elzavogításáért. — A parlament előtt e hónap 7-én melbe löte magát egy fiatal ember. Ma fölsímerék benne *Hruszka* József husz éves gazdaszt, aki a kassai gazdasági iskola tanulója volt. — *Özvegy Frieder* Alajosné, született *Steiger* Teréz ma díben legrótt a Gómb-utca 2. sz. házának második emeletéről s nyomban meghalt. — A bécsi rendőrség letartóztatta *Drechsler* Nándor 19 éves kereskedősegédet, aki Budapesten *Török* István pinóer-szaktanártól 140 koronát csalt ki. — A Deák Ferenc-tér 6-ik szám alatt lépő *Anker-udvar* padláson ma több gerenda kigyulladt, de a VI-ik kerületi tűőrség eloltotta a tüzet. — *Holtsmann* Irma 20 éves kávéházi pénztárnoknő ma délután az Arpád-utca sarkán a Dunába ugrott, de még élve kimentették. A Rókusba vittek.

— **Nemcsak hazai,** hanem a berlini kórodán folytatott kísérletek eredményei is teljesen beigaznyják a Zoltán-kísérlet kíméletességét csunál-és közszenyves bántalmaknál. Ara 2 korona Zoltán gyógyszerárában Budapest, Sétáter-utca és Szabadság-tér sarkán.

(x) *Használ-e már Stomatint?*

(x) *Fratelli Deisinger* ajánlja kávé-, tea- és rum-különlegességét. Raktárok Budapest, királyi bérpalota, Ferenciek-tere, Fiume és Triest.

(x) *Gebauer Károly* hazai érokoporsó-gyáros temetkezési intézete VII. Erzsébet-kört 26-ik számú házában van és IV. Kigyó-tér 1. sz. Királyi bérpalota.

(x) *Kriegner-féle* akácia aró-eréme 2 K.

Szezonversek.

I.

Búsán áll az utcasarkon
Egy konfissió reggel, este,
Nagy fejt mélián lehajta,
Kissé borongó a kedve.

És félsóbajt szomorúan:

— Március van s szinte fázom : . .
Öreg lettem? . . . Vagy a tavaszt
Ezidén hiába várom?

Fényes, nagy szemébe nézek:

— Veled ércek, agg barátom.
Tavasz többé tán nem is lesz
Ezen a hitvány világon!

Te is huzol, én is húzok,
Útnak rám is, útnak rád is,
Míg mellettünk búszkán vágat
Nem egy lényes gummirádis.

II.

És a Kossuth Lajos-utca
Is olyan bús idegen.
Szürke szellők fujdogálnak
Rajta végig hidegen.

S bár árulnak ibolyát már,
Bizony isten, ez nem az,

Az a fényes, az a tiszta,
Az a nevelő tavasz.

A sok könnyű, fodros szoknya,
A sok lange toalett,
Virágitall, kőszá napfény
Merre tűnt el, hova lett?

Csak egy pillanatra láttuk,
Aztán eltűnt hirtelen.
És a Kossuth Lajos-utca
Most oly szürke, szintelen.

III.

Pugno, Bonoi, Révy, Kordy
Ez a pár nap tieltek,
Művelt zenén elmulatni
Hozzátok de sietek!

Mert egy-két hét és a fecskék
Megjelennek újra itt,
S nem halgatja senki már meg
Bonoi, Révy da aít.

II.

FŐVÁROS

(*) A községi választások. Halmos János polgármester ma délután értekezletre hívta össze a kerületi vezetők bizottsági tagjait, abból a célból, hogy megállapítsák a községi választások előkészületeit. Az értekezleten ott voltak: Kollár Lajos, Rács Károly, Stern József, Preyer Hugó, Hívós József, Vassonai Vilmos, Radocza János, Morzsnai Károly, Ehrlich G. Gusztáv, Totó László, Bródy Samu, Hüttl Tivadar, Méro János, Sándor Pál, Springer Ferenc és Kovács Pál. Az értekezleten a hatalmon lévő párt s az ellenzék között erős vita folyt arról, hogy mikor végezzék a választók összeírását. Az ellenzék március 29-ike és április 5-ike között kívánta az összeírását befejezni, a többség azonban április 16-ika és 24-ike közti időt javasolta s végül is ezt az időpontot elfogadták. Az összeíró küldöttségek működése helyéül a kerületi előjáróságokat jelölték ki a IV. kerületi küldöttség kivételével, amely a központi városkán teljesíti az összeírást. A küldöttségek tagjait a kerületnek e hónap 12-ig kötelesek bejelenteni. Minden kerületben egy küldöttség végzi az összeírását, csupán a VI.-ban lesz kétő, a IX. és X. kerület pedig külön-külön küldöttséget kap, bár a törvény egy küldöttséget kíván. A képviselőválasztók száma a tavalyi összeírás szerint 57.221 és pedig az I. kerületben 3642, a II.-ban 3341, a III.-ban 1811, a IV.-ben 3640, az V.-ben 5761 a VI.-ban 10.956, a VII.-ben 12.789, a VII.-ban 8884, a IX.-X-ben 6397.

(*) Felműlő tulkiadás. A Szent István-bazilika építésének a befejezésére a kögyvűlés 1897-ben 2.213.350 koronát szavazott meg. A művelőtség akkor úgy tervezte, hogy az építést 1903. év végéig főként befejezzék. Az építésre felügyelő bizottság legutóbbi ülésén felhívta a művelőtséget, készítsen pontos kimutatást arról, hogy mennyi kell még a bazilika építésére, s mondja meg hogy mikor fejezik be az építést. A művelőtség megoszlatta a kimutatást, amely szerint 1902. év végén a 2.213.350 koronából 697.304 korona 18 fillér maradt. az építés befejezésére pedig még 1.280.000 korona kell s így a tulkiadás 832.695 korona 8 fillér. A végrehajtó-bizottság revideálta az előterjesztést s 138.766 koronával akarja redukálni a tulkiadást. A bizottság megállapítása szerint tehát kerekaszámban negyvszáz ezer korona a tulkiadás. Hogy a bazilika építését mikor fejezik be, arról nem szól a jelentés, amelyet oszűrtűkőn tárgyal az építésre felügyelő bizottság.

SZÍNHÁZ, ZENE

** Vigaszínház. (Bemutató-előadás.) A Vigaszínház ma este bemutatta Beöthy László darabját, *Kovácsné* s a bemutató-est elég bővebben volt a kacagásnak, ami már magában véve azt jelenti, hogy a *Kovácsné* szerzője távozhatott a lébajórán át s nem volt szükségös, bukott szerzők módjára, felhajtott gallérral a színház hátsó kis azeján kiossonnia. Iroda mi babérokat Beöthy László ezúttal a darabjával nem keresett: burleszk bohózatot akart írni, hasonlóat a *Béni dicső*hoz, amelyvel néhány évvel ezelőtt a *Vigaszínház*ban bőséges tantümekeket aratott. Ninos kizárva, hogy a *Kovácsné*-vel is oélt ér. A közönség hajlik az alantosabb színpadi hatások felé, csak kacsagatók legyenek. A *Kovácsné*-nek különben van egy nagyon figyelemreérett és méltán kiemelendő oldala: igazi fővárosi életkép a budapesti életből kiragadott alakokkal. Szeretnék, ha ezen a nyomon fejlődne tovább ez a genre, — feltéve, hogy nem

meghat a nagy primadonnának engedelmessége a költő szava iránt. Hja kérem, csaknem mindennap vagyok valami hangversenyen vagy az Operaházban! Már szinte beletörődtem abba, hogy a szeszü kutyá és a komédiás minden. Az ember, nem csuda, elveszti hitét, lelkesedését és már dühöngeni se tud. De aztán jön egy ilyen nagy asszony, aki tisztelőn az isteneket, fölkelni bennem a tiszteletet magamaga: a fölkent papnó iránt is. Ezért marad élménye az én lelkemnek a mai hangverseny, amely különben mindenképpen kiváló volt. A *Wolff* Hugó-alkotás kivül még *Schubert*-, *Frans*-, *Liszt*-és *Rubinstein*-dalokat hallottunk. A zongorakiséretet tökéletes művészettel *Pahlen* Richard, a jeles virtuosó, vezette. *Barbi* Alice rengeteg tapsokat kapott. Én pedig kíváncsi, hogy neki virágozzék az új tavasz minden virága, améért tiszteli a költőt. (G—ly.)

** Nemzeti Színház. *Gárdonyi* Géza vigjátéka, az *Anuska* hónap szerdán tizenkettedik előadását éri meg s a közönség fokozódó érdeklődése mellett a színház egyik legvonzóbb műsordarabja lett. Hónapután *Echegaray* drámája a *Halál* csőd van másorán a fő nő szerepben *Márkus* Emiliával. — Március 15-én díszelőadás lesz a Nemzeti Színházban s ez alkalommal *Thurán Anna*, *Barók* Lajos történelmi színműve kerül előadásra. A színház igazgatósága ez előadás tiszta jövedelmét a nemrég elhunyt költő sír-emlékére fogja fordítani.

** József főherceg Konthos. *János* főherceg hetvenedik születésnapjára tőmördek üdvözlést kapott. A gratulálók között volt *Kont* József, a kitűnő zeneszerző, aki legújabb szerzeményeit is elküldte a főhercegnek. A főherceg most a következő levelet intézte Konthoz:

Fogadja Uraságod legbensőbb és legőszintőbb hálamat azon szívelyes üdvökvánatait, melyekkel 70-ik születésnapomra megégett és melyek szívem mélyében élénk visszhangra találtak. Legyen Uraságod meggyőződéve igazsá ragaszkodásom érzelmeiről, melyekkel maradok őszinte tisztelője, *József* főherceg s. k. u. i. Szép szerzeményeit köszönöm.

A darabban ma este nem a star-ok vezettek. A sikerekhez szokott gárda élén *Vendrey* haladt, aki rendkívül mulatságos volt 1888-as rendőrének komikus bárgyúságában. Kitűnő volt *Tanay*. (rendőrfogalmazó) aki rövid időn az első közt fog állani. *Varsányi* Irén a harmadik felvonásban, dialektusban elmondott kis monológjával zajos tapsokra ragadta a házat. *Gazzi* Mariska Marianne színésznő szerepében kedves és finom volt egyuttal és sok kedély volt *Lapólcza*ban. *Szerémi*. (János szolga) mint rendezés, pompás volt. A starok: *Conlag* Teréz, *Hege* és különösen *Góth* ma a sötét háttérben igyekeztek maradni.

A szerző sokszor hívták. (M—s.)

** *Barbi* Alice. És ismét megjelent előtűnk a nagy dalénekesnő, akinek művészete előtt már annyiszor meghajoltunk. Ha *Barbi* Alicet látjuk a pódiumon, templomná válik a hangversenyterem és hiába áradozik felénk az elegáns női ruhából Honbigant állatszerének tavasza, távol marad tőlünk nem egy hű világi gondolat, amelylyel máskülönbön — bevallom — szintén fölöttebb érdemes foglalkozni. *Barbi* Alice nemcsak a legkiválóbb énekesnő, hanem jámbor hűve is a művészetnek. Szívében uralkodik az eszmények tisztelete, amely önkéntelenül közli magát a hallgatósággal. Más primadonna bávány akar lenni, *Barbi* pedig papnó. El kellett pedig ismét mindent mondanom a következő esetnek ötletéből: *Barbi* mai hangversenyén *Wolff* Hugó muzsája uralkodott. Körülbelül négy hete, hogy a szegény poéta a temetőben porlad és földi salaktól megszabadult lelke a magasságokba visszatért, ahonnan közénk szárazszoit. Született, küzdött, alkotott, dalolt és hat évig szenvedett a tébolydában. Sobase tudta, hogy nevét szárnyára kapta a világhír. A dal *Wagner* Richardja, aki megtalálta a *Wagner* szellemének megfelelő dalstílust, náunk még nem igen népszerű. A kísérlet, amely azelőtt ugyszóván csak guirland-disze volt az énekhangnak, nála szervesen kiegészítő része a kompozíciónak: énekhangnak és zongorának komponált. Mikor ma este *Barbi* *Wolff* Hugó: *Er ist's* című dalának énekszólámát befejezte, a közönség barbár tapsal megzavarta a záró zongorasólámot, amely a köllemény dirambikus betetőzése. Zugott a taps, — és *Barbi* fájdatlaman összerozent, mert érezte, hogy megbántották a költőt és hogy meg sem értették a kölleményt. Más primadonna — ah ismerem őket! — boldogan hajlongott volna e viharos tüntetés hallatára is hagyta volna a költőt költőnek a maga zenekelen sírjában. Mikor *Barbi* a dalt megismételte, ismétlődött az előbbi tapintatlanság is. De *Pahlen* Richard, a művésznő kitűnő kísérője, az oktalan tapsra abbahagyta a kísérletét és nem fejezte be a kölleményt. Ezt a rendutasítást megérdemelte *Pahlen* Richard, a közönség, — de *Barbi* szíven elsápadt a fájdalomtól — hűlő imádom érte! Oh ez a fájdalom mily jól esett nekem! És harmadszor is megismételte a dalt, amelynek végét *Pahlen* ezuttal zavartalanul játszotta. Ez a hódolat kijárt *Wolff* szellemének *Barbi* Alicetől, — a nagy alkotó művésznőnek a nagy reprodukáló művésznő! Így érintkeznek a géniuszok. Tulajdonképpen őrösa, hogy annyira

meghat a nagy primadonnának engedelmessége a költő szava iránt. Hja kérem, csaknem mindennap vagyok valami hangversenyen vagy az Operaházban! Már szinte beletörődtem abba, hogy a szeszü kutyá és a komédiás minden. Az ember, nem csuda, elveszti hitét, lelkesedését és már dühöngeni se tud. De aztán jön egy ilyen nagy asszony, aki tisztelőn az isteneket, fölkelni bennem a tiszteletet magamaga: a fölkent papnó iránt is. Ezért marad élménye az én lelkemnek a mai hangverseny, amely különben mindenképpen kiváló volt. A *Wolff* Hugó-alkotás kivül még *Schubert*-, *Frans*-, *Liszt*-és *Rubinstein*-dalokat hallottunk. A zongorakiséretet tökéletes művészettel *Pahlen* Richard, a jeles virtuosó, vezette. *Barbi* Alice rengeteg tapsokat kapott. Én pedig kíváncsi, hogy neki virágozzék az új tavasz minden virága, améért tiszteli a költőt. (G—ly.)

** Nemzeti Színház. *Gárdonyi* Géza vigjátéka, az *Anuska* hónap szerdán tizenkettedik előadását éri meg s a közönség fokozódó érdeklődése mellett a színház egyik legvonzóbb műsordarabja lett. Hónapután *Echegaray* drámája a *Halál* csőd van másorán a fő nő szerepben *Márkus* Emiliával. — Március 15-én díszelőadás lesz a Nemzeti Színházban s ez alkalommal *Thurán Anna*, *Barók* Lajos történelmi színműve kerül előadásra. A színház igazgatósága ez előadás tiszta jövedelmét a nemrég elhunyt költő sír-emlékére fogja fordítani.

** József főherceg Konthos. *János* főherceg hetvenedik születésnapjára tőmördek üdvözlést kapott. A gratulálók között volt *Kont* József, a kitűnő zeneszerző, aki legújabb szerzeményeit is elküldte a főhercegnek. A főherceg most a következő levelet intézte Konthoz:

Fogadja Uraságod legbensőbb és legőszintőbb hálamat azon szívelyes üdvökvánatait, melyekkel 70-ik születésnapomra megégett és melyek szívem mélyében élénk visszhangra találtak. Legyen Uraságod meggyőződéve igazsá ragaszkodásom érzelmeiről, melyekkel maradok őszinte tisztelője, *József* főherceg s. k. u. i. Szép szerzeményeit köszönöm.

** Hírek a Magyar Színházról. A Magyar Színházban most folynak az utolsó próbák teljes díszlettel és jelmezzel *Mérei* Adólf *Gotterhalte* című verses darabjából, amelynek bemutatóját általános érdeklődés előzi meg. A *Gotterhalte*ben mutatkozik be *Farragó* Odón a Magyar Színházban először mint drámai színész: erőhatású karakter szerepet játszik. *Rathonyi* Ákosnak egy fiatal honvédhadnagy szerepe jutott, mátkáját *B. Maróthy* Margit asszony játszza. Vezető szerepe van még *Siklós*nak, *Horváth* Paulának, *Hidvéghy*nek, *Ratkainak*, *Mátrás*nak, *Szomorinak*, *Givethy*nek és *Idnyáknak*. A *Gotterhalte* I. elővonása deris, csöndes családi idill, a II. elővonás egy vidéki városka kávéházának mozgalmas, színes élete, a III-ik egy katonatemetés. A *Gotterhalte* a Magyar Színház bemutatóbírelének tizedik estéje lesz. — *Pálmay* Ika betegsége következtében a *Bajusz* című operetben *Matilda* szerepét az e heti előadásokon *Szelestey* Elza játszssa.

** *Monna Vanna* huszonötödéször. E hónap 14-én, szombaton kerül huszonötödéször színre a Nemzeti Színházban *Monna Vanna*, *Maeterlinck* színműve. A darab bemutató előadás a múlt évben december 28-án volt s így alig harmadfél hónap alatt érte meg az első jubiliárius előadás, a közönség folytlan fokozódó érdeklődése mellett, amelynek legnagyobb bizonyosága az a tény, hogy az eddigi előadásokon egyetlen jegy sem maradt eladatlannal. A szombati előadáson teljesen a bemutató szereplésével kerül színre a *Monna Vanna*, a címszerepet *Márkus* Emilia játszssa.

** Vizsgálati előadás. Az országos színművészeti akadémia növendékei folyó hó 15-én, vasárnap este tartják a Varszínházban, *Császár* Imre tanár vezetése mellett 10-ik vizsgálati előadást. Ez alkalommal színe körül: *Bánk bán* első felvonása és a *Nőuralom*, *Szigligeti* 3 felvonása vigjátéka.

** A Leányegyesület monstre-hangversenye. Széles körökben nagy érdeklődéssel várják a Leányegyesület hangversenyét, amelynek műsora meglepően érdekes lesz. A tiszta jövedelem a Leányegyesület ismert szép előjait: a szegény leányok tanítását, istápolását szolgálja s már csak ezért is megérdemli a hangverseny a legmagasabbok érdeklődését. Közreműködik: *Sztojancovics* Jenő tanár vezetése alatt egy 300 leányból álló énekkar, mely bámulatosan együtettül előadással egy magyar és egy klasszikus dalt ad elő, továbbá *Márkus* Emilia, a Nemzeti Színház kiváló művésznője, *Geyer* Steff hegedűművész és oroszországi kőrtája előtt utóljára lép föl. *Méro* Jolán, a fiatal zongoraművésznő, kit a drezdai, magdeburgi filharmonikus hangversenyekre annyira ünnepelek, szintén megérkezik a koncertre. Jegyek a Harmónia-zeneműkereskedésben kaphatók.

** Kamarazenehangverseny Kassán. Vasárnap tartotta ez évadbeli utolsó hangversenyét a kassai vonószenes-társaság: *Füredi* Sándor, *Breuer* Ewa, *König* Péter és *Kauppfer* Alfréd. *Volkmann* E-moll vonószenesét és *Donnányi* zongorabírelt zongorán *Barány* Etelka játszotta s a közönség szűnni nem

akor frenetikus tappal jutalmazta meg a társaság művészi nivón álló játékát. A két kamarazenészám között és a hangverseny befejezésül Lányi Ernő zongorakíséretével adott elő néhány dalt Zofáhi kisasszony.

A magyar Sasfők. *Sebestyén* Károly, a legkiválóbb magyar kritikuskok egyike, aki mint műfordító is igen jeles munkát végzett Ibsen *Peer Gyntjének* a lefordításával, a *Sasfők* megjelenése alkalmából a következő levelet intézte *Ábrányi* Emilhez:

Tisztelt barátom!
Eloolvastam a magyar *Sasfőket*. A politika valószínűleg nem fogja megengedni, legalább egyelőre nem, hogy úgy írjak e műről — *Ábrányi* Emil művét gondolom, nem a francia romantikusát — ahogyan szeretnék. De mivel érzésemet el kell mondanom, ime e levelet írom neked, csodálkozzál bár rajta, vagy nevesd ki hirtelen támadt olvasói naivságomat. Mert egy ideig így élveztem e remeket. Belémérttem a nyelv csodás zenéjébe; úgy éreztem magamat, mint *Éva* Madách legszebb soraiban... Dalt hallok és zenét... A hang árja ringat mint hajót... A rezge hangon messze-messze szállók!

S azt hittem, ez így tarthat végig. De a tudatos okoskodó hamarosan felfőledt bennem s mely máskor mindig megrontja tiszta örömet, most hihetetlenül iflokozta. Hiába: *Raffael* halhatatlan képét jobban megérinti s felfogja, átéri a legrosszabb piktor a legjobb laikusnál (még ha a laikus kritikus is!) A rossz piktor élvezte hát tudatosan a nagy művészt s ez élvezetért mond neked most rajongó, csodálattal teljes köszönetet. A művészet teljes és gazdag érettsége az, amit e munkában csodálók, tökéletes kezelése egyetlen igazi nemzeti kincsünknek: nyelvünknek, melyről te egykor oly nagyszerű himnuszt zengtél.

Falsum volna azt állítani mégis, hogy a nyelv maga minden gondolat, érzés, humor, szellemesség megtestesítésére képes. A nyelvnek magának ily érdeme és virtusa nincs, miképp a *Stradivarius*nak sincs arravaló képessége, hogy az emberi hang finomságát emelkedjék föl. A nyelv daos és féktelen paripa, leveti a járaltán és gyöngét; de szárnyat ölt a magasra emel, ha igazán fejedelmi lovas bánik vele szuverénül, de szeretőivel.

Nem írok kritikát rólad e levélben. Manapság nem is igen tudok senkit, mékőt arra, hogy a költészet, szellem, erő és tisztán és sokszor, minden pillanatban változó s mégis hatalmasan egységes művét kellőleg megítélje. Nem írok kritikát, csak saját érzésemet: a költői nyelvnek *Vörösmarty* és *Arany* mellett te vagy egyetlen nagymestere. (Petőfi nyelv-művészeete egészen más természetű, éppen nem tudom, teljesen naiv.) Az irodalom története egykor, nem is sokára, ezt épp oly vitathatatlan dogmaként fogja hirdetni, mint *Shakespeare* nagyságát, vagy *Goethe* egyetlenes szelémét, *Katona* tiszta tragikumát, vagy *Madách* nagyszerű filozófiáját.

Büszke vagyok rá, hogy személyesen is ismerlek. S hogy egyéniséged oly harmonikus kiegészítője költői nagyságodnak, ez emberi szívemnek végtelenül jól esik.

Üdvözöl és hódolva tisztel
Budapest, 1903. március 10.

Sebestyén Károly.

Dal a kis varróleányról. Ezzel a címmel kedves zenei ujdonság jelent meg. *Sz. Kovács* Gyula ügyes versére *Chorin* Géza írta. akinek neve a zeneszerzés terén több bájos munkája révén jól ismert a zenekedvelők körében. A dal első része gavott, referéje pedig dallamos keringő és méltán sorakozik a népszerű zeneszerző többi munkáihoz. Biztosra vesszük, hogy e legújabb műve is hamar közkedvetséggel lesz. A csinos és izléses kiállítású zenemű *Linek* Lajos pompás rajzával minden zeneműkereskedésben kapható. Ára két korona.

Duse Eleonora körútja *Duse* Eleonora a világhírű olasz tragika, újabb körútra indul, mely március, április és május havára fog kiterjedni. A háromhavi körútból harminc fellépés esik Oroszországra és pedig Pétervártól, Moszkvában és Varsóban. A bécsi *Carl-Theater*-ben a művésznő nyolc estén fog játszani. *Duse* a következő darabokkal indul körútjára: *Otthon*, *Georgette*, *Gubler* *Haddn*, *Francesco* *di Rimini*, *A másik veszedelem* (*Domay*) és *A második feleség*. Körútjában az olasz tragika Budapestre is ellátogat.

Dickens-regények a színpadon. *Brand* londoni színházgató *Dickens*nek több regényét dramatisztáltta, melyek egy nagy londoni színpadon fognak színe kerülni. A dramatisztált regények közt van többek közt a nagy angol regényírónak *Twist* *Oliver*, *Copperfield* *Dávid* és *A Fehér ház* című regénye is.

Leocoe új operette. A brüsszeli *Thiâtre des Galeries* legkiválóbbi ujdonsága *Leocoenak*, az *Angot* asszony szerzőjének egy új operettje lesz. Címe: *Yetta*.

A vidéki színészet közgyűlése.

— Elő nap. —

Budapest, március 10.

Az Országos Színész-Egyesületben ma vette kezdetét a vidéki színészet XXIII-ik közgyűlése, melyre, mint minden esztendőben, az idén is összesereglettek a vidéki színészek, hogy ügyes-bajos dolgaikat elintézzék. Ezek a színészkongresszusok híresek voltak lármás, turbulens szóelőjáról, de most néhány év óta, mióta *Ditrői* Mór áll a színészegyesület élén, csendes, szinte parlamentáris vitaközás folyik a közgyűlésen. *Ditrői* Mór elnök megnyitván a kongresszust, felhívta *Derékly* Antalt, hogy mint korelnök vezesse a tárgyalásokat a tisztikar megválasztásáig. A megválasztott igazoló-bizottság befejezvéen működését, a bizottság elnöke, *Szávay* Gyula jelenti, hogy 81 társulati igazgató közül 25 részben személyesen megjelent részben képviselő által képviseltette magát s 32 társulat összesen 61 taggal van képviselve. A jelenléti tudomásulvétele után megválasztották a közgyűlés elnökét. A közgyűlés zugóba hosszas éljenés közt *Herczeg* Ferencet választotta meg elnökül. Alelnökkül dr. *Janovics* Jenőt és *Kompáthy* Jenőt választják meg. Jegyzők lettek: *Hetényi* Elemér és *Odry* Árpád.

Herczeg Ferenc elfoglalván az elnöki székét, köszönetet mond a kiintető bizalomért s felkéri a kongresszust a rendszerető s személyeskedéstől ment tárgyalásra.

Ezután megválasztották a kérvényi, fellebbezési, jelentéstevő, javaslattevő és számvizsgáló-bizottságok tagjait.

Erre a bizottságok megválasztása következett volna, de *Molnár* László a közgyűlés tárgysorozához szól hozzá s azt kívánja, hogy a közgyűlés mindekelőtt a belügyminiszternek a tanács kiegészítésére vonatkozó leiratával foglalkozzék; a közgyűlés azonban, *Márkus* József tanácsos felszólalása után, elvetette *Molnár* László indítványát.

Ezután az egyes bizottságokat alakították meg, melyek holnap fogják megtenni jelentéseiket.

Dr. *Widder* Béla (*Kassa*) és *Bérczy* Jenő (*Zenta*) interpellációinak betervezése után a kongresszus az ideki közgyűlés legfontosabb tárgyába, az új nyugdíjszabály tervezetének általános megvitatásába kezdett. Ez a vita mindvégig magas, szakzerű színvonalon maradt.

A nyugdíjas tagok tudvalevőleg mostanában csakis jogos nyugdíjigényük 51 1/2%-át kapják meg. Nehogy ez a helyzet a jövőre is fennálljon, a tavalyi közgyűlés utasította a tanácsot, hogy egy új nyugdíjszabályzatot készítsen. A tanács e tisztelet egy *Ditrői* Mór elnöklete *Breznay* Géza, dr. *Faludi* Jenő egyesületi ügyész és *Mészáros* Kálmán irodaigazgatóból álló bizottságra bízta, mely egy új nyugdíjvetési rendszer alapján oly tervezetet dolgozott ki, hogy a nyugdíjandó tagok, legalább a legközelebbi 30 évben, a mostani 48 1/2% levonás helyett csak 20% s később még ennél is kevesebb százaléknál levonással fogják nyugdíjukat megkapni. Most a nyugdíjigény három osztályba van beosztva s csak e három osztály szerint fizetik a nyugdíjat. Az új rendszer szerint a befizetés progresszív alapon, az eddigi 6%-nyi befizetés helyett a fizetés nagysága szerint emelkedik, viszont a nyugdíjigény is emelkedik progresszív alapon. A tervezett alapon az évi nyugdíjbevétel 180.000 koronát tesz ki, melyből a nyugdíjigények kifizetése után egy folyton növekedő tartalékalap volna teremthető, melynek kamatait szintén hozzácsatolnák a meglévő s félmillió koronát kitevő nyugdíjalap kamatahoz s így elérhető volna a nagyobb nyugdíj fizetése. A tervezet tisztára a biztosító-társaságok számításain alapul s mindenki a befizetési arányában részesül a nyugdíjban.

A vitában *Dainoki* Béla, *B. Szabó* Károly, *Pintér* Imre, *Ditrői* Mór és többen vettek részt, részben a javaslat mellett, részben pedig ellene.

A vita folytatását *Herczeg* Ferenc elnök, az idő előrehaladott voltára való tekintettel, holnapra halasztotta.

A délután és est folyamán a különféle bizottságok is megalakultak s megkezdték munkájukat.

Ságár Imréné, dr. *Bátori* Dánielné, dr. *Királyfi* Arminné, dr. *Barna* Adolfné, dr. *Renner* Adolfné. — *Leányok*: *Steinberger* Sarolta, *Lux* Terka, *Stern* Aranka, *Gröss* Irénke, *Renner* Erzsike, *Pécsi* Mariska és *Juliska*, *Bátori* Ilonka és *Elvira* *Cséri* Ilonka *Ságár* Blanka, *Királyfi* Blanka és *Vilma*.

VIDÉK

— (Népgyűlés a katonai javaslatok ellen.)

Nyíregyháza város polgársága vasárnap délelőtt 11 órakor pártkülönbőség nélkül népgyűlést tartott. *Benitzky* Miklós elnök ismerette a népgyűlés célját és jelentetét, hogy a népgyűlésen a városi és megyei tisztikar testületileg vesz részt. Ezután *Meskö* László hosszabb beszéd kíséretében határozati javaslatot terjesztett elő, melyet a népgyűlés egyhangulag elfogadott. E szerint a képviselőházhoz a katonai javaslatok elutasítása, a magyar vezényszó, zászló és címer törvénybe iktatása és a kétévés katonai szolgálati idő behozatala érdekében feliratot intéznek. *Pap* Zoltán képviselő szót végül a néphez s beszédében azt hangsúlyozta, hogy az ellenzék nem enged, mert harminctéves tapasztalat azt bizonyítja, hogy ettől a mai rendszertől nem lehet várni a magyar nemzeti állam kiépülését.

— (Vakok intézete Szegeden.)

Nagy érdeklődés mellett nyílt meg Szegeden a már két éve fennálló sikelmének intézetével kapcsolatosan, a vakok intézete. A megnyitáskor eljötték *Kállay* Albert főispán, dr. *Tóth* Pál polgármester, továbbá a vakokat gyámolító országos egyesület kiküldöttei és még számosan. Az intézetet dr. *Tóth* Pál h. polgármester beszéddel nyitotta meg, ismertetve az intézetet humánus célját, s méltányolván a Vakokat gyámolító országos egyesület áldozatkészségét, amelyel a megnyitást lehetővé tette. Az intézetbe egyelőre 10 vakot vettek föl, de fokozatos fejlődésben néhány év múlva már 50–60 vak fog az oktatás áldásában részesülni.

— (Beregszász fejlődése.)

Beregszász város közönsége az azzal a tervvel foglalkozik, hogy állandó színházat épít. Mint hogy gróf *Festetics* Andor, a vidéki színészet országos felügyelője, a kormány támogatást is kilátásba helyezte, a város, a Beregvármegyei Irodalom és Műpártoló-Egyesület és az egész közönség melegen felkarolta az eszmét és széleskörű gyűlést indított, amely s-épp eredménytelen biztat. — Az igazságügyminisztérium már régebben terve vette, hogy Beregszászban a kor igényeinek meg nem felelő régi törvényszéki épület helyett új palotát építtet. Most a város közönsége az ottani ügyvédi kar kezdeményezésére feliratot intézett az igazságügyminisztériumhoz, amelyben az új épület melletti telépítést kéri. A vármegye közigazgatási bizottsága szintén foglalkozott a kérdéssel és a maga részéről szintén teljesítést intéz az igazságügyminiszterhez.

Nyilttér.

NYILATKOZAT.

Én aláírott a vasárnapi (március 8.) napján nem a könyvkereskedelmi utas, hanem az ügyvédi minőség és főképpen az ellen tetteim kifogást, hogy hasonló meggyőződésből kifolyó szereplésemet foglalkozással bíta egy cikk közepébe.

Kélt Surány, 1903. március 10.

Solyomsi Márton,
Béval Testvérek Irod. Int. Rt. T. képviselője.

(Az e rovart alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÖRVÉNYSZÉK

§§ Nyugalomba vonott kuriai bíró. A hivatalos lap mai száma közli, hogy *Szeffert* Ede kuriai bíró nyugalomba vonult s az alkalomból a király az igazságszolgáltatás terén teljesített hű, buzgó és sikeres szolgálatait elismerésül neki a Lipót-rend lovagkeresztjét adományozta. *Szeffert* Ede a legelsőbb bíróságnak régóta tagja, s egyike volt a legkedveltebb bíróságnak. Jogászai tudása legelőször 1883-ban tűnt föl a tiszta-eszéri nagy bírópalotájában, amikor ő képviselte a vádat mint királyi ügyész. Azonnal gyorsan emelkedett, s mihamar kuriai bíró lett.

§§ Sajótárgyalások — vádlottak nélkül. A budapesti büntető-törvényszék sajtó-ítélőtanácsa mára tüzte ki *Molnár* Jenő országgyűlési képviselő sajtópanaszának tárgyalását, melyet a közelmúltban lefolyt szentesi képviselőválasztásból kifolyólag dr. *Tasnády* Antal szentesi ügyvéd ellen emelt, aki őt az *Egyetértés* egyik számában a *Nyilttér* rovatban súlyos becsületesítő állításokkal illette. A mai tárgyaláson *Agoraszó* bíró elnök konstátálta, hogy *Tasnády* Antal vádlott a szegedi államfőgyűlésből keletkezett s a fővárosi igazgató által látalmazott beadványában a tárgyalás elnapolását kérte, mert csak tegnap délután szabadult ki a szegedi államfőgyűlésből s így mára nem jelenhet meg a tárgyaláson. Dr. *Váronyi* Vilmos, a főmagánvádló jogi képviselője is hozzájárult ehhez a

MULATSÁGOK

)(Az Aesculap orvosársaság a terézvárosi orvosi kaszinóban ma rendkívül sikerült estélylyel fejezte be az ideki szezonban rendezett mulatságainak sorát. A humoros, mulattató és élénk tetszéssel fogadott műsor egyes szeméit a társaság működésével tagjai adták elő, mire reggelig tartó tánc következett. Jelen voltak: *Asszonyok*: dr. *Bergmann* Jankabné, dr. *Temesváry* Rezsőné, dr. *Rothbart* Józsefné, dr. *László* Mórné, dr. *Guthi* Sománné, dr. *Szöllösi* Mórné, dr. *Schwarz* Józsefné, dr. *Grünwald* Mórné, dr. *Cséri* Jánosné, dr. *Gröss* Sándorné, dr. *Gerő* Arminné, dr.

halasztási kérelemhez s a törvényszék a közeli hetekben újabb tárgyalást tűz ki e sajtópörben.

A másik sajtópörben *Schubert* Sándor mérszáros panaszára *Baldus* József volt a vádlott, aki egy könyvnyomtatásban *Pusztai* Pasu Béla nevű alkalmazottjátval azt íratta meg, hogy *Schubert* az *Andrássy-uton* megverte *Sas* Ármint. *Pusztai* Pascut ezért a törvényszék már elítélte 15 korona pénzbüntetésre, de Balázsszal a tárgyalás eddig még nem lehetett megtartani, mert ismeretlen tartózkodása. A törvényszék ma dr. *Grünhut* Ármint ügyvédnek, a panaszos képviselőjének kérelmére személyileírásával ellátott körözvényt bocsát ki Balázs József ellen.

§§ **Hurbán sajtópör.** *Turóc-Szent-Mártonból* írják: *Hurbán* Szvetozár egy második című cikke „El ne táradjunk!” miatt is vád alá helyeztetett s mind a két ügyben március 21-én lesz a tárgyalás a budapesti sajtóbírósnál. A kir. ügyész igazgatás miatt indította meg az eljárást a btk. 172. §-ának 2. pontja alapján. A vádlevél azt mondja egyebek között: A vonatkozó újságközleménynek az a célja, hogy a felsőmagyarországi tőkeket a pauszlavizmusnak megnyerje. Ezt a célt úgy vélte szerző a legjobban elérhetőnek, hogy a legkiválóbb színeket és kíméletlen módon úgy festi le a magyarságot, mintha ennek minden törekvése arra irányulna, hogy a tót népet kiirtsa nyelvét, nemzetiségét megsemmisítse; a *Narodne Noviny* pedig ojtába tünteti fel, mintha az minden a tót nyelv ellen intézett támadást visszaverne s áldozatra kész vérző martir volna. Ez a rosszakarat által tollbamondott és a magyarság ellen intézett támadás végigvonul az egész közleményen, de leginkább nyer kifejezést a megvádolt részekben.

§§ **Szentpéteri Sára ügye a Kurján.** Ma fogott be a Kuria I. büntetőtanácsa özvegy *Szentpéteri* Károlyné, ismertebb néven *Szentpéteri* Sára bűnügyének tárgyalásába. A tárgyalóterem zsúfoltságát meglelt érdeklődő közönséggel. A bűnpör előzményei ismeretesek. *Szentpéteri* Károly kocsis gazdaember másodsorú nősült, elvette *Kocsis* Sárát feleségül. *Szentpéteri* jómódú volt, de beteges, az asszony vagyonos, de kikapós. Viszonya is volt a kocsisával, meg is szökött vele, de utóbb visszatért, s a férje megbocsátott. Vaanak adatok, amelyek bizonyítják, hogy az asszony ezenkívül másokkal is szeretkezett s tanuk bizonyítják, hogy többször tett cozást férjének óhajtott halálára. Ilyen körülmények között történt, hogy 1898. április hó 25-én este ismeretlen tettes behatolt az ágyban fekvő *Szentpéteri* Károlyhoz s több halálos szurást ejtett rajta. Az asszony, aki a másik szobában volt — saját vallomása szerint — amikor világosságot vett észre férjéről s kaparászatát is hallott, kishugant a lakásból, átment a szomszédba, hogy segítséget kérjen. A segítség meg is érkezett, de mire odajöttek, a tettes már elmenekült. *Szentpéteri* az ágyán fektett vérében. A szoba fél volt dulva. A balátra sebzett még élt. Arra a kérdésre, hogy ki bántotta, azt felelte, hogy egy álarcos férfialak volt a tettes. Kora hajnalban kiszendet, a nélkül, hogy a feleségét csak egy szóval is gyanúsította volna. A csendőrség rögtön megindította a vizsgálatot, eleinte többféle nyomon haladt. Az ügyészség azonban csak *Fabian* Mihály kocsis és *Szentpéteri* Sára ellen emelt vádat az előbbi tetteséggel, az utóbbi részességgel vádolván. A szolnoki törvényszék azonban mind a kettőt fölmentette. Az ügyészség felelősségére a pör a táblához került, amely az elsőbírósg ítéletét megerősítette. A Kuria mindkét elsőfokú ítéletet megsemmisítette s a vizsgálónak a megkezdett irányban való folytatását rendelte el. Ez meg is történt. Új tárgyalás volt s a törvényszék ismét fölmenté ítéletet hozott, melyet a királyi tábla újból megerősített. A Kuria most másodikban megsemmisítette a két elsőbírósg ítéletét és *Szentpéteri* Sárát, mint tettest, gyilkosság bűntettéért életfogytiglani fegyházra ítélte. Védője, dr. *Kerekes* Géza szolnoki ügyvéd ekkor perújással állt, amelyet el is rendeltek s ekkor már az új pörrendtartás szerint az ügy a szolnoki esküdtőbírósg elé került, amelynek elnöke az azóta öngyilkossá lett *Sárlány* József szolnoki törvényszéki elnök volt. Az esküdtők *Szentpéteri* Sárát a gyilkosság vádjától fölmentették ugyan, de bűnösnek mondták ki abban, hogy nyomorék házastársát életveszélyben segítség nélkül magára hagyta s a segélyre hívott szomszédokat a segélynyújtás törekvésében kezelelte. A törvényszék e verdit alapján *Szentpéteri* Sárát a gyilkosság bűntettében, mint bűnségét tüstíri feyházra ítélte.

Az ítélet ellen a védő semmisségi panaszt jelentett be, s így került ma az ügy — immár barnadszor — a Kuria elé. A tanácsban *Vörösmarty* Béla, a Kuria másodelőnöke, elnököl. Az ügy előadója: *Nedeczky* Ödön kuriai bíró, szavazóbírák: *Szeghő* Ignác, *Bömches* Gyula, *Zsigmondovics* Mihály, *Tarnai* János és *Fischer* Lipót; pótbíró: *Válkai* Bertalan. A vádat dr. *Székelly* Ferenc koronagyűzségi képviselő, a védő: dr. *Kerekes* Géza szolnoki ügyvéd, a vádlottnak kezdetől fogva

fáradhatatlan védelemzője. Mintán az elnök a tárgyalást megnyitotta, *Nedeczky* Ödön előadó bíró belefogott a bűnpör ismertetésébe. Részletesen és könnyen áttekinthető előadásban ismertetve a bűnpör valamennyi kiemelkedő mozzanatát legelejétől fogva addig a pontig, amíg a szolnoki törvényszékből tavaly májusban megint visszakísértek *Szentpéteri* Sárát a Mária-nostrafegyháza. A tárgyalást holnap folytatják.

§§ **Kivégzés.** *Olmützen* tegnap kivégeztek egy *Sentencsik* nevű embert, aki tavaly novemberben *Prossnitz*ben megölte gazdája feleségét és gyermekét és gazdáját, *Hudarc* takácsot, életveszélyesen megsebesítette. Az ítéletet a bécsi hóhér hajtotta végre. Az elítélt nagyon nyugodtan viselkedett az utolsó pillanatig.

TÁVIRATOK

Portól, március 10. A *Yezuv* működik. A kráterből hatalmas tűzoszlopok és óriási füsttömegek törnek elő. Földalatti morajt hallani és könnyű föld-rázkódást érezni. A lakosság nyugodtan viselkedik.

Fanhall (Madeira), március 10. *Chamberlain* ma délelőtti ideérékzett és az angol kolónia és számos bennszülött üdvözölték. Az angol és portugál hadihajók üdvözléseket tettek. *Chamberlain*, aki négy napon át közönségyben szenvedett, most ismét jelentősen jobban van.

A óar Rómában.

Róma, március 10. A *Stefani*-ügyönkség *Péterv*árról úgy értesült, hogy *Miklós* cár római utazása az ősszel fog megtörténni.

Angol katolikusok a Vatikánban.

Róma, március 10. A pápa ma délelőtti a trón-teremben fogadta az angol katolikus unió küldött-ségét, melyet a *norfolki* herceg vezetett. Négy püspök, 62 megbízott, köztük 19 lord, és körülbelül 10 hölgy volt jelen. A *norfolki* herceg átnyújtotta a katolikus unió hódoló feliratát, amelyet azonban nem olvastak fel. A pápa nem mondott beszédet, hanem arra szorított, hogy röviden köszönetet mondjon és az összes jelenlevőket kézcsókra bocsátotta. A pápa egészségi állapota jó.

Katonai interpelláció a francia parlamentben.

Páris, március 10. A szenátus a hadsereg egészségügyi állapotára vonatkozó interpellációt tárgyalja. *Anré* tábornok hadügyminiszter különböző szónokoknak válaszolva, kijelenti, hogy erendelte, hogy ne sorozzanak be a hadseregbe beteges és különösen tuberkulózis embereket. Intézkedések történtek, hogy a katonák élelmézését javítsák és tulságos erőeszítéseket megakadályozzanak. A miniszter javasolja, hogy a katonai orvosi testületet erősítsék. (Tetszés.) A vitát csütörtöknön folytatják.

Az angol hadügyi reform.

London, márc. 10. Az a szóban *Brodrick* hadügyminiszter nyilatkozik a hadügyi költségvetés tárgyában és kiemeli, hogy a birodalom szükségletei növekedtek és a kormány által követelt tényleges létszám szükséges. Mibelyt a tartalék 100.000 emberre emelkedik, 307.000 lönyi rendes haderő fog rendelkezésre állni. Ebből a gyarmatok helyőrségei 51.000 embert vesznek igénybe és háború esetén határaink védelmére 120.000 embert kell elküldönnök. Ha levonjuk az egyesült királyságok helyőrségeire és más szolgálati ágakra szükséges csapatokat, Angliában 66.000 lönyi rendes haderőnk lesz, mely még egyes csapatokat ad a külföldre a hiányok pótlására. A hadsereg tényleges létszáma tehát nem tulságosan nagy. *Brodrick* reflektál a hírszó gálali osztályra vonatkozó kritikára és azt mondja, hogy nem lehet helyesen összehasonlítani a német vezérkar és az angol hírszolgálati osztály tisztjeinek számát, mert a német vezérkar tisztjei egyszersmind oly szolgálatot végeznek, amelyet Angliában a hadosztályi tüzérszervezéshez beosztott tisztnek látnak el. *Brodrick* végül utal a hadügyi minisztérium különböző osztályainak újjászervezésére. *Campbell* *Bannermann* (liberális) az ellenéke nevében nyilatkozatot tesz, amelyben azt mondja, hogy a hadügyi költségvetés nagyobb, mint amilyent az ország helyzete indokol. Nincs ok felténni, hogy Angliának készen kell állania arra, hogy 120.000 embert a külföldre küldjön.

Franciaország külpolitikája.

Páris, március 10. A kamara mai ülése iránt nagy az érdeklődés. A karzatok és a diplomaták pályóival zsúfolva vannak. A kamara külügyminiszter kívánságára elhatározza, hogy az összes külpolitikai interpellációkat egyszerre fogják tárgyalni. *Millevoye* lép a szószékre.

Azt mondja, hogy a szocialisták lefegyverzési eszméi álmok. A legjobb békepolitika a hadsereg

haroképessége és a francia-orosz szövetség. *Mzútan* *Elzász-Lotharingi*őrül beszél és azt mondja, hogy Franciaország jogai elővíhetetlenek. Orvend az Olaszországhoz való közeledésnek és aztán felvilágosítást kér a Földközi-tenger egysulyáról és a hágai bíróság békemissziójáról. Végül kérdi, hogy mily szerepet fog játszani Franciaország a Keleten mert nagyfonságú események fognak bekövetkezni Macedóniában.

Berry azt mondja, hogy nincs bizalma a szultánnak a macedóniai reformokra vonatkozó ígéretei iránt. Számon kell kérni a szultántól az elkötvetett bünteteket. Franciaország nem hallgathat tovább, midőn Ausztria-Magyarország, Oroszország és Olaszország telemlik szavukat.

De la Fosse a Marokkóban uralkodó anarohiáról beszél és az ottani európai intrikákról, melyek ismételt felkelésekre vezetnek. Hasznos volna ha felvetnék a marokkói kérdést. A szónok azt ajánlja, hogy ezt a kérdést Franciaország, Anglia és Spanyolország megegyezése alapján oldják meg.

Benoit felhívja *Delcassé* külügyminisztert, hogy fejtsse ki politikáját és utal az 1898. óta történt eseményekre, nevezetesen a transvaáli háborúra.

Pressense hosszabb beszédben foglalkozik az albán vezetők zsarolásával, akik Macedóniában a csendőrségi szolgálatnak megbízva *Üdvözl* *Delcassé* miatt két év óta követelte a reormok behozalát. Nem hisz az osztrák-magyar-orosz reformok hatályában. Elérkezett az a pillanat, midőn Európának ki kell lépnie föltétségéből. Macedóniának független kormányzóra van szüksége A közigazgatást — ugymond — az európai kooperációnak követeljük, hogy a viharfelhők, melyek ezt lenyegetik, eltűnjenek. A vitát holnap folytatják.

Az Exner-pör.

Lipose, március 10. Az esküdték a csalfrd bukás és a család tekintetében a feltett kérdésekre nemmel választottak, az elpálastolás és család kísérlete kérdésében igennel és abban a kérdésben, vajon a vádlott javára enyhítő körülmények forognak-e fenn, nemmel választottak. Az államügyész a vádlott ellen többévi fogságot és nagy pénzbüntetést indítványoz. *Exner* elpálastolás és család kísérlete miatt 2½ évi fogságra és 20.000 márká pénzbüntetésre, esetleg még egy évi fogságra ítélték, a vizsgálói fogságból 15 hónapot számítanak be. A felülvizsgálati eljárás költségeit az állampenztár, a többi költségeket a vádlott viseli.

Angol-portugál határvillongás.

Róma, március 10. A *Stefani*-ügyönkség jelenti Londonból: Az Anglia és Portugália között dél-afrikai birtokaira vonatkozólag felmerült határvillongás kérdésében az olasz királyt kérték fel mint választott bírót a döntésre.

Közgazdasági távirat.

Bécs, március 10. (A *Budapesti Napló* telefonjelentése.) Kötteleit: Buza tavaszra 7.68—7.69, rozs tavaszra 7.04, zab tavaszra 6.36—6.37 koronán. Zárlatok: buza tavaszra 7.67 korona. Egyebekben üzletellen s változatlan.

Bécs, március 10. A pénzügyminisztériumban ma írták alá az Észak-nyugati vasút 5%-os elsőbb-ségeinek 3½%-ra való konvertálásáról szóló szerződést. A konverzióról származó haszon a második vágány kiépítésére fog szolgálni. A szerződést egyrészt a vasutóügyi s a pénzügyminisztérium képviselői, másrészt *Tausig* igazgató írták alá. A jövő hónap végén a szerződés rendkívüli közgyűlés elé fog kerülni.

New-York, március 10. (2. érménytesede.) (Zárlat.) *Gyapot:* New-Yorkban helyben 10.10 (9.90). *Március*ra 9.95 (9.70). *Junius*ra 9.68 (9.50). *New-Orleans*ban helyben 9.½ (9.½). — *Pétroleum:* *Stand white* New-Yorkban 8.20 (8.20). *Stand white* *Philadelphian*ban 8.15 (8.15). *Raffined* in *Cases* 10.50 (10.50). *Credit* *Balances* at *Oil City* 1.50 (1.50). — *Zsír:* *Western* steam 10.35 (10.35). *Rohe* és *Brothers* 10.65 (10.65). — *Tengeri* irányzata állandó. — *Március*ra 56.— (55.¼). — *Májusra* 52.½ (52.½). — *Julius*ra 50.½ (50.½). — *Buza* irányzata engedő. — *Piros* 60½ helyben 80.¼ (80.¼). — *Március*ra 82.¼ (82.¼). — *Julius*ra 79.½ (79.½). — *Szeptemberre* 76.½ (76.½). — *Gabona* szállítási díja *Liverpool*ba 1.½ (1.½). — *Káv*e: *fair Rio* 7. sz. 5.½ (5.½). — *Március*ra 4.30 (4.30). *Junius*ra 4.55 (4.60). — *Liszt:* *Spring* *Wheat* *clears* 3.05—3.10 (3.05—3.10). *Cukor:* 8.¼ (8.¼). *On:* 23.45—30.— (29.75—30.25). — *Réz:* 14.25—14.50 (14.—.—). (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelölik.)

Chicago, március 10. (2. érménytesede.) (Zárlat.) *Buza* irányzata engedő. — *Máj-ra* 74.¼ (71.¼). — *Julius*ra 71.¼ (71.¼). — *Tengeri* irányzata állandó. — *Márc*-ra 55.½ (55.½). — *Zsír:* *Márc*-ra — (0.—). *Máj-ra* 10.22 (10.10). — *Szalonna* *short* *clear* 10.43 (10.43 —.—). — *Sertészs*ur: *Májusra* 18.40 (18.32). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelölik.)

KÜLÖNFÉLÉK

Ad astra!

— Szerzőnek *Ehém mellől* című kötetéből. —

Az örökkévaló idő
Kereken föl s alá suhognak
Küllői múlt s születő
Évszázadoknak.

Az véres zivatarba fül,
Ez fényével folszap az égro
S az élet fáján kivirul
A küzdők vére.

Ember, ki égi szikra vagy,
Vak éjszaka nem ver le többé;
Romok alól fátylát ragadj!
A fény a földé!

Téli reggel.

Napfényes kőd me'eg uszályt
Lenget a fehér pusztaságon.
Mint amikor megdermedt vágyon
Mosolygó emlék vonul át.

Tanyám kicsillan fényesen:
Ahogy a kőd vakon leszállott,
Zuzmarás újjú hű akárok
Szerteziálták hirtelen.

Valami utas odalent
Tapogva fordúl be tanyámba —
En tornácomon áldogálva
Tárlgatom, hogy ki lehet?

Csak állók, csak találgatom
Es ködből, fényből, merre nézek,
Ugy rám szakad emlék, igézet
Es mondhatatlan nyugalom...

Hej, nemrég voltam magam is
Fuvatag hónapok után társai!
Fordult sorom fészekrakásra.
Áttört a nap fölöttem is.

Csak erre, vándor, egyenesen!
Néhez odalenn ködbe, hóba!
Náunk tanuld egy fordulóra:
A boldogságot hoi keresd!

Hajós Izsó.

— A st.-louis-i világiállítás csodái. Aprilis harmadikán nyílik meg a st.-louis-i világiállítás, amely fölülmulja az összes eddigi kiállításokat, a berlini, londoni, párisi, sőt a chicagói is. Nemesak a területre lesz ennél nagyobb, hanem látványok tekintetében is messze kiemelkedik a többiek közül. A kiállítás csodái közé tartozik a többek között három óriási mesterséges vízesés, amelyhez a párisi

REGÉNY

AZ ÚJ MAGDOLNA

— REGÉNY —

Irta: WILKIE COLLINS

(37)

— Meddig fog még ott ülni szóltanul, föl se tekintve a földről. Hát semmi mondanivalója nincs arra a hirre vonatkozólag, amelyet az ímént Julian kapott? Hiszen hallotta, hogy mit mondott a szolga. Nagyon megjött?

— Nem, lady Janet.
— Nem is izgatott föl ez a hír.
— Még azt sem.

— Ha! Annyi bátorságot még sem tételeztem volna fel önre! A tapasztalatok után, amelyeket egy héttel ezelőtt a tárgyban tettem. Gratulálók felgyógyulásához. Hallotta? Gratulálók felgyógyulásához.

— Köszönöm, lady Janet.

— Ön nem vagyok oly nyugodt, mint ön, mikor én oly fiatal voltam, felizgattam nagyon hamar és ez a természetem máig is megmaradt. Izgatott vagyok. Hallja? Izgatott vagyok?

— Sajnálom miatta.

— Ön nagyon jó. De tudja, hogy mit fogok most már cselekedni?

— Nem, lady Janet.

— Összehívom az egész házat, t. i. a férfiakat, a néket semmire sem lehet használni. De hiszen önt mindez egy cseppet sem érdekl?

— Sőt ellenkezőleg, lady Janet, figyelmesen hallgatom önt.

— Ön valóban nagyon jó. Azt mondtam, hogy a néket semmire sem lehet használni.

— Igen, aztán?

— Minden bejárathoz egy szolgát állítok őrségül és pedig azonnal. Elkísér?

— Szüksége van az én támogatásomra?

kiállítás vízművei nem is hasonlíthatók. A kiállítás egyik érdekességét az államok terraszja fogja képezni. Tizennégy az Egyesült-Államokat szimbolizáló szobor lesz itt kiállítva, mindegyik kiváló nagy művészek munkája. A modern technika legnagyobb vívmányait, a Simpon-alagutat, a suezai csatornát, a barmen-erberfeldi lebegő vasutat, a hatalmas Niagara-hidakat, a norvég hegyi csatornákat, az egyiptomi asszuani víztartókat miniatűr-másolatokban mutatták be. A kiállítás egyik legnagyobb csodája lesz egy miniatűr-város, ideális terv szerint beosztott tereivel, utcáival, középületeivel, magánházaival. A város keresztmetszete, az utcai vonatok, autók, gyalogosok, biciklizők számára lennarott utakat fogja bemutatni. Érdekes, hogy a megnyitás ünnepe éppen a századik évfordulójára esik annak a napnak, amelyen I. Napoleon a iranóák birokában levő St.-Louis eladta az Egyesült-Államoknak.

— Délafrika csillaga. A *Review of Reviews* egyik legutóbbi számában Robinson J. B. délafrikai miliomos érdekes cikket írt a délafrikai gyémántkereskedésről. A híres délafrikai nábob a *Dél-Afrika csillaga* névre keresztelt gyönyörű afrikai gyémántnak a történetét a következőképpen meséli el:

— 1867-ben — ugymond — javarészt farmoron tartózkodtam s onnan 1000 barmot hajtottam be a szomszéd városban levő marhavására. A vásáron hallottam először az alábbi históriát, melynek hőse egy John O'Reilly nevű barátom volt. O'Reilly egyizben meglátogatta Riekerk bopetowni farmert s ebéd után a házigazda nyárilakának széles verandáján teketekavézott. Az udvaron kis gyermekek játszadoztak s egy csinos lányka kezében fényes kavics csillogott.

— Miéle kő ez? — kérde a háziúrtól. — Riekerk az válaszolta, hogy csillogó kavics, mire O'Reilly közelebből óhajotta megtekinteni a tündökölő jászogot.

— Megveszem tőled a követ — mondá rövid habozás után barátjának.

— Ön pedig nem adom el, hanem neked ajándekozom, mert úgy sincsen értéke.

O'Reilly elfogadta az ajándekot de egyuitaj kifejtette, hogy ha eladja a követ, a véteár felől Riekerknek adja. Másnap Colesbergbe utazott s az ottani vendéglőben megmutatta barátainak a ragyogó követ.

— Csillogó kavics — mondták a farmerek — O'Reilly azonban lejté ráta.

— Dehogó kavics, hisz úgy vágja az üvegeit, mint az éles kés a répat!

— Ezt a kova is megteszi! — vitalkozott a koresmáros.

Barátomat — írja Robinson — szerencsére nem tántorították meg szándékában. Harmadnap meg-

— A legkevésbé sem; mert ebben a házban én parancsolok — nem ön. Más miatt akartam magammal vinni; nem akartam, hogy egyedül maradjon itt. Most már ért engem?

— Nagyon lekötél, lady Janet, de nekem oly mindegy, ha egyedül maradok is.

— Önnek mindegy? — Hiszen ez igazán oly hősiessen hangzik, mint valami regényben! De ha az a bolond személy ide jön?

— Most már nem ijednek meg miatta ugy, mint akkor.

— Ne hamarkodja el a dolgot. Tegyük fel, — szent isten! még csak most gondolkod rá — hiszen itt van a télkert. Nos, tegyük föl, hogy az a nő ott benn rejtőzött el; és Julian egyelőre a kertben nyomoz. Ki fogja akkor a télkertet átkutatni.

— Ha megengedi, én azonnal megteszem.

— Ön?!?

— Igen, ha megengedi, azonnal.

— Ez valóban meglep! Az ember sohasem tanult eléget, mondja egy régi közmondás. Beképzelttem magamnak, hogy ismerem az ön jellemét. Most látom csak, hogy van abban még sok, mi új előtte.

— Ön elfelejti, lady Janet — ha szabad így mondanom — hogy az úgy most egészen másképp áll. Az első alkalommal meglepett a megjelenése, most előkészültem rá.

— Bensőleg is oly nyugodtnak érzi magát, mint amilyenek külsőleg mutatkozik?

— Igen lady Janet, — egészen ugy.

— Tegyen hát kedve szerint. Egy óvintézkedést mindenesetre elrendelek, az esetre, ha talbecsülőn bátorságát; egy szolgát állítok a könyvtárszobába; akkor önnek csak csergetnie kell, ha valami baja esnék. A szolga aztán jelt ad és én aszerint fogok cselekedni. Már tudom mitevő legyek, — mondá lady Janet, — abban a kellemes tudatban, hogy a névjegy a kezében van. Ne meresse szét ugy a személt, mintha tudni szeretné. Hiszen ugy sem mondok önnek többet, mint amennyit a magam részéről

látogatta a szomszéd városban lakó ékszerész s 500 fontért eladta neki a „csillogó követ.“ Ezután visszament Riekerk házába s megfizette neki a vételár felét. Riekerk eelinte ámult-bámulit, majd izgatottan fészkelődött helyén, végül lóra pantant és elvágatott O'Reilly azt hitte, hogy barátja hirtelen megőrült s aggdóva várta, mikor tér vissza. A farmer csak estelelé érkezett meg s ragyogó arccal üdvözölte vendégét. Ezután következő történetet mesélt el:

— Nemrég egy kis bushmant láttam, aki nyakán egy piszkos zsinagon a tíédnél sokkal nagyobb és ragyogóbb kavicsot hordott. Az ímént ez jutott eszembe s rögtön lóra ültem, hogy megkeressem a bushmant. Hosszas kereségek után meg is találtam s egy jubért megvásároltam tőle a követ, melyet legutóbb börtönszójében rejtgetett.

Ez a kő: az Afrika csillaga volt. Riekerk tízenegyezerkét száz fontért adta el a drágaköveskereskedőnek, akitől viszont Dudley grófiné vásárolta meg harmincezer font sterlingért a becses drágakövet.

— Strutt ezredes és a spirítizmus. Henry Hart Cavendish, az ismer: nevű utazó szenzációs pórt indított Strutt ezredes és ennek felesége ellen, akik állítólag spirítizma szédelgésekkel teljesen hatalmukba kerítették és vagyonától is megfosztották. Cavendish tízenhét esztendő korában indult első utjára. Beutazta Portugált, Kelet-Afrikát, Közép-Afrikát, Patagóniát, Kanadát és Abessziniát, majd visszatért hazájába s kiskorúságának letele után átvette 24.000 font sterlingnyi apai örökségét. Ebből a nagy vagyonból négy év alatt harmadélt millió fontot költött el s noha mindössze 40.000 font sterling maradt, folytatta köitekező életmódját. Ekkor ismerkedett meg Strutt ezredessel, akit vagyona kezelésével bizott meg s csakhamar egész vagyonát neki ajándekozta. Most azonban bepörölte az ezredes s azt vallotta a törvényszék előtt, hogy Strutt és neje spirítizma szédelgésekkel kényszerítették a könnyelmű feleségetre. Cavendish 1901 nyarán Strutték házába költözött. Az ezredes és neje spirítizma mutatónyaikkal teljesen hatalmukba kerítették a könnyelmű ifut s asztalánálattással s a büvös „planchette“ segítségével megidéztek édesapja szellemét. A „planchette“ szivaluka deszka, mely egyik végén két apró kereken nyugszik, a másik vége pedig papírrapon s üvegő caruzabegyhez van erőerősítve. Míhelyt a szellemidéző médium kezét a planchette teszi, a büvös szellemkéz ákom-bákomot ir az üres papírra. Cavendish édesapja is így küldte üzeneteit a tulvilágról s esodálatosképpen azt tanácsolta gyermekeinek, hogy írja alá a Strutt ezredes kezében levő okiratot, melynek tartalmát az ifju nem is ismerte. Ez volt a vagyonáruháznak utóbb közjegyző utján bitelesített okmánya. De a derék szellem nem éledegett meg ennyivel s más bölcs tanácsokat is sz-

lelgeségesnek tartok. Még egyszer és utójára kérdem — itt marad, vagy velem jő?

— Itt maradok.

Ezzel nagy illetmudással kinyitotta a lady számára a könyvtárszoba ajtaját és az kiment. Mercy az egész beszélgetés alatt tiszteletteljes, de hüvös magatartást tanusított lady Janettel szemben; egyetlen egyszer sem emelte föl reá személt. Az a szilárd meggyőződés, hogy talán már néhány óra múlva elhagyja e házat, összehurászta torkát, erkölcsiileg már most elváltának érezte magát urnödjétől, akinek szeretetét csalás után szerete meg. Lady Janet nem tudta a Mercyben lefolyt változás igazi okát. Nagy zavarában, és annak szülészes következményeképp tehát, kiment a szobából, hogy a cselédséget maga köré gyűjtse.

Mercy a kilincset kezében tartva, dobogó szívvel tekintett lady Janet után, amint a szobákon keresztül az előcsarnokba sietett. Igazán szerete és tisztelte a nemeslelkű, felvilágosodott öreg nőt. A gondolat, hogy rövid idő múlva lady Janet tiszteletében oly mélyen fog súlyadni, hogy az megsértődik majd, ha nevet csak említik is előtte, kimondhatatlan fájdalommal töltötte el lelkét.

De többé nem iszonyodott a borzasztó valomástól; sőt türelmetlenül várta Julian visszatérését; mert meg akarta érdemelni beléje vetett bizalmát.

„Vallja be az igazat és pedig nem a felfedezéstől való kicsinyes félelemből, hanem az igazság kedvéért, amely az általa megkárosított nőt megilleti; vallja be most, még mielőtt annak nincs hatalmában felledeznie bűnét. Aldozza föl mindazt, amit a család utján szerzett, annak a szent kötelességnek, hogy megvezekeljen vétkeért. Ha így tud cselekedni, csak a saját lelkiismerete megnyugtatósáért, a mindenható kedvéért — nem törődve a személyes hátrányokkal, szeggyennél és nélkülözéssel, amely nyomában jár — akkor e vezekléssel lelkeinek nemes magvát nyilvánította;

tozogatott a hiszékeny ifjúnak. Megparancsolta neki, hogy csapja el hüségét szolgáját, aki gyűlölte Struttékat, s nem akarta kiszolgáltatni a Cawendishnek reábizott családú észereit s ezüst evőeszközeit. Végül költeményekkel, relytélyes prédikációkkal traktálta Cawendish urat, s bizalmasan felszólította, hogy adja el Jay kisasszonynak, a Savoy-színház művészjének briliáns nyakékát, melyet Cawendish veit a kisasszonynak. Miss Jay menyasszonya volt, jelenleg pedig felesége Struttékat alovatának. Végül acelen részvények vásárlására s egy képtelen abessziniai expedícióval egybekötött vállalkozásra bírta a szellem a fiatal utazót, míg végül kiderült a turpisság s Cawendish ur ügyvéde tanácsára feljelentést tett Strutt ezredes és felesége ellen. Az érdekes spirítusos-bűnpört a jövő hónapban fogják tárgyalni Londonban.

† **Hu négerok.** Az Egyesült-Államok területén nincs panaszok a négeroknek. Gondatlanul élhetnek, járhatnak-kelhetnek és személyes szabadságuk éppenséggel nincs korlátozva. De a feketebőrű yankee-polgárok még sinosenek megelégedve sorokkal. A hiúság ugyanis emberi tudja, de a feketebőrű ember-társamunka fokozott mértékben kifejlődött. A derék négeroket szörnyen bosszantja, hogy társadalmi pozíciójuk korántsem szilárd s a fehér ember nagyráttérten érintkezik velük. Ezért mindenképpen meg akarják szabadulni gyapjas hajuktól, törpe négerorrúktól és fekete arcbőrüktől. Különböző is babonások lévén, szélfúvásokhoz és kuruzsokhoz folyamodnak, akár adnak is nekik csodás gyógyszereket, kenőcsöket, amelyeknek használata után kibúln a jámbor szereseinek haja, veszedelmes bőrbetegségeik támad, orruk pedig szörnyen eltorzul. Az amerikai metodisták most valóságos hadjáratot viselnek a kuruzsok ellen, de haszlatlan társadalmak, mert a szélhámosok teljesen hatalmukba kerítették a babonás és hu négeroket.

† **Ahol nem kell a temető.** A washingtoni szenátus most a fölött tárgyal, hogy bevegje-e az oklahomai területet az Unió államainak szövetségébe, mint ahogy az oklahomaiak is akarják, vagy ne. A terület az amerikaiak fölözgása szerint vad, civilizálatlan s így még nem ért meg arra, hogy modern államterületébe tartozzék. Több városában, például Enidben, még temető sincs, amelynek okát az enidiek naivul meg is magyarázzák. Enidben, például nagyon ritka eset, hogy valaki természetes halálal hal meg. A lakosság nagy része bevándorlókából áll, akiknek hozzátartozói visszakövetenik meggyilkolt rokonuk holttestét. Vissza is küldi nekik a vácot a temető s így nincs szüksége Enidnek temetőre.

és mi újra bizhatunk benne, és szabad tisztelnünk és szeretnünk őt."

Igy visszahagzott Mercy lelkében, mintha most' is beszélne hozzá a javítóintézet lelkészé.

"Ha aztán látán, hogy az alacsonyalkú világ farizeusai és vállas rajongói megvetéssel utasítanak el őt maguktól, mindezekelől neki nyujtanám kezemet és odakiáltanám az elhagyottak és megszorodottaknak: Kelj föl, te szegény, tisztá lélek! A föld legnemesebb teremtményei közt van a te helyed!"

Mercy megdöbbenett meg e szavak nagyságának emlékezetén. Aki egyszer Julian Grayt beszélni hallotta, az nem tehetett másképpen, mint hogy minden áron igyekezzék igazolni bizalmát.

Oh, gondolta magában sóvárgó kívánsággal Mercy, miközben szeméi lady Janet-t a könyvtárszoba végéig követték, hadd történjék csak az, amitől ők reszketnek; csak jönne ide Grace Roseberry, félelem nélkül állna most elébe. Azzal betette az ajtót, mialatt lady Janet az előcsarnokba lépett.

Amikor Mercy megfordult és visszatért az ebédlőbe, a meglepetés kiáltása tört elő kebeléből.

Mert — mintha óhajta várszolta volna ide — azon széken, amelyről az imént fölkelte, — Grace Roseberry ült diadalittasan, sötét hallgatásban várakozva reá.

Tizenegyedik fejezet.

A gonosz démon.

Miután Mercy a váratlan vendég látására támadt rémületéből felocsudott, gyorsan hozzá akart sietni, hogy bocsánatot kérjen tőle. De Grace egy fenyegető kémozdulattal visszatartotta: — Ne jöjjen közelembre, — szóló megvetően, parancsoló hangon. — Maradjon ott állva!

Mercy kimosán érintette ez a viselkedés; ily fellépésre nem volt előkészülve. Megfogta a mellette álló szék támláját, hogy össze ne roskadjon.

KÖZGAZDASÁG

Ipar és kereskedelem.

A tőzsde-választások. A tőzsdetanácsosok választása alkalmából nagy a mozgalom a tőzsdén körökben. A 100-as bizottság ma este Gál Károly ív. biz. tag és Reich Lajos elnöklettel ülést tartott, a tőzsdetagozók élénk részvételével. Gál Károly e nök üdvözölszédése után a jegyzőkönyv hitelesítésére Karsai Samu és Fischer Marcell, annak vezetésére pedig Hegedűs Dezső kérte föl.

Elnök bejelentette, hogy a tőzsdéválasztásokra 25 tagu bizottságot küldtek ki a kinevelésre a 40 tanácsost választására vonatkozólag, azzal a megbízással, hogy propositióját ma este jeentsse be. A tőzsde közgyűlést, mely eredetileg e hó 23-ára volt kitűzve, 28-án tartják meg. A kijelölő-bizottság tisztségében eljárva, jentti az elnök, a 40 tőzsdetanácsost választására a szavazást megette olyképp, hogy a leadott szavazatoknak nem számolta meg hanem a szavazólapokat 3 bizottsági tag jelenlétében saját pecsétjével elvatta, borítékba zárta. A kijelölő-bizottság ez eljárás azért tartotta célszerűnek, miután a terminus a választás napjaira oly hosszú, hogy ha a jelölés eredményét ma publikálnák a tőzsdé közönségének kedélyét a hosszú választási kámpány által lezngatná, ami esetleg a tőzsdéüzletre is káros hatással lenne. A kijelölő bizottság tehát azzal a propositióval járta a 100-as bizottság elé, hogy a jelölés eredményét egy legközelebb tartandó értekezleten publikálja. (Elnök helyeslése.) Bachofen Nándor, Holló Gyula és Krausz Simon hozzászólása után az elnök, mint az értekezlet egyhangú határozatát kimondja, hogy a jelölés kihirdetésének időpontjával az emlékség bizatik meg. Ezzel az elnök teljes éjénzésével az ülés véget ért.

A Magyar Általános Hitelbank 1902. évi január 1-től december 31-ig terjedő harmadik üzlelszájának a tette közzé zárszámadását, amelynek adatai a következők:

Mérleg: Aktívum: Pénztári készlet: 3,840,936 30 K. Tárcza: 70,658,557 32 K. Érékparrok: 10,147,101 42 K. Adósk: 104,504,480 01 K. Társasüzleti részesedések: 13,445,312 98 K. Különféle aktívák: 10,391,068 29 K. Ingatlanok: 341,245 K. Felszerelés: 10,000 K. Összesen: 213,338,711 48 K. — **Passzívum:** Résvénytöke: 34,000,000 K. Tartalékalap: 11,900,000 K. Fel nem vett osztalékok: 3,800 K. Eltögzdalmányok forgalomban: 5,041,200 K. Pénztári jegyek forgalomban: 2,666,800 K. Hitelezők: 155,433,288 60 K. Különféle passzívák: 1,606,724 67 K. Nyereséggyenlegül: 3,686,890 21 K. Összesen: 213,338,711 48 K.

Üzletelési eredményeinek: Tiszti fizetések: 516,780 19 K. Könségék: 688,562 37 K. Vesztések: 24 papírokon 52,723 44 K. Vesztések követelésekben: 916 2 K. Adó: 432,102 25 K. Nyereséggyenlegül: 3,686,890 21 K. Összesen: 5,384,230 20 K. **Jövedelmek:** Kamatok: 3,161,111 76 K. Jutalékok: 1,202,465 99 K. Társasüzleti nyereségek: 511,897 78 K. Nyereség érváltók és érvértékek után: 115,500 61 K. Hazbérjövdelem: 37,444 05 K. Nyereségáthozat az 1901. évről: 195,743 01 K. Összesen: 5,384,230 20 K.

Az egyes üzletágak állapota: Váltótárcsálmány 1902. január 1-én: Helybeli váltók: 36,857,626 05 K. Idegen váltók: 14,272,820 57 K. Összesen: 51,130,446 62

K. Bejött: Helybeli váltók: 361,457,580 44 K. Idegen váltók: 107,599,678 09 K. Összesen: 469,057,258 53 K. **Kiment:** Helybeli váltók: 360,118,191 96 K. Idegen váltók: 103,307,637 85 K. Összesen: 463,425,829 78 K. **Készlet** tehát 1902. december 31-én: Helybeli váltók: 43,282,023 66 K. Idegen váltók: 18,264,855 31 K. Összesen: 61,546,879 37 K. **Erváltók érvértékek, kisorsított érvértékek, szelvények stb. állománya** 1902. december 31-én: 4,101,677 95 K.

Az összes forgalom tett: A folyószámla és bizományi üzletben: 7,859,298,814 33 K. Erváltók és érvértékekben: 433,237,647 77 K. Eltögzdalmányokban: Állomány 1902. január 1-én: 8,705,200 K. Eltögzdalmány az 1902-dik évben: 15,288,000 K. Beváltottak az 1902-dik évben: 18,962,000 K. Forgalomban volt 1902. december 31-én: 5,414,200 K. Az összes pénztári jövelem: 2,738,129,028 04 koronát tett ki.

A baja-báttaszéki Dunahíd. A baja-báttaszéki hid építésének előmunkálatai megkezdődtek. Dóry Pál tolnamegyei alispán e munkálatok megkezdéséről a kereskedelmi miniszter értesítette. Remélik, hogy a hidépítést magát már az ősszel megkezdik.

Osztárk-magyar iparképzés Máltában. A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara közli, hogy Máltában székelő tőkonzulunk elnökelete alatt ott egy éven át tartó osztárk-magyar iparminta-képzés lesz, amelynek részletes programja s tervrajza (fényképei) a kamara irodájában megtekinthetők.

A „Patria” irodalmi vállalat és nyomdai részvény-társaság március 8-án tartotta IX-ik rendes közgyűlést Czifler Győző műgyeemi tanár elnökelete alatt, amelyen a részvényesek nagy számmal vettek részt. A közgyűlés a tartalékok bő dotálása után részvényenként 78 korona osztalék (69%) kifizetését határozta el. Az elhunyt Fabian János vezérigazgató érdemei jegyzőkönyvileg örökítették meg, helyébe az igazgatóságba dr. Illoszay Lajos műgyeemi rektor udvari tanácsost váaszották meg. Végül Mercy Lajos részvényes indítványára a közgyűlés az igazgatóságoknak, felügyelőbizottságoknak és tisztviselőknél az elért szép eredményért köszönetet mondott.

A Nemzeti Baleset-Biztosító Résvény-Társaság tojó év február havában 814 darab baleset-biztosítási kölvényt állított ki, melyek halálesetre 6,492,765 korona, rokkantság esetére 10,247,765 korona és mulékony keresetkeptelenség esetén 4574 korona napi kárlátására biztosított Összeírő szölanak. Nevezett társaság a f. év január hó 1-től február hó végéig terjedő időszakban 1840 ajánlatot kövnyesített és pedig 14,821,400 korona, halálesetre, 17,261,816 korona rokkantság esetére és 9470 korona mulékony munkákeptelenség esetére biztosított összegekkel. Fennállása óta a társaság káreseteket 4574,137 korona 5 fillér kárterítést fizetett ki.

A Magyar Folyam-és Tengerészhajózási részvény-társaság igazgatósága közli, hogy a budapest-szentendre—dömösi vonalon érvényben volt külön díjszabását 1903. április hó 1-től, illetve a vonal megnyitáskor napotól új kiadásban érvényesült, ami által az 1900. április 1. óta érvényben állott külön díjszabás hatályon kívül lév. Ez a díjszabás a személyszállításnál néhány kedvezményt tartalmaz az áruszállításnál egyes árucikkek (nagybűb értékű tárgyak, robbanó árak, közúti járművek, hullák stb.) szor állapotban lévő szén, téglá stb.) a helyi hajó-torgalmából kizártnak, végül a gyűjtök kosarakra és rekeszreke új díjtételek érvényesűnek. Ez a díjszabás a Magyar

Grace pedig ugyanazon a parancsoló hangon folytatta:

— Nem engedem meg, hogy az én jelenlétében itt leljön. Egyáltalán nincs joga ebben a házban lenni. Hát cielejji, kicsoda ön és ki vagyok én?

Ezek a szavak már magukban véve is nagy mértékben sértők voltak. Haugjuk Mercy arcába kergette a vért. Dacosan fölemelte fejét és válnai haragosan válaszolni készült. De erőt vett magán, eszébe jutott Julian Gray és meltnak akart mutatkozni beleje vetett bizalmára. Az ő kedvéért minden gyalázatot nyugodtan akart tűrni Grace-től, akit ő megcsúlt.

Nyugodtan maradt tehát és csöndesen állva maradt. Némán néztek egymásra — a francia házikóban való találkozásuk óta most voltak először egyedül. Mily elentet az akkori és a mostani találkozás közt. Grace Roseberry a székében ült; termete kicsiny és jelentéktelen volt, kemény, fenyegető vonásait beteges halványosság borította és lesavanyodott alakját szegényes, fekete ruha fűtö, oly züllöttnék látszott Mercy Merriek mellett, mintha a társadalm legalsóbb osztályához tartoznék. Mercy magas, szép alakja gazdag selyemruhában félegyenesedve állt előtte, fejét szőif megadással, kissé meghajva, tökéletes szépség, amelynek látása egymaga kedvezménynek látszott és kitüntetésnek, ha csudálni volt szabad. Ha egy idegennek kellett volna kitalálnia, melyik e két nő közül az igazi rokona lady Janetnek és melyik a szélhámos, aki belőpöztött a másik állásába, — habozás nélkül Grace-t tartotta volna az utóbbinak és Mercy-t a rokkannak.

Grace törte meg először a csendet, miután áldozatát megvetően tetőtől-talpig végigmérté.

— Maradjon itt állva. Gyönyörűséggel nézem — mondá gonosz kéjjel. — Most nem használ önnek az eljúlás. Most nincs lady Janet Roy a közelben, hogy eszméltre térítse és urak sincsenek itt, hogy fölemeljék. Mercy Merriek végre megfelel. Hát legyen érte az istennek. Most rajtam a sor. Többé nem síklasz ki karmaim közül!

Grace törte meg először a csendet, miután áldozatát megvetően tetőtől-talpig végigmérté.

— Maradjon itt állva. Gyönyörűséggel nézem — mondá gonosz kéjjel. — Most nem használ önnek az eljúlás. Most nincs lady Janet Roy a közelben, hogy eszméltre térítse és urak sincsenek itt, hogy fölemeljék. Mercy Merriek végre megfelel. Hát legyen érte az istennek. Most rajtam a sor. Többé nem síklasz ki karmaim közül!

A szív és értelelem minden kicsinyessége, amellyel Grace akkor a francia házikóban Mercy szomorú élettörténetét hallgatta, most is előtérbe lépett. Akkor eltaszította magától a szenvedő és vezeklő bűnöst, ahelyett, hogy segítőkézett nyujtott volna feléje, most boszút állt a szenvedett jogtalanságról vad, könyörtelen körörvendéssel. Mercy türelmesen, lágy, tompult hangon válaszolt:

— Éppenséggel nem tértem ki ön eldől. Ha tudtam volna, hogy itt van ebben a házban, magam kerestem volna föl önt; mert szívem legfőbb vágya, hogy beismerjem önnek, hogy oly súlyosan vétkeztem ön ellen és hogy mindent meg fogok tenni, hogy bűnömért megvezekeljék. Sokkal erősebb bennem a kívánság, hogy megnyerjem bocsánatát, semhogy látása megijesztett volna.

Mercy egyszerűen, de méltóságosan mondta az engesztelő szavakat, de Grace Roseberry még nagyobb dühbe jött.

— Hogy merészlem velem úgy bánni, mint egy megafajta személyllyel? Egészen úgy viselkedik itt, mintha még önnek volna igaza, maga semmirevaló! Ez az én helyem — és mégis mit kell eszelednem. Ide-oda kell futkosnom a kertben, hogy a cselédség rám ne találjon, tolvaj módjára el kell rejtenem és koldusként kint várakoznom. És miért mindez? Csakis amiatt, hogy egy szót beszélhessek önnel. Igen, önnel, a feyhaz lakójával, az utcai leánygyal!

Mercy még jobban lehorgaszította fejét; reszketve kapaszkodott a szék támlájába.

Alig tudta elviselni a gyalázódásokat. Türelmesen válaszolt:

— Ha gyönyörűsége telik abban, hogy engem annyira sérteget, természetesen nincs jogom ellene védekezni.

— Önnek egyáltalán semmiféle joga sincs: — vágott vissza Grace. — Semmi sem az öné, még az a ruha sem, amely a testén van. Nézze meg magát, aztán engem! E közben vad merov tekintete a Mercy drága selyemruhájára esett.

(Folytatása következik.)

Folyam- és Tengorészahajozási részvénytársaság igazgatóságánál 40 fillérről megszerezhető.

Délgymölcs-akció. A Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság tegnapi tartott aukcióján 11000 láda narancsot és citromot adott el a következő árak mellett: Narancs: 160-as 8,50 koronától 9.- koronáig, 200-as 6.- koronától 7.- koronáig, 300-as 7.- koronától 8,50 koronáig, 360-as 6,50 K.-tól 7.- koronáig. Vöröspiros narancs: 7,50 koronától 14.- koronáig. Citrom: 300-as 5,50 koronától 7,50 koronáig, 360-as 5.- koronától 7.- koronáig. Mandarin: 80-as - koronától - koronáig, 100-as - koronától - koronáig. A legközelebbi aukció kedden, március 17-én lesz, mely alkalommal 13.000 láda narancs és citrom kerül eladásra.

Széna, szalma, takarmány. (Fuchs József jelentése) A betivásáron széna és szalamban nagy bejelentés és élénk kereslet volt. Eladott: középminőségű jobb és elsőrendű széna 2,50-3,20, muhar 3,20, alomszalma 1,30 zsupszalma 1,00 szecska 2.-, per 50 kiló fuvaronként házhoz szállítva. Préselt széna 2,60-2,80, préselt szalma 1,40-1,60 50 kiló. A jászvárosi pályaudvaron. Gabonamennyek: zab 6,35-6,60, tengeri 6.-, rozs 6,90, árpa 6,10 kor.-kint.

Fizetési képtelenségek. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetési képtelenségeket jelenti: Czeislér J. és Társa cég Eger, Fest Sándor volt kereskedő Szepesváralja.

Szenzárok. A kontingens nyersszesz ára Budapesten 26,50 korona pénzben. 87,60 korona áruban. Bécsben a kontingentál készüru 39,20 korona pénzben, 30,40 korona áruban.

Borjvásár. 1903. évi március hó 10-én. (A budapesti marhavásártéri vásár-pénztár részvénytársaságtól.) Felhajtás: Belöldi élő borjú 748 drb, leölt borjú 55 db, bécsi borjú - db, - db, nővendémarha - darab, bárány élő - darab, leölt bárány 240 darab. - Árjegyzések. - Belöldi élő borjú 1. rendű 80-90 - l-ig, kivételes 92 f., II. rendű élő borjúkért 68-78 l-ig, 1 kilónként, leölt borjú 1. r. - l-ig, II. r. - l-ig, 1 kiló - l-ig, kivét. 1 kilónként levonás nélkül. Rugott borjúkért - l-ig. Nővendémarha - l-től - l-ig, I. r. - l-ig, középminőségű - l-ig, alarendelt - l-ig, 1 kilónként. Bárány élő - k., leölt bárány 8.-13.- K. kivételesen ár - k-ig páronként. - Az irányzat és az árak változatlanul szilárdak maradtak.

Sertéskonsumvásár. (A székesfővárosi sertés-vásár és közvágóhid intézőségéé.) Március 10-én. Felhajtás: Zsírsertés, ugyintm Öreg L. rendű 350 kilogramm felül - darab, II. rendű 230-350 kilogramm - darab, kanló - darab, silány - darab, fiatal nehéz 300 kilogramm felül - darab, közép 220-300 kilogramm - darab, könnyű 220 kilogramm - darab, süldő - darab, malac - kilogramm - darab. Összesen - darab. Hussertés ugyintm: nehéz 300 kilogramm felül - darab, könnyű 250-300 kilogramm - darab, süldő - darab, malac 40 kilogramm - darab. Összesen - darab. Felhajtás Összege 384 darab. Előző napi maradvány - darab, összesen 384 darab. Eladott 84 db. Maradvány - db. A vásár irányzata élénk. Az árak emelkedőben. - Következő árak jegyzeteket: Zsírsertés: Öreg L. r. 350 kgr.-on felül 104-110 fillérig, II. rendű 280-350 kilogramm 104-110 fillérig, selejtjezett 103-104 fillérig, silány - fillérig, fiatal nehéz 300 kilogramm felül 110-117 fillérig, fiatal közép 220-300 kilogramm 110-114 fillérig, fiatal könnyű 220 kilogramm 104-112 fillérig, süldő - fillérig, malac - fillérig. Hussertés: Nehéz 300 kilogramm felül - fillérig, könnyű 140-300 kilogramm - fillérig, süldő - fillérig, malac 40 kilogramm - fillérig. Árak minden levonás nélkül, kilogrammonként, élőszulban.

Bécsi sertésvásár. A st.-mári központi vásároknak ma megtartott sertésvásárra bejelentettek 1713 darabot, ebből a vásár elején leihajtottak 1320 darab fiatal sertést, 230 darab magyar hizott sertést és 2387 darab nehéz sertést. Összesen 3387 darabot. Jogyzések: kigr.-kint élő szulban (a tovasztási adót nem számítva). Elsőrendű sertés 118-120 fillér, kivételesen 124 fillér, közép minőségű 112-116 fillér, könnyű sertés 102-110 fillér, fiatal sertés - fillér, süldő 78-98 fillér.

A budapesti gabonatözsde.

Budapest, március 10.

Nyugodt hangulat mellett 21.000 métermássa buza került a forgalomba, finomabb áru változatlan, selejtesebb minőségű alig tartott áruban.

Rozsban 2 1/2 fillérről emelkedtek az árak. Más gabonamennyekben nem változtak az árak.

Eladott: Búza. Tiszavideki: 200 mm 82 k. 8 K. 47 1/2 f., 200 mm 82 k. 8 K. 45 l., 150 mm 82 k. 8 K. 45 f., 100 mm 81 k. 8 K. 42 1/2 f., 100 mm 81 k. 8 K. 40 f., 200 mm 81 k. 8 K. 37 1/2 f., 400 mm 80 k. 8 K. 37 1/2 f., 100 mm 79 k. 8 K. 27 1/2 f. Fejérmegyei: 1500 mm 77-8 k. 7 K. 92 1/2 f., 800 mm 77 k. 7 K. 85 f., 200 mm 78 k. 8 K. 27 1/2 f. Pestmegyei: 500 mm 81 k. 8 K. 37 1/2 f., 100 mm 80 k. 8 K. 35 f., 400 mm 78-8 k. 8 K. 10 f., 500 mm 78 k. 8 K. 92 1/2 f., 150 mm 78 k. 7 K. 85 f., 100 mm 78 k. 7 K. 85 f. sárga. Hartai: 1250 mm 80 k. 8 K. 30 f. Felsőmagyarországi: 350 mm 76 k. 7 K. 65 f. Belső: 1800 mm 79 k. 7 K. 90 f. kevert, 1500 mm 77 k. 8 K. 60 f. Marosi: 2000 mm 79,8 k. 7 K. 8 K. 27 f. Szent-Tamási: 1830 mm 77-4 k. 8 K. 25 f. Verbászi: 2750 mm 77 k. 8 K. 15 f. Török-Kaniszi: 600 mm 78-5 k. 8 K. 07 1/2 f. Fancsovi: 4000 mm 77-4 k. 7 K. 70 f. Bácskai: 650 mm 78 k. 8 K. 07 1/2 f. Mind három hónapra.

Ross: 200 mm. 6 K. 35 f., 200 mm. 6 K. 70 f. paritása. Árpa: 350 mm. 6 K. - f., 800 mm. 6 K. 90 f., 100 mm. 5 K. 90 f. Zab: 100 mm. 6 K. 47 1/2 f., 100 mm. 6 K. 45 f., 100 mm. 6 K. 42 1/2 f., 100 mm. 6 K. 40 f., 100 mm. 6 K. 20 f. Készpenzárak mellett. Tegnapi délután eladott: Makó: 1800 mm. 79 k. 8 K. 25 f. A készüru hivatalos jegyzése a budapesti ár- és értéktözsde szokásai szerint készpénzben 50 kilogrammonként. - A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

Table with columns for 'Búza', 'Kiló', 'K-tól', 'K-ig', 'Ár', 'Kilogrammonként', 'K-tól', 'K-ig', 'Ár'. Rows include Tiszavideki, Fejérmegyei, Pestvidéki, Bácskai, and Bécs.

Table with columns for 'Egyéb gabonaszemek', 'Kiló', 'K-tól', 'K-ig', 'Ár', 'Kilogrammonként', 'K-tól', 'K-ig', 'Ár'. Rows include Rozs, Árpa, Zab, Tengeri, Repce, and Kéles.

A határidőszület folyomány a következő kőtekek körében:

- Áprilisi buza 1903. : 7.66-7.69-7.67
Októberi buza 1903. : 7.55-7.54-7.53
Áprilisi rozs 1903. : 6.78-6.77
Áprilisi zab 1903. : 6.09-6.10-6.09
Májusi tengeri 1903. : 6.17-6.18-6.15
Juliusi tengeri 1903. : 6.24-6.22
Augusztusi repce 1903. : -

Déli egy órakor a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

- Áprilisi buza 1903. : 7.66-7.67
Októberi buza 1903. : 7.53-7.54
Áprilisi rozs 1903. : 6.77-6.78
Áprilisi zab 1903. : 6.08-6.09
Májusi tengeri 1903. : 6.15-6.16
Juliusi tengeri 1903. : 6.22-6.23
Repce augusztusi 1903. : -

Délután fél 5 órakor zárul:

- Áprilisi buza 1903. : 7.66-7.67
Októberi buza 1903. : 7.53-7.54
Áprilisi rozs 1903. : 6.78-6.79
Áprilisi zab 1903. : 6.09-6.10
Májusi tengeri 1903. : 6.15-6.16
Juliusi tengeri 1903. : 6.22-6.23
Augusztusi repce 1903. : -

A budapesti értéktözsde.

A mai tőzsde üzletlenül folyt le és ennek következtében az értékek árfolyamai gyengültek. Zárlat felé fedezésekre némileg javultak. Az általános forgalom nyugodt maradt.

Valuta és ércáru változatlan. A helyi értékek piaca nyugodt.

Értéktözsde. Osztrák Hitelrészvény 687,75-685,50. Jelzálogbank részvény 518,75-516.-. Rimamurányi vasmű részvény 450.-. Osztrák-Magyar államvasút részvény 694.-692,25. Márka 117,20.

A déli tőzsde: Osztrák Hitelrészvény 684.-685,75-685,25. Magyar Hitelrészvény 741,50-743,50. Aranyárjadék 131.-. Magyar koronárjadék 99,60. Jelzálogbank részvény 518,50-518,50. Rimamurányi vasmű részvény 479,75. Osztrák-Magyar Államvasút részvény 691.-. Schlick-féle vasöntőde és Gépgyár 282.-280.-. Magyar Villamosági r-t. 271.-270.- korona. A prémium-üzletben díjaztatásokért fizettek: Osztrák Hitelrészvényekért holnapra 5-6 koronát, 8 napra 11-12 koronát, március hó végére 17-19 koronát.

4 órakor zárul: Osztrák Hitelrészvény 685,50. Osztrák-magyar államvasúti részvény 691,50.

A budapesti terménytözsde.

A terményüzletben a szezonsszerű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő ár-folyamokat állapította meg:

Jegyzések: Heremag: lucerna magyar 43.-54.- korona, vörös aprószemű 56.-62.- korona, vörös erdélyi - korona, vörös bánási - korona, középszemű 68.-65.- korona, nagy szemű 67.-71.- korona. Diszozsár (budapesti) 78,75-80,75 korona, vidéki - korona. Táblamalommal:

légenszáritott vidéki - korona. városi 4 darabos 66,50-67,50 korona. 3 darabos 69,55-70,50 korona, fiastölt - korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 18,25-18,75 korona, 120 darabos - korona. 100 darabos 14.-14,50 korona, 85 darabos 16.-16,50 korona. azonnali szállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség 11,75-12,25 korona, 100 darabos 12,50-12,75 korona, 85 darabos 15.-15,50 korona. Szilvái: slávniai 16.-16,25 korona, szerbiai 18,75-14,25 korona, azonnal való szállításra.

A bécsi értéktözsde.

A tegnapi tőzsdei forgalom végfelé megindult hausse-mozgalmat a mai előtőzsdén nem folytatódott, hanem e helyett könnyű visszaesés mutatkozott. Északnyugati vasúti-, Hitel-, valamint bányá- és ohodnitai petroleumrészvények azonban emelkedtek.

A déli tőzsdén az üzlet csöndesen indult és az árfolyamok kissé gyengültek. A további forgalom nagyon csöndesen folyt és a vezető kulissza-papírok árfolyama lassan lemorzsolódott.

Zárlat nyugodt.

Bécs, március 10. (Magyar értékek zárlata.) 4 1/2%-os aranyárjadék 121,10. Ísza- és szegedi kölcsön-sorsjegy 159,20. Magyar vasúti kölcsön ezüsterben - Magyar keleti vasúti állami kötvény - Magyar éjszámító- és pénzváltóbank - Rimamurányi vasműrészvény 478,50. Magyar koronárjadék 99,40. 4 1/2%-os Magyar földterem. kötvény 99,15. Magyar hitelbank részvény 743,50. Magyar nyercemény kölcsön sorsjegy 199,50. Kassa-oderbergi vasúti részvény 390.-. Magyar keresk. bank - Magyar cukoripar 1470.

Bécs, március 10. (Osztrák értékek zárlata.) 4 1/2%-os papírárjadék 100,50. 4 1/2%-os Osztrák aranyárjadék 121,15. 1880-os sorsjegy 154,25. Osztrák hitelsorsjegy 431.-. Angol-osztrák bank - Bécsi bankjegyetűl 499,50. Osztrák-magyar bank 1533.-. Déli vasút 51,50. Dunagőzhajozási részvény 893.-. Dohányrészvény 244.-. Cászári és királyi arany 11,2.-. Német bankváltó 117,17. 4 1/2%-os erd. jaradék 100,50. Osztrák koronárjadék 100,95. 1884-ik sorsjegy 247.-. Osztrák hitelintézeti részvény 885,50. Unionbank 540.-. Osztrák Länderbank 410,50. Osztrák-magyar Államvasút 691,25. Elbavölgyi vasút 455,50. Alpeai bányász részvény 388,50. 20 rank. arany 19,09.-. Londoni váltó 240,50. Bécsi Traaway Lütt B. - Bécsi Traaway Lütt A. - Lipót kohó 289.-. Az irányzat tartott.

Bécs, március 10. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.) A délutáni magánforgalomban a zárlatot a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 685,25. Magyar hitelrészvény 744.-. Angol-Osztrák bank 275,50. Bécsi bankjegyetűl 500.-. Union bank 541.-. Länderbank 411,25. Osztrák-magyar államvasút részvény 691,25. Déli vasút 51,50. Elbavölgyi vasút 455,50. Északnyugati vasút részvény - Dohányrészvény 345,25. Rimamurányi vasút 479,50. Alpeai bányász részvény 388,50. Májusi jaradék 100,50. Magyar korona jaradék 99,40 török sorsjegy 118,25. Német birodalmi márka 117,23-117,22. Napoleon'or 19,10.

Külföldi értéktözsde.

Berlin, március 10. (Tőzsdei tudósítás.) A tőzsde csendesen indult és elég szilárdan bank- és bányártekekben, de nagyobb részét elhagyva sem volt észlelhető. A spekuláció várt a pénzpiac helyzetének kialakulásáig az évenyeg alkalmából és a newyorki tőzsde további alakulát. A vontatott üzlet miatt a bányártekek árfolyama lassankint csökkent. Hazai állampapírok renyhék. Koreaiak javultak, spanyolok jól tartottak voltak. Olasz vasutak keresettek, Kanada-Pacífico Newyorkra javult. Zárlat igen csendes. Magánéjszámítási kamatláb 2 1/2%.

Berlin, március 10. (Zárlat.) 4 1/2%-os papírárjadék - 4 1/2%-os Osztrák aranyárjadék 103,30. Elbavölgyi vasút - Magyar koronárjadék 100,25. Osztrák-magyar államvasút 148,50. Kassa-oderbergi vasút - Bécsi váltóár 85,25. Magyar vasúti beruházás kölcsön - Alpeai bányász részvény - Disconto-Commandit 194,25. Altalános villamosági Edison 189,75. Geisenkirchermi 176,90. Laura-kohó 189,90. 4 1/2%-os ezüstjaradék 100,80. 4 1/2%-os magyar arany jaradék 102,10. Osztrák hitelrészvény 216,60. Déli vasút 15.-. Karoly-Lajos vasút - Orosz bankjegy 216,35. 4 1/2%-os új orosz kölcsön 98,75. Török dohányrészvény - Olasz jaradék 103,50. Magyar hitelbank - Dynamit Trust 170,90. Harpeni 176,80. Az irányzat szilárd.

Berlin, március 10. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) A mai forgalom: 4 1/2%-os magyar aranyárjadék 102,10. Magyar koronárjadék 100,25. Osztrák hitelrészvény 216,50. Osztrák-magyar államvasút 148,50. Déli vasút 15.-. Északnyugati vasút 216,35. Elbavölgyi vasút - Orosz bankjegy (Közép) - Buschtiehradi - Orosz bankjegy (Új) - Lombard -

Páris, március 10. (Zárlat.) Osztrák-magyar államvasút - 4 1/2%-os Osztrák aranyárjadék 104,55. Osztrák Länderbank - 3 1/2%-os francia jaradék 100,15. Ottomán bank 602.-. 3 1/2%-os francia jaradék - Alpeai bányász részvény - Déli vasút - 4 1/2%-os magyar arany jaradék 103,90. Párisi bankrészvény - Olasz jaradék 102,45. Francia törleszt. jaradék 99,80. Osztrák földhitelintézeti részvény 1320.- Török ohányrészvény 373.-. Az irányzat nyugodt.

Frankfurt, március 10. (Zárlat.) 4 1/2%-os papír jaradék - 4 1/2%-os Osztrák aranyárjadék 103,30. Magyar koronárjadék 102,20. Osztrák-magyar bank 114,25. Déli vasút 14,90. Elbavölgyi vasút 115,30. Londoni váltóár 204,09. Bécsi bankjegyetűl 127.-. Villamos részvény 128.-. 3 1/2%-os magyar aranykölcsön 89,80. 4 1/2%-os ezüstjaradék 100,80. 4 1/2%-os magyar aranyárjadék 103,30. Osztrák hitelrészvény 216,80. Osztrák-magyar államvasút 148,80. Északnyugati vasút 111,40. Bécsi váltóár 85,30. Párisi váltóár 15,30. Unio bank - Alpeai bányász részvény 199.-. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, március 10. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Arólyamok januárja. Észk forgalom Osztrák hitelrészvény 216,25 Német bank - Disconto 194.-. Berliini kereskedelmi bank 180,30. Geisenkirchermi 178,10. Harpeni 177,16. Laura-kohó - Olasz jaradék - Az irányzat csendes.

Hamburg, március 10. (Zárlat.) 4 1/2%-os ezüst jaradék 100,70. 1880. sorsjegy 155.-. Déli vasút 15,05. 4 1/2%-os Osztrák aranyárjadék 103,30. Osztrák hitelrészvény 216,80. Osztrák-magyar államvasút 148,25. Olasz jaradék 103,40. 4 1/2%-os magyar aranyárjadék 102,40. Az irányzat csendes.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Március 10. A sertésüzlet iránta: szilárd. A) Hízott sertések ára: I. Magyarországon: Oreg nehéz (párónkint 400 kilogramm felüli súlyban) 126-128 fillérig...

Alajos törvényszéki bírót; továbbá ifjabb Bolváry Lajos topolyai járásbírószéki aljegyzőt a topolyai járásbírószékhöz ügyészégi megbízottként állandó helyettesül rendelte ki.

Ugyvédi kamarából. A nagyváradi ügyvédi kamara közbirrre teszi, hogy dr. Keller Samu ügyvédet a kamara névjegyzékébe, Szilágy-Somlyó székhellyel, feljuttatja felvette; a székesfehérvári ügyvédi kamara közli, hogy dr. Sándori Kázmér ügyvédet, Veszprém székhellyel, az ügyvédek listájába beiktatta.

Népmagyorságság. Berger Heiman jászberényi lakos Balogra, Feitzelmayer János budapesti lakos Földesre, Gluck Ferenc budapesti lakos Gabányira, Hausbrunner Lipót budapesti lakos, valamint kiskuro leányai Margit és Lenke Hajdura, Grünwald Róza és Augustza nagykuró, valamint kiskuro Aranka és Margit budapesti lakosok Gergelyre, Feuermann Gyula kecskeméti lakos, valamint kiskuro Katalin és György gyermekei Faragóra magyarosították a nevüket.

Pályázat. A beregszászi, nagyszőlősi, sepsiszentgyörgyi, a décsi, segevárri adóhivataloknál, valamint a pestvidéki pénzügyigazgatóságnál adótituli, a dévai ügyészségnél ügyész, az aradi pénzügyigazgatóságnál számszítási, a tamási járásbírósnál albirói állásra két hét alatt, az aludnai hajózási hatóságnál folyameltérvezői állásra április 15-ig, a s.-a.-ujhelyi folyameltérvezői hivatalnál folyameltérvezői állásra ugyebár április 15-ig lehet a folyamódásokat benyújtani.

Napirend.

Napjár: Szerda, március 11. - Római-katolikus: Konstantin. - Protestáns: Szilárd. - Görög-ortodox: (február 26.) Porfir. - Zsidó: Adar 12. - Nap kel: 6 óra 6 perccor. - Nyugszik: 5 óra 42 perccor. - Hold kel: 3 óra 33 perccor délután. - Nyugszik: 4 óra 36 perccor reggel.

A horvát miniszter fogad délután 4 órakor. A képviselőház előke fogad 9-10-ig. Nemzeti Múzeum. Képtár. Nyitva van délelőtt 9 órától délután 1 óráig.

Iparművészeti múzeum az Üllői-uton. Nyitva 9 órától 5 óráig. Technológiai iparmúzeum nyitva délelőtt 9-11-ig.

Megőrzési Múzeum (Kerepesi-ut 72. sz.) nyitva délelőtt 9-11 óráig. A földrajzi intézet múzeuma (Stefánia-ut 14.) Nyitva délelőtt 10 órától 1 óráig. Belépődíj 1 korona.

Az Akadémia Goethe-szobója nyitva délelőtt 10-12-ig. Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9-12-ig és délután 3-8-ig.

A kereskedelmi és iparkamara könyvtára (Szemere-utca 6. sz.) nyitva minden hétköznap fél 10-től fél 2-ig. A fideszi könyvtár (Károly-kört 28.) mindennap nyitva van, köznapokon délelőtt 9-12-ig, vasár- és ünnepnapokon 9-12-ig.

Művelődési helyiségek a Markó- és Sölyom-utca sarkán, reggel 8 órától este 6-ig. Akadémiai könyvtár nyitva 3-7-ig.

Múzeumi könyvtár nyitva délelőtt 9 órától 1-ig. Alutkert a Városligetben nyitva egész nap. Belépődíj 60 fillér.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szakkönyvtára, tudakozó-osztálya és keleti mintatár:

V. kerület Váci-kört 22. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. Ha zai termékek állandó kiállítása és kereskedelemfőrtéki gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az iparvezetőség kiállításait is eszközöl) a városi iparcsarnokban nyitva délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A külföldi kirendeltségek központi üzletvezetősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-kört 32. szám alatt.

Időjelzés.

— Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése. — Budapest, március 10.

Északkeleten az magas nyomás növekedett, délnyugaton pedig a barométer sülyedt. Európában az idő hűvös, tulnyomóan száraz és a felhőzet változó.

Hazánkban az idő általánosan hűvebb lett; az éjszai minimum helyenkint - 3 C°-t is tett. Az ország nyugati felében még voltak nagyob lecsapódások, hó vagy eső alakjában. Különbön pedig az idő változókéony jellegét megtartotta.

Küldés: Lényegtelen hőváltozással változóan felhős idő várható, elvétel némi esővel.

Vizállás.

Table with columns for location (Inn, Dunna, etc.), date (Márc. 10.), and water level (Méter). Lists various locations and their corresponding water levels.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Március 10. —

Kinevezés. A pénzügyminiszter a székesfehérvári adófelügyelőséghez Barján Athanáz pénzügyi segédtitkár pénzügyi titkárra, a trencsényi pénzügyigazgatósághoz Major József zombori pénzügyi fogalmazót pénzügyi segédtitkárra, a makói pénzügyigazgatósághoz Mautska Gyula kaposvári pénzügyi fogalmazót pénzügyi segédtitkárra végleges minőségben, Musica Vince Ferenc susaki adóhivatali gyakornokot a rumai adóhivatalhoz adótitkárra, a soproni pénzügyigazgatósághoz dr. Zsigmond Gyulát fogalmazó gyakornokká, Hivarsz Gyulát a nyiregyházi pénzügyigazgatóság ideiglenes minőségben díjtalan számvakornokká nevezte ki. — Az igazságügyminiszter Szilágyi Tamás szamosújvári járásbírósi lelekkönyvezetőül jelenlegi alkalmazása helyén a IX. fizetési osztály 3. fokozatába feltekintve nevezte ki. — A zrágrábi pénzügyigazgatóság Kólarovics Dusan zrágrábi lakosát a zrágrábi adóhivatalnál díjazó adóhivatali gyakornokká nevezte ki. — A vallás- és közoktatásügyi miniszter Griesbach Emma óvónót a facetsi állami óvodához óvónót nevezte ki. — Athelyes. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Molnár Jenő gazdasági szaktanítót a makói gazdasági ismételő iskolához jelen minőségben áthelyezte. Kirendelés. Az igazságügyminiszter a veszprémi törvényszék területére vizsgálóbírói állandó helyettesül Hannig

TEA Közvetlen behozatal P. van OORDT & Co. Antwerpen-Belgien 2391 Avenue du Commerce. Legújabb aratás. kínai és indiai teák. Legfinomabb keverékek. Áttetsző pergament csomagokban, címképpel legőnemesen elzárva. I. keverék 1/4 kg. 5 kor. II. keverék 1/4 kg. 4 kor. III. keverék 1/4 kg. 3 kor. Bérmentes küldés 5 kg-ért utánvéttel. A vám beemfoglalattuk az árban.

FERFIK ÉS NŐKNEK „Sanid labdaesok” bizonyított. Egy doboz 100 labdaes tartalmazmal és pontos használati utasítással 6 korona. Vidékre utánvétel mellett küld a kretlen küld a „Magyar Király” gyógyszerár Budapest, V., Marokkó-utca 3/a sz. (Erzsébet-ter sark.) VALÓ. di francia külföldességek (gumi és halibólgy, ugyszintén öszes nő övszerek) F. Bergerand fits legirnyesebb párisi gyárostól legelőnyösebben beszerezhetők: POLGAR SÁNDOR-nál BUDAPEST, VII., Erzsébet-kört 50 Rémalates Keresárlgyok szék Inyón, szar bortokában. Ezen hirdetés behirdetés esetén 15% engedmény. Kivagattott: „Budapest Napló”-ból. MEGJELENT A Magyar Földbirtok 1903-ra. Magyarországy 100 holdon feleli földbirtokosainak, gazdaszítzójának és haszonbérőinek. Czimtára gazdasági és munkásviszonyainak a gazdasági kiállítások, versenyek és terméseredmények ismertésévé. Ára füzve 25 K. VV kötve 26 K. Megrendelések a „PÁTRIA” irad. vállalat-egyenymái részvérsághoz, Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25. szám úntézők

Dowsing Herbert János Londonban a 17878. számú „Villamos fűtőkészülék” című magyar szabadalom tulajdonosa szabadalmának gyártása céljából magyar gyárosokkal összeköttetést keres; szabadalmát el is adja vagy gyártási engedélyt ad. Érdeklődőknek szivesen szolgál bővebb felvilágosítással: Kelemen és Társa szabadalmi ügyvivő-iroda Budapest, Royal-szálloda B).

Miért szenved? mikor önnök a biztos gyógyulásra a legfrögbb sebeknél is kiállítás van és majdnem mindig elkerülheti a fájdalmas operációt vagy amputációt, ha Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi centifolia-kenőcsöt használja, mely a cehes gyógyításban rendkívül jó hatással van, a fájdalom egyhétében pedig elérhető. Valódi centifolia-kenőcs használattal: a gyermek-ágyasok mellbajainál, a tejválasztás akadályainál, mellkeményedéknél, vérhenyénél, mindenféle régi bójánál, nyit sebeknél lábakon és csontokon, sebeknél, sós-csusz, dagadt lábknál, söt csontszáraz is: ütöt, szurt, lőt, vágott és roncsolt sebeknél; az idogentestek kiválasztásánál, mint ivég- és faszilánk, homok, daratvís stb.; mindenféle daganat, kínóvés, karbunkulus, új képződmények valamint ráknál, körörmérgéknél, körörmérgésnél, hólyagnál, menőstől kisebesebbtől lábknál. Eggett sebek minden nemét, fagyott tostréseket, a betegeket fokévtől uredt sebeit, a nyakon támadt daganatot, vérdaganatot, fibriajt és a gyermekek sebesedését stb. Széküldés csak az ószag elűzésre beklő-fésé ellenében. 2 tépely csomagolással, postaküldéssel és szállítással együtt 3 kor. 10 fillér. Számtalan öltözék bizonyítvány eredetiben megtekinthető. Mindenki óvós hamitványok vásárlói és híveinek szivesen megtekinthető. Országgyógyászati Thierry (Adolf) Zimold Progradn” begetve legyen.

Thierry A. gyógyszerész és Dr. Egger Leo és József, Váci-kört 17. Zrágrában: Mittsbach J. gyógyszerész és Böschon. Brady C. gyógyszerész.

Biztos gyógyulást keresőknek kik bármily nemi beleségben szenvednek mint hgyes és hólyagbajok, hgyesvezikületek, vizelel zavaron, éjszai magömlések, sebek és bnyakok bántalmak (gyphilio) az öntérség alóbbólémet feltérő idogbajok, korai férférok elgyengülés, hányás, hányóvétel, szék, ná, nőknél fehérfolyás, mely bajok alapos, gyors és gyökeres gyógyításra, szigoruan tudományos és lelkesmeretek gyogyódmányát fogva legjobban ajánljuk. Dr. Garai Antal v. cs. és kir. osztály főorvos országos hírl és legfrögbb 30 éve fennálló rendelő-intézet Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 24. sz., Rendelés naponta 10-4-ig és 7-8-ig este. Idült hgyes és hólyagbajok vizsgálata villamos hgyesűtőkor segélyvel. Vidékiek levelekre kimerítő választ és szakorvosi tanácsot nyernek, gyógyszerrekló gondoskodva les. Ritok-tartás biztosítva. Nőknek külön váróterem.

Nincs többé tyúkszem. Ha tyúkszemétől akar megszabadulni, először egy kísérlet a törvényesen védett és bizonyított Denzinger-Victoria tyúkszem-kenőccsel, mely legfrögbb idő alatt a legkeményebb tyúkszemet is eltávolítja. Ára tégelyenkint kor. 1.30, kor. 1.50 előleges beklüldése mellett bérmentve szállítja a feltaláló: DENZINGER ADAM UJVIDEK, DUNA-UTCA 14. SZÁM.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.
Szerda, 1903. március hó 11-én.
Zárva.

NEMZETI SZÍNHÁZ.
Szerda, 1903. március hó 11-én.

Annuska.

Vígjáték 3 felvonásban. Irta Gárdonyi Géza.
Személyek:
Nagy Péter Szacsay Balogh Rózsabegyi
Anna, felesége Vizváriáné Tóting Gái
Annuska Ligeti J. Vass Imre Mihályfi
Própost Egressy Piébanos Molnár
Sári Molnár R. János, barát Gabányi
Kezdeté 7 óraker.

VIGSZÍNHÁZ.

Szerda, 1903. március hó 11-én.

Kovácsné.

Böhmát 3 felvonásban. Irta Beöthy László.

Személyek:

Bathó Kálmán Góth Biri Varsányi
Joób Laci Tapolczai János Szerényi
Kovács József Hegedűs Segédfogalmazó Tanay
Aranka Csillag 1888-as rendőr Vendrei
Marianne Gazi Irnok Dayka
Cserepyné Nikó Végrehajtó Balassa
Kezdeté 7 1/2 óraker.

NÉPSZÍNHÁZ.

Szerda, 1903. március hó 11-én.

Bob herceg.

Regényes nagy operett 3 felvonásban. Írták Martos Ferenc és Bakonyi Károly. Zenéjét szerz. Huszka J.

Személyek:

A királynő Sípósné Táncestér Ujvári
György, fia Fodák Sári Tom bátya Szerdahelyi
Viktória Déri Annie, lánya Harmath
Lancaster Raskó Plumpudding Nyárai
Pompoinus Kovács M. Gipsy Kiss
Hopmester Solymosi Pickvicki Németh
Kezdeté 7 óraker.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Szerda, 1903. március hó 11-én.

Pálmay Ilka asszony vendégfelléptével.

A bajusz.

Daljáték 3 felvonásban. Irta Verő György.

Személyek:

Kozary József Szilágyi Lerchenbach Szomori
Anahida Szikláiné Lansky Jenő Deli
Mathilda Pálmay Rosetto Tomcsányi
Pischwitz Giróth János Tollagi
Kozary Gábor Ráthonyi Kortász Lenkefi
Ilona Horváth Bankár Iványi
Kezdeté 7 1/2 óraker.

URANIA SZÍNHÁZ.

Szerda, 1903. március hó 11-én.

A fehér cár birodalma.

Kezdeté 7 1/2 óraker.

FOVÁROSI ORFEUM

Waldmann Imre igazgató
Nagyüzem-utca 17.

Ma és mindennap

INDRA

Carola és Mariot felléptével
továbbá Monna Vanna paródia

előadás a Tarka Szinpadon.

Werner Teresi Captivée
Hackwegs Castella

Wallno-Marinetta
Mlle Debauga

Brunius

Utazás a holdba

Nappali pentár d. e. 10-1 és d. u. 3-6-ig.
A műsorban rezgő 6 óráig Vörös Elek előnyzenekora
hangverseny.

MASZNÁLJON KERPEL KÉZFINOMÍTÓ FOLYADÉKOT.

A KEZET 3 NAP ALATT BARSZONYIMÁVÁ ÉS HOFERRE TESZI.

Tüveg 90 fillér 4 üveg rendelésnél franko.
KERPEL GYÓGYTÁR BUDAPEST, LIPÓTKÖRÜLET.

HOLLÓS J.

Finom uri fehéreművek

készítője
BUDAPESTEN.
Kizárólag V., Dorottya-utca 10.
Alapítva: 1907.

HA MÁR

sommielőle kísérlet nem használt próbája meg a Szapol csász. és közsvény-kenőcsöt. Ára 5 korona utasítással. Kapható a „Magyar király” győzszeriárban Bpest, V., Marokkai-u. 2/N.

Most jelent meg az ATHENAEUM irod. és nyomdai r.-t. kiadásában, BUDAPEST, VII., Kerepesi-út 54 és úgy ott, valamint minden könyvkereskedésben megszerezhető:

Közigazgatási

Törvénytár

DÁRPDAY SÁNDOR

általánosan elterjedt, nélkülözhetlen

..... munkájának

III. pótkötete Uj folyam -1903.-

Ezen most megjelent kötet az előbbi 10 kötet kiegészítésével szolgálja tartalmazza mindazokat a fontosabb törvényeket és rendeleteket, melyek az előbbi kötetek megjelenése óta a közigazgatási terén kibocsájtattak. Az új pótkötet tartalmazó felsoroljuk a következőket:

ELSŐ RÉSZ.

Közjog. — Szervezet.

A közigazgatási eljárás egy-szerűsítéséről. — Végrehajtási utasítás hozzá. — Vármegei ügyviteli szabályzat. — Járási ügyvitel. — Ügyviteli szabályzat községi és közigaz-gatók részére. — Ügyviteli szabályzat közigazgatási bizottsá-gok részére. — Gyámügyi ügy-viteli szabályzat árvészedé-re. — Gyámügyi ügy-viteli szabályzat a közse-gék és járásek részére. — Utasítás a kézbesítési eljárás tárgyában. — A vármegei pénztári és számvésőseinek ellátásáról. — Utasítás a vármegei gyámmentésiről és a kir. állampénztárakban (adó-hivatalokban) való kezeléséről, az árvapénzek gyümölcsösíté-séről és a gyámügyi ügy-vitéről. — Utasítás a m. kir. pénzügyigazgatóságok mellé rendelt számvésősek, illető-gül számvésősi kirendeltsé-gék által ellátandó vármegei központi számvévi szolgálat tárgyában.

MÁSODIK RÉSZ.

Népoktatás.

Utasítás az állami elemi népi-szkolai gondnokságok szerve-zéséről és ügyrendjéről tárgyában. — Utasítás a községi iskolá-székkel, valamint a községi elemi népiszkolák tanítás, illetve igazgató-tanítói részére. — A gazdasági ismételő-iskola szervezete és tanterve. — A gazdasági ismételő fiu- és leányiskola tanítási terve.

Mintebből a bő tartalomból is kitűnik, a kiegészítések, pótlások és utasítások folytán a „Közigazgatási törvény-tár” ezen legújabb pótkötete nélkülözhetelenül vált mindenkinek, kinek az előbbi kötetek megvannak.
Ára díszes és tartós vászonkötésben 12 korona.

HARMADIK RÉSZ.

Rendészet.

A kvárandórsárol. (1901. évi törvény-cikk). — Az útleve-l-ügyről. (1903. évi törv.-cikk).

Közegészségügy.

A közegésztésre szolgáló 7 éven felüli gyermekek gondozásá-ról. (1901. évi XXI. t.-cikk).

Iparügy.

(Keresk. min. rend.) A tény-központoknak és vele rokon fog-lalkozásoknak műipari termé-zete tárgyában. — A megrendé-ések gyűjtésére vonatkozó törvény némely rendelkezé-sének módosításáról. — Utasítás az iparfelügyelet és kármérés-gétek tárgyában. — Az ipari munkának vasárnapi szüneté-séről.

NEGYEDIK RÉSZ.

Gazdasági törvények

A hitelök és gazdálkodó köz-ségi jogszabályokról. (1900. XXVII. t.-cikk). — Az erdőmunkásokról. (1900. XXVIII. t.-cikk). — A dohánytermékek és a dohány-kerékek közötti jogviszonyok szabályozásáról. (1900. XXIX. t.-cikk). — A gazdasági mun-kás-és cselekedégyűjtéséről. (1900. XVI. t.-cikk). — Utasítás a gazdasági munkás-és cselekedégyűjtéséről szóló 1900. XVI. t.-cz. valamint az ezen törvény kihelyezéséről szóló 1902. XIV. t.-cz. végre-hajtása tárgyában.

Zongorák, Pianinók, Harmoniumok

legelőszobában és teljes felállítás mellett részletfizetésre is
Deutscher Gábor-nál
Budapest, V. Erzsébet-tér 7., I. Hangelólok és javításek lelki ismeretesen eszközöztetnek.

Raktáraink tulhalmozottsága miatt

20% engedmény

Butor

A legfinomabb ízléssel kidolgozott szalon-, étterem-, háló-, leány- és ury-szoba-berendezések bámulatos nagy választékban raktárunkban irásbeli jótállás mellett eladásra készen állanak. Vidéki megbízások biztosítva eszközöztetnek.

SZABÓ FERENC ÉS TÁRSA

Budapest, erepesi-ut 12. sz.
(Síp-utca sarkán.)

Most jelent meg!

Dóczi Lajos Munkái

első végleges kiadásának ötödik és hatodik kötete.

V. kötet:

Beszélelyek és Vázlatok II.

Ára füzve 4 korona, pompás díszkötésben 7 korona.

VI. kötet:

Schiller Költeményei.

Ára füzve 6 korona, pompás díszkötésben 9 korona.

Az első végleges kiadás 10 kötet. Ára díszkötésben 75 kor.

Az egyes kötetek külön is kaphatók.

I. Goethe—Faust	—	—	—	füzve 6.—	kor. kötve 9.—	kor.
II. Csók	—	—	—	4.—	—	7.—
III. Saéchy Mária	—	—	—	4.50	—	7.50
IV. Beszélelyek és vázlatok I.	—	—	—	4.—	—	7.—
V. Beszélelyek és vázlatok II.	—	—	—	4.—	—	7.—
VI. Schiller költeményei	—	—	—	6.—	—	9.—

Előkészületben Utolsó szerelem. e Vegyes párok. e Vera grófnő. e lévő kötetek: Költemények.

A tiz kötet részletfizetésre, valamint az egyes kötetek külön-külön is megrendelhetők a kiadó cégénél:

LAMPEL RÓBERT (Wodianer F. és Fiai)

os. és kir. udvari könyvkereskedésben
Budapest, VI., Andrassy-ut 21. szám.

Szerencsét talál mindenki,

ki nálam szerzi be cipőszükségletét, mivel oly tartós és szép formájú cipőt egyedül nálam kaphat 1 évi jótállást az esetben vállalko, ha az én legújabban föltalált

AGI-kenőcsömmel

hetenként kétszer bekenni, a melyet minden pár cipőhöz ingyen adok, a bár repedését megóvjia Dacára annak, hogy a lent felsorolt árak oly olcsók, még abból is ungelok.

Uri cipő:

Horju vit. cuogos, sima v. heádes strapa	3.—
Horju vit. füzös gavalier forma elegans	2.50
Box lakk, sevró, kutyabőr, füzös v. cuogos	2.50
Divatseines cipő füzös v. cuogos gav. forma	3.50
Tiszti lakkcipő 4.50, vizköz angol varrói	4.—
szarvabőr fekete v. szürke divatos	4.—
Leviti, cuogos 2.50, regatta	3.—
Lakk, zergebőr, sárgás spangilis	1.50
Lakk, kivágott vagy bőr, francia sarok	1.50
Gyermekcipő 5-8 évig	1.50

Női cipő:

Zergebőr, cuogos v. füzös, minden forma	2.—
Seines bőr, cuogos v. füzös, minden forma	2.50
Box sevró, lakk, keztübbőrsár, füzös	2.50
Zergebőr, keztübbőr, gombos, elegans	2.50
Szürke, füzös vagy gombos	3.50
Leviti, cuogos 2.50, regatta	3.—
Lakk, zergebőr, sárgás spangilis	1.50
Lakk, kivágott vagy bőr, francia sarok	1.50
Gyermekcipő 5-8 évig	1.50

Tornacipők, galocsnik, komótecipők,

Megrendelésnél tessék a lábat papírra állítani és a körvonalát lerajzolni. — Meg nem felelő kiszerelésű vagy a pénzt minden levonás nélkül visszadom. Gyáram saját házámban. — Kérje képes árajzolókat divatos ábrákkal ingyen és bérmentve.

Agulár Dávid, Budapest, Erzsébet-körút 6a.

Színházak heti műsora.

	M. kir. Operabáz	Nemzeti színház	Vi. színház	Népszínhá.	Magyar színház
Csütörtök	Moharozsa.	Halálcsönd	Kovácsné	Bob herceg	Grant kapitány gyermekei A bajusz
Péntek	Nines előadás	Trónkereső	Kovácsné	Bob herceg	A bajusz
Szombat	A walkür	Monna Vanna	Kovácsné	Bob herceg	Gotterhalte
4. u. vasárnap este		Pogány Gábor	Bacsányi	Kossuth Lajos	A bajusz
	Hunyady László	Thurán Anna	Kovácsné	Bob herceg	Gotterhalte

